

NEUTRA - architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia , Farská č. 1,
949 01 Nitra ; peter.mizia@gmail.com , tel . 037- 6579461

PALÁRIKOV

ZADANIE ÚPN - OBCE

TEXTOVÁ ČASŤ

SPRACOVATEĽ :	NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia, Farská č.1, 949 01 Nitra
HLAVNÝ RIEŠITEĽ :	Ing. Arch. Peter Mizia
OBSTARÁVATEĽ :	Obec Palárikovo
DÁTUM:	12/2021

O B S A H

1. Dôvody na obstaranie územného plánu.
2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa, varianty a alternatívy riešenia územia.
3. Vymedzenie riešeného územia.
4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja na územie obce Palárikovo vrátane výstupov zo záväznej časti.
5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia.
6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce.
7. Základné demografické údaje a prognózy.
8. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce. Objekty pamiatkového fondu.
9. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce.
10. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia.
11. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia.
12. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia.
13. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva.
14. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.
15. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby.
16. Požiadavky z hľadiska životného prostredia prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
17. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu.
18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny.
19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.
20. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby.
21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu.
22. Dokladová časť.

Základné údaje:

OBJEDNÁVATEĽ: Obec Palárikovo
OBSTARÁVATEĽ: Obec Palárikovo

KÓD OBCE: 503 452
OSOBA SPÔSOBILÁ NA OBSTARÁVANIE ÚPN OBCE:
Ing. Katarína Francová, registračné číslo: 412

SPRACOVATEĽ: NEUTRA, architektonický ateliér, Ing. Arch. Peter Mizia, Farská č. 1,
949 01 Nitra

1. Dôvody pre obstaranie územného plánu

Dôvody na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie ÚPN obce Palárikovo

- :
- a) posledný platný ÚPN, ktorý riešil územné a rozvojové záležitosti obce bol dokument: ÚPN Územný plán obce Palárikovo (ďalej len ÚPN) bol spracovaný v roku 1995 a schválený 9.11.1995 uznesením č.07/951109 časť VI. obecným zastupiteľstvom obce Palárikovo. Spracovateľom bola spoločnosť Staping a.s. Piaristická č.2 Nitra Pôvodný územný plán obce je v mnohých smeroch prekonaný a už nevyhovuje ďalším súčasným rozvojovým potrebám a tendenciám obce. K pôvodnej územnoplánovacej dokumentácii boli spracované a schválené Zmeny a doplnky č.1 až č.5.
 - b) Obec má záujem o vypracovanie aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie v digitálnej forme;
 - c) Je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce;
 - d) Zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými, rešpektovaním aktuálneho ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja;
 - e) Podrobne zmapovať zhodnotiť a zaregulovať celé záujmové územie obce, rešpektovať vlastnícke vzťahy;
 - f) Umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj obytnej funkcie, výroby, služieb podnikateľských aktivít, rekreácie a turizmu;
 - g) Chrániť kultúrne a prírodné hodnoty, upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru.

Zadanie je spracované v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vykonanými Prieskumami a rozbormi, ktoré sú prvou fázou nevyhnutnou pre spracovanie nového územného plánu (ÚPN) obce Palárikovo.

Zadanie je vypracované na základe zmluvy o dielo č. 8/2020, ktorá bola medzi objednávateľom a spracovateľom uzavretá ako zmluva na poskytnutie služby na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN obce Palárikovo a bola uzavretá medzi zmluvnými stranami podľa § 10 zákona o verejnom obstarávaní po vyhodnotení súťaže na dodávateľa uvedenej územnoplánovacej dokumentácie.

2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa, varianty a alternatívy riešenia územia.

Všeobecné zásady rozvoja obce a spádového územia:

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnuť optimálny rozvoj obce na návrhové obdobie;
- zapracovať všetky zámery, štúdie a projekty (rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, kanalizácie a vodovodu);
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané, ťažko poškodené domy;
- navrhnuť umiestnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti;
- navrhnuť chýbajúcu technickú vybavenosť;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie sídelného centra v ťažiskovej polohe hlavného referenčného uzla;
- v celom riešenom území navrhnuť opatrenia - stanoviť limity chovu hospodárskych zvierat s cieľom posilniť ekologickú stabilitu a trvalú udržateľnosť riešeného územia;
- vytváranie územno-technických podmienok pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, drobného podnikania – nových pracovných príležitostí;
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky, športu ;
- obec formovať ako reprezentatívne obytné centrum, podporovať , chrániť a udržiavať všetky pamiatky, zvláštnosti a tradície;
- vytvoriť podmienky komplexnej ochrany chránených prírodných území a hodnotných architektonických areálov, pamiatok a pamätihodností;
- v oblasti centra vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vybavenosti a služieb;

Hlavným cieľom vypracovania Územného plánu obce Palárikovo je zabezpečiť pre samosprávny orgán obce záväzný územnoplánovací dokument, ktorý bude regulačným nástrojom rozvoja obce pre návrhové obdobie:

- pre koordinovanú realizáciu optimálnej rozvojovej urbanistickej koncepcie priestorového a funkčného usporiadania obce a jej katastrálneho územia,
- pre vecnú a časovú koordináciu urbanisticko-architektonických, krajinných a územno-technických rozvojových činností, opatrení a vzťahov ovplyvňujúcich životné prostredie, prírodné, kultúrno-historické a krajinné hodnoty územia, v súlade s celospoločenskými princípmi trvalo udržateľného rozvoja.
- ÚPN obce bude riešený v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja a jeho záväznou časťou.

V oblasti rozvoja dopravy je potrebné :

- priority rozvoja dopravnej infraštruktúry obce zosúladiť s Programovým vyhlásením vlády SR (2016 – 2020) za oblasť dopravy, s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2011 v znení KURS 2011, Operačným programom Integrovaná infraštruktúra 2014-2020, Stratégiou rozvoja dopravy SR do roku 2020 a každoročne aktualizovaným Rozvojovým programom priorít verejných prác;
- dopravné napojenia rozvojových lokalít ,navrhované cestné komunikácie ,statickú dopravu ,cyklistické a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými TP a STN;
- postupovať v súlade s uznesením vlády SR č.223/2013 o národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR;

Koncept ÚPN obce Palárikovo bude riešený vo dvoch alternatívach.

Predmetom riešenia je proporčné riešenie celého územia obce Palárikovo. V riešenom území sa nachádzajú menšie ale aj rozsiahlejšie územia, na ktorých sa bude navrhovať zmena funkčného využitia.

Konkrétne sa jedná o nasledujúce funkčné plochy - rozvojové lokality:

Vonkajšie a vnútorné významnejšie, rozsiahlejšie rozvojové lokality obce Palárikovo :

1. Areál sociálnych služieb a HBV ;
2. IBV – Ľudovítov;
3. IBV – Pri parku.;
4. IBV – Drahy I, II, III. a prepojovacia komunikácia;
5. IBV - Dukelská ;
6. IBV – Horný Kerestúr II.;
7. Ul. Komenského – začleniť do Z.Ú;
8. IBV - Barackoš;
9. Areál športu a rekreácie;
10. IBV - Kerestúr III.;
11. IBV - Dolné Križovany;
12. IBV – Konopnice ;
13. OV – Trhovisko;
14. OV – Centrálna administratíva, obecný úrad;
15. OV – Denný stacionár, jasle;
16. IBV - Štefánikova;
17. IBV - Ľudovítov;

3. Vymedzenie riešeného územia

Obec Palárikovo, pôvodným názvom Slovenský Meder/v r.1948 premenovaná na Palárikovo/ leží na juhozápadnom Slovensku, v Podunajskej nížine, 12 km od okresného sídla Nové Zámky a 8 km od Šurian. Geograficky je začlenené do okresu Nové Zámky, kraj Nitra,

Kataster obce s rozlohou 5129 ha má rovinatý charakter, s nadmorskou výškou 110-121m.n.m. V súčasnosti má obec Obyvateľstvo obce Palárikovo tvoria obyvatelia slovenskej národnosti. Napriek tomu, že v okolitých obciach prevláda obyvateľstvo maďarskej národnosti, v Palárikove vždy prevládali Slováci (aj v časoch Uhorska).

Zemepisnú polohu charakterizujú súradnice 18.071098°E východnej zemepisnej dĺžky a 47.040629° N severnej zemepisnej šírky.

Katastrálne územie obce hraničí s týmito susediacimi katastrami:

Nové Zámky	okres Nové Zámky (Nitriansky kraj)
Zemné	okres Nové Zámky (Nitriansky kraj)
Šurany	okres Nové Zámky (Nitriansky kraj)
Tvrdošovce	okres Nové Zámky (Nitriansky kraj)
Neded	okres Šaľa (Nitriansky kraj)

Celkovo má celý chotár rovinatý charakter. Nadmorská výška kolíše len nepatrne - stred obce 113 m n.m. Okolie zastavanej časti tvorí intenzívne obrábaný pôdny fond. V katastri sa nachádza viacero malých bývalých majerov a hospodárske dvory PD. Katastrálne územie obce sa nachádza v teplej nížinnej oblasti JZ Slovenska.

Územie obce Palárikovo patrí do teplej oblasti, do teplého, veľmi suchého okrsku s miernou zimou (Atlas krajiny SR, 2002), súvisiace dotknuté územie so širším okolím do typu nížinnej klímy teplej s priemernou ročnou teplotou 11 °C a s ročným úhrnom zrážok 600 - 850 mm.

Územie je cenné z hľadiska druhotnej pestrosti fauny, flóry, vegetačného krytu a samofytných spoločenstiev.

Obec vznikla ako hromadná cestná dedina. Dve hlavné komunikácie - cesty III. triedy prechádzajúce cez obec aj teraz vytvárajú základnú dopravnú kostru, na ktorú sa napájajú ostatné - miestne komunikácie.

Cez Palárikovo prechádza medzinárodná železničná trať Nové Zámky – Bratislava. Na južnom okraji obce je kaštieľ

a rozsiahly prírodný anglický park o rozlohe 53 ha. Obec je známa svojou bažanťou.

Nová zástavba rodinných domov sa nachádza prevažne v SV a

SZ okrajových častiach obce, inak sa jedná skôr o zmiešanú zástavbu, ktorá vznikla postupnou rekonštrukciou a dostavbou pôvodnej štruktúry obytnej zástavby. Poľnohospodárska výroba - PD v obci sa nachádza na západnom okraji zastavaného územia obce – areál Konopnice, južne od obce farma Piková, bažantnica v dotyku s Dlhým kanálom nová bažantnica. V záujmovom území obce sa nachádza aj časť Ľudovítov, osada Jur, samostatný areál resocializačného zariadenia /lokalita „Šopy“/, niekoľko zaniknutých poľnohospodárskych fariem, areálov.,

4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja na územie obce Palárikovo vrátane výstupov zo záväznej časti.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012. Dokument nadobudol účinnosť dňom 29. mája 2012.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmeny a Doplnky č.1 boli schválené uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 20. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.6/2015.

Kapitola obsahuje požiadavky, ktoré vyplývajú z vyššie uvedenej nadradenej dokumentácie, majú záväzný charakter a sú usporiadané podľa jednotlivých uvedených oblastí.

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja Nitrianskeho kraja

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.3. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia kraja v súlade s ich hierarchickým postavením v sídelnom systéme Slovenskej republiky,

1.3.2. novozámocko-komárňanské a zlatomoravecké ťažiská osídlenia ako ťažiská osídlenia druhej celoštátnej úrovne,

1.4. Podporovať ekonomickými a organizačnými nástrojmi aglomeračný rozvoj osídlenia predovšetkým v zázemí sídelných centier Nitra, Topoľčany, Nové Zámky, Komárno, Zlaté Moravce, Levice, ktoré tvoria priestory najvýznamnejších ťažísk osídlenia.

1.7. Rozvíjať centrá osídlenia ako centrá zabezpečujúce vyššiu a špecifickú občiansku vybavenosť aj pre obce v ich zázemí;

1.13. Podporovať rozvoj obcí ako centier lokálneho významu

1.13.4. Nové Zámky: Palárikovo, Tvrdošovce, Komjatice, Bánov, Svodín, Gbelce, Strekov, Zemné, Mužla, Kolta, Podhájska, Maňa, Salka, Kamenín, Dvory nad Žitavou;

1.14. Podporovať v centrách lokálneho významu predovšetkým zariadenia v:

1.14.1. školstve - materské a základné školy,

1.14.2. zdravotníctve - zdravotné strediská s ambulanciami všeobecných lekárov, lekárne,

1.14.3. telekomunikáciách - pošty,

1.14.4. službách - stravovacie zariadenia,

1.14.5. kultúrno - spoločenskej oblasti - kiná, kultúrne domy, knižnice,

1.14.6. oblasti športu a rekreácie - telocvične, otvorené športoviská,

1.14.7. oblasti obchodu - obchody s komplexným základným sortimentom tovarov.

1.15. Podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:

1.15.3. ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa (Bánovce nad Bebravou) - Topoľčany - Nitra - Nové Zámky - Komárno;

1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónoch na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:

1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónoch;

1.16.3. dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru;

1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

1.17. Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce, ako aj vylúčiť výstavbu v inundačných územiach vodných tokov a na pobrežných pozemkoch vodných tokov.

1.18. Pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.

2.5. Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.

2.6. Podporovať najvýznamnejšie rekreačné priestory pre medzinárodný a prihraničný cestovný ruch; nadviazať na medzinárodný turizmus rozvíjaním poznávacieho cestovného ruchu a tiež sledovaním turistických tokov a dopravných trás (cestných, vodných) predchádzajúcich, resp. končiacich v kraji; venovať väčšiu pozornosť aktívnemu zahraničnému turizmu, cezhraničným vzťahom a malému prihraničnému a tranzitnému cestovnému ruchu, dosiahnuť čo najužšie prepojenie rekreačného turizmu s poznávacím turizmom.

2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jeho formy agroturizmu.

2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností, závislých na prírodných danostiach.

2.9. Zabezpečiť prímestskú rekreáciu pre obyvateľov väčších miest v ich záujmovom území. Týka sa to predovšetkým miest Nitra, Nové Zámky, Komárno (Apály), Levice a Topoľčany, Šaľa, Zlaté Moravce a tiež miest Hurbanovo, Kolárovo, Šahy, Šurany, Vráble, Tlmače, Želiezovce.

2.10. Vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiami lesoparkového charakteru.

2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.

2.12. Zabezpečiť zodpovedajúcu vybavenosť pre rozvoj turizmu a rekreácie v kraji

2.12.1. nadštandardnou vybavenosťou na hlavných turistických dopravných trasách;

2.12.2. vytvorením komplexných služieb pre motoristov na vybudovaných a pripravovaných medzinárodných cestných trasách;

2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/ mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)

2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,

2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,

2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.

2.14. Podporovať prepojenie medzinárodnej cyklistickej turistickej trasy pozdĺž Dunaja s trasami smerom na Považie, Pohronie a Poiplie.

2.15. Dodržiavať na území národných parkov a chránených krajinných oblastí a v územiach európskeho významu únosný pomer funkcie ochrany prírody s funkciami spojenými s rekreáciou a turizmom.

2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

3. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja

3.1. V oblasti hospodárstva

3.1.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia miest Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Nové Zámky a Komárno.

3.1.5. Podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva

3.2.1. Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov

3.2.2. Podporovať rôzne typy priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých lokalizačných faktorov v lokalitách, kde sú preukázané najvhodnejšie územnotechnické podmienky a sociálne predpoklady pre ich racionálne využitie, so zohľadnením podmienok susediacich regiónov.

3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.

3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.

3.3.6. Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.

3.3.7. Rešpektovať a zohľadňovať platný Program starostlivosti o les, rešpektovať ochranné pásmo lesnej pôdy, uprednostňovať ekologicky vhodné autochtónne (domáce) druhy drevín.

3.3.8. Podporovať v lesnom hospodárstve postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov, v súvislosti s obnovami Programov starostlivosti o les.

3.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia.

3.3.10. Netrieštiť ucelené komplexy lesov pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb.

4. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí

4.2. V oblasti zdravotníctva

4.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania - ambulantnej, ústavnej a lekárenskej.

4.2.2. Vytvárať podmienky pre rovnocennú prístupnosť a rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám.

4.2.3. Vytvárať územno - technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.

4.3. V oblasti sociálnych vecí

4.3.1. Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.

4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantitu sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi.

4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.

4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.

4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

4.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.

4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.

4.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.

4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

5. Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

5.1. V oblasti starostlivosti o životné prostredie

5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

5.1.2. Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.

5.1.3. Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží - bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.

5.1.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov,

5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.

5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.

5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznú ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.

5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).

5.2.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.

5.2.7. Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.

5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.

5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.

5.2.10. Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohôd (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)

5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

5.3.3. Sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.

5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.

5.3.6. Nespôsobovať pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.

5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrnohistorického dedičstva

6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifčnosti historického osídlenia.

6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.

6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.

6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.

6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:

6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona;

6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.

6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

7.6. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru ako upravená existujúca alebo výhľadová súčasť medzinárodných cestných sietí:

7.6.1. Nitra - Nové Zámky - Komárno.

7.15. Pre cesty I. triedy zabezpečiť územnú rezervu pre výhľadové usporiadanie v základnej kategórii C 11,5/80-60, v kategórii C9,5/80-60 (v súbehu s rýchlostnými cestami), prípadne v štvorpruhovej kategórii C 9,5/80 -60 (v súbehu s rýchlostnými cestami), prípadne štvorpruhovej kategórii C 22,5/100 -70 (ak sa preukáže potreba na základe prognózy intenzity dopravy).

7.19. Rezervovať koridor pre novú trasu cesty I/64 v úseku prietiah mestom Nitra - križovatka s rýchlostnou cestou R1 - Nové Zámky - Komárno mimo osídlenia v kategórii C 11,5/80 s možnosťou dobudovania na štvorprúdovú cestu podľa nárastu dopravnej záťaže.

7.26. Pre cesty II. a III. triedy zabezpečiť územnú rezervu pre výhľadové šírkové usporiadanie v kategórii C9,5/80-60 a C7,5/70-50, prípadne C22,5/80-60 (ak je preukázaná potreba na základe prognózy intenzity dopravy)

7.3 Rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú a plánovanú v trasách mimokoridorových ITF sietí konvenčnej železničnej a kombinovanej dopravy TEN-T vo všetkých plánovacích a realizačných rozhodnutiach prechádzajúcu Nitrianskym krajom:

7.32 Nové Zámky/Palárikovo - Levice- (Zvolen).

7.40. Orientovať pozornosť predovšetkým na rekonštrukciu a homologizáciu ciest II. a III. triedy v zázemí sídelných centier v parametroch pre prevádzku autobusovej hromadnej dopravy a v záujme vytvorenia predpokladov lepšej dostupnosti obcí v suburbanizačnom priestore centier.

7.41. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

8.1. V oblasti vodného hospodárstva

8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:

8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine;

8.1.1.2. rešpektovať pri podrobnejších dokumentáciách ochranné pásma pre vodné toky podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

8.1.2.1. rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá;

8.1.2.2. dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území;

8.1.2.3. navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch;

8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha;

8.1.2.5. revitalizovať odstavené korytá, Starú Nitru, Starú Žitavu a ďalej rameno Malú Nitru, tok Dlhý, odstavené ramená dolného Hrona a dolného Ipľa kanál a do odstavených koryt tokov zabezpečovať dostatočné množstvo kvalitnej vody;

8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhovať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity;

8.1.2.7. zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody;

8.1.2.8. nevytvárať na vodných tokoch na území Nitrianskeho samosprávneho kraja nové migračné bariéry a zariadenia, ktorých výstavba alebo prevádzka ich ochudobňuje o vodu, poškodzuje alebo likviduje brehové porasty alebo mení ich prírodný charakter.

8.1.4. Na úseku vodných nádrží a prevodov vody:

8.1.4.4. Nepovoľovať výstavbu malých vodných elektrární (MVE) na vodných tokoch, ktoré sa nachádzajú v chránených územiach, resp. sú zaradené do sústavy NATURA 2000;

8.1.4.5. Pri výstavbe nových, ako aj už existujúcich vodných dielach zabezpečiť pozdĺžnu spojitosť tokov a habitatov, spriechodnenie a odstraňovanie migračných bariér.

8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:

8.1.5.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom priblížiť sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ;

8.1.5.2. chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem;

8.1.5.6. zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia;

8.1.5.7. zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany);

8.1.5.8. zabezpečovať ochranu lokálnej ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možnosti aj s ponechaním manipulačných pásov.

8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:

8.1.6.1. podmieniť nový územný rozvoj obcí napojením na existujúcu, resp. navrhovanú verejnú kanalizačnú sieť, s následným čistením komunálnych odpadových vôd v ČOV. Pri

odvádzaní prívalových dažďových vôd z rozvojových plôch do vodných tokov zabezpečiť redukcii a regulácii odtokov vypúšťaných vôd v zmysle legislatívnych požiadaviek;

8.1.6.2. preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídel so spoločnou ČOV;

8.1.6.3. vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu;

8.1.6.4. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území;

8.1.6.5. zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ;

8.1.6.9. zabezpečiť, ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2000 EO vybudovaná stoková sieť, územnotechnické podmienky pre primeranú úroveň čistenia komunálnych alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia realizovať priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií;

8.1.6.10. zabezpečiť územnotechnické podmienky pre výstavbu alebo dobudovanie stokových sietí a výstavbu nových ČOV, prípadne rozšírenie, intenzifikáciu alebo obnovu existujúcich ČOV v aglomeráciách nad 10 000 obyvateľov (v zmysle prílohy č. 4.1 Vodného plánu Slovenska):

4. aglomerácie v okrese Nové Zámky: Dvory nad Žitavou, Dolný Ohaj, Gbelce, Svodín, Strekov, Komjatice, Mojzesovo, Palárikovo, Tvrdosovce, Bánov, Kmeťovo,

8.2. V oblasti energetiky:

8.2.12. rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu;

8.2.16. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike;

8.2.17. obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny.

8.3. V oblasti telekomunikácií:

8.3.1. rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení;

8.3.2. rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov;

8.3.3. akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách;

8.3.4. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozšírenie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorychlostnou dátovou sieťou;

8.3.5. vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi;

8.3.6. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej a mobilnej sieti.

8.4. V oblasti odpadového hospodárstva:

8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu;

8.4.2. vypracovať a priebežne aktualizovať programy odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti cestnej dopravy

1.1. Rýchlostné cesty R3, R7 a R8 a ich zariadenia na území Nitrianskeho kraja.

1.19 Homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7,5/60.

1.20 Prebudovanie úrovňových priechodov (ako bodových nedostatkov) ciest I. a II. triedy so železničnými traťami na mimoúrovňové.

5. V oblasti vodného hospodárstva

5.1. Odtokové pomery, vodné nádrže a prevody vôd

5.1.1. stavby spojené s revitalizáciou odstavených korýt: Dolného Hrona, Dolného Ipľa, Starej Nitry, Starej Žitavy, rameno Malej Nitry a tok Dlhý kanál;

5.1.2. stavby spojené s protipovodňovými opatreniami v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa na ochranu intravilánov miest a obcí v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR a ďalších vodných tokov v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa v súlade s investičným rozvojovým programom Slovenského vodohospodárskeho podniku a koncepciou vodného hospodárstva;

5.2. Verejné vodovody

5.2.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje,...);

5.3. Verejné kanalizácie

5.3.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd,...);

5.3.3. stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarní odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10 tis. EO:

aglomerácia Nové Zámky,

6. V oblasti energetiky

6.9 Dvojlinka 2x400 kV V479/480 Gabčíkovo - Veľký Ďur do elektrickej stanice Gonyú (HU) v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie.

6.10. Novonavrhované siete plynovodov , alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia

Z hľadiska vzťahov k vyššej územnej jednotke leží obec v spádovom území okresného mesta Nové Zámky ,ktoré je vzdialené len 12km z čoho vyplývajú jeho silné gravitačné väzby na mesto ako centrum administratívno-správne, kultúrno-spoločenské, ale i centrum hospodárskych aktivít a školstva. Od mesta Šurany je obec vzdialená 8km.

- Obec susedí s katastrami obcí:

- na severe s k.ú. Tvrdošovce, na východe s k.ú. Šurany, na juho- východe s k.ú. Nové Zámky, juhu a juhozápade s k.ú. Zemné a na západe s k.ú. Neded.

Cez zastavané územie preteká Dlhý kanál , ktorý rozdeľuje obec na východnú a západnú časť. Dopravnú polohu obce určuje cesta III/1497, ktorá prichádza do obce od križovatky s cestou I/75 následne prechádza celou obcou a smeruje do Selíc.

Cez územie obce prechádza železničná trať .

Obec je členom mikroregiónu Cedron - Nitrawa. V súčasnosti patrí obec i do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Administratívno - štatistické zatriedenie obce:

NUTS1:	Slovensko [SK0]
NUTS2:	Západné Slovensko [SK02]
NUTS3:	Nitriansky kraj [SK023]
LAU1:	okres Nové Zámky [SK0234]
LAU2:	obec Palárikovo [SK0234503452]

6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce

Hlavné ciele územného plánu

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnuť optimálny rozvoj obce na návrhové obdobie;
- zapracovať všetky zámery, štúdie, projekty do územného plánu a požiadavky aktualizovaného Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané, ťažko poškodené domy;
- navrhnuť umiestnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti;
- navrhnuť chýbajúcu technickú a dopravnú vybavenosť;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie sídelného centra v ťažiskovej polohe a revitalizovať problematické územia - vnútorné ruderálne lokality obce;
- v rámci celého riešeného územia navrhnuť v opodstatnených určených lokalitách výsadbu stromovej a krovinej vegetácie, s cieľom posilniť a územne chrániť všetky významné prvky systému ekologickej stability územia;
- vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj výroby a drobného podnikania – pracovných príležitostí v rámci výrobného-podnikateľskej zóny;
- regulačne usmerňovať rozvoj revitalizovaných a v novonavrhovaných rekreačných areálov a zón;
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj prechodného ubytovania;
- vytvoriť územno - technické predpoklady a podmienky pre vznik a rozvoj cyklotrás, s cieľom nadviazať na cyklotrasy vyššej hierarchie (regionálne, nadregionálne cyklotrasy);
- podporovať a udržiavať všetky kultúrne pamiatky, zvláštnosti a kresťanské tradície;
- podporovať rozvoj malých rodinných fariem, ovocinárstva a vinohradníctva;

Vymedzenie problémových okruhov

Územný plán je jediný komplexne vypracovaný dokument, ktorý charakterizuje sídelný útvar, jeho históriu, súčasnosť a hlavne budúcnosť. Postihuje všetky sféry života, výrobu,

bývanie, rekreáciu, dopravu, technickú infraštruktúru, životné prostredie, prírodné pomery, voľný čas obyvateľov.

Každý sídelný útvar má svoje špecifické problémy, ktoré sú predmetom riešenia. V prípade obce Palárikovo sú to predovšetkým tieto problémové okruhy:

- rozvoj IBV a HBV;
- regulačne a vhodne usmerňovať výrobnú-podnikateľskú aktivitu;
- urbanisticky proporčne, regulačne a funkčne doriešiť nové centrum obce;
- riešenie problémov technickej infraštruktúry;
- riešenie problémov verejného dopravného vybavenia;
- riešenie problémov životného prostredia;
- riešenie športovo-rekreačných plôch.

Predmet a cieľ riešenia

Predmetom riešenia je najmä rozvoj sídla v nasledovných polohách:

- rozvoj a skvalitnenie urbanistickej – štruktúry obce;
- rozvoj a skvalitnenie sociálnej infraštruktúry obce;
- rozvoj sídelnej štruktúry obyvateľstva a bytového fondu;
- rozvoj hospodársko-ekonomickej základne;
- princípy ochrany a tvorby životného prostredia;
- riešenie dopravných systémov;
- rozvoj zberového dvora a kompostárne lokalita pri Ľudovítve;
- riešenie zdrojov a rozvodov technickej infraštruktúry;
- návrh sústavy urbanistických intervencií na území sídla.

Cieľom „Návrhu riešenia“ je vypracovanie dokumentu tak, aby premietol do územia princípy a zásady rozvoja, ktoré boli formulované najmä verbálne v tomto zadaní.

Prejednať, dotvoriť a uzavrieť otvorené časti koncepcie rozvoja obce a po prerokovaní schváliť (s eventuálnymi pripomienkami) v príslušných orgánoch obce. Podstatné je, aby ÚPN obce tvoril „Návrh riešenia“ ako záväzný rámec pre spracovanie plánu funkčného využitia územia.

Cieľom celého procesu prípravy a schvaľovania koncepcie rozvoja obce je príprava takého územno-plánovacieho dokumentu obce, ktorý by zohľadňoval a integroval nasledovné vstupné požiadavky a podmienky:

- odborne erudovaný pohľad na možnosti celkového rozvoja obce zo strany spracovateľa, vyplývajúci z predchádzajúcej analýzy, prieskumov a rozborov;
- integrujúci pohľad miestnej a odbornej verejnosti na možnosti rozvoja;
- zapracovanie názorov a postojov samosprávnych orgánov, orgánov a inštitúcií štátnej správy;
- zohľadnenia názorov a postojov občianskej verejnosti prostredníctvom spolkov, záujmových združení, klubov, organizácií a faktických pripomienok a námetov individuálnych občanov.

Hospodársky a sociálny rozvoj sídla alebo regiónu nie je možný bez komplexne vypracovaného dokumentu, ktorý charakterizuje všetky zložky prostredia a sféry života v tejto obci. Jediný známy dokument, ktorý sa týmito zaoberá, je územný plán obce.

a) Riešenie širších vzťahov – hlavné ciele rozvoja:

- návrh cykloturistických trás a ich napojenie na regionálne a nadregionálne cyklotrasy;
- priemyselné a výrobnú-podnikateľskú areály formovať a regulovať s prihliadnutím na ekologickú únosnosť územia;
- vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj športu a rekreácie;
- rezervovať koridor pre rozvojový zámer ÚPN-R NSK :
- Dvojlinka 2x400 kV V479/480 Gabčíkovo - Veľký Ďur do elektrickej stanice Gonyú (HU)

- Rýchlostná cesta R7 (Úsek Zemné - Nové Zámky).

b) Rozvoj sociálnej infraštruktúry:

- je potrebné podporovať rozvoj sociálnej infraštruktúry v oblasti centra;
- zameriavať sa hlavne na služby obyvateľstva, ale podporovať aj predaj typicky miestnych komodít (reštaurácie, suveníry, potraviny – predaj miestnych špecialít);
- podporovať rekonštrukčný proces pamiatkovo- hodnotných objektov a historicky významných lokalít;
- realizácia zariadení pre seniorov;

c) Rekreačia:

Z hľadiska oddychu, rekreácie a turizmu ide o realizáciu nasledovných intervenčných krokov:

- vytvoriť miestny informačný systém a centrálny informačný uzol;
- propagácia cykloturistiky a turistických trás v priľahlých územiach, hodnotných z hľadiska histórie, kultúry a prírody;
- dobudovanie cyklotrás so značením a napojenie sa na významné cykloturistické trasy v oblasti riek Nitra, Váh s väzbou na okolité regióny, súbežne s Dlhým kanálom, v smere na Zemné a Šurany;
- podporovať rozvoj prechodného ubytovania – penzióny;
- podporovať rozvoj športového rybolovu, rekreácie.

d) Výroba a podnikanie, priemysel a poľnohospodárstvo:

- vytvárať územnotechnické predpoklady pre rozvoj malého a stredného podnikania;
- koncepčne podporovať tvorbu pracovných príležitostí ako základného stabilizačného prvku sídla, predovšetkým v oblasti služieb, poľnohospodárstva a spracujúceho priemyslu;
- regulačne usmerňovať a podporovať rozvoj včelárstva;
- regulačne usmerňovať a podporovať rozvoj vinohradníctva a ovocinárstva .

e) Doprava a prepravné vzťahy:

- vybudovať cyklotrasy za účelom pripojenia obce na regionálne cyklistické trasy.

Požiadavky na odstránenie dopravných závad:

- eliminovať nedostatok parkovacích miest v strede obce obecný úrad, miestny cintorín;
- odstrániť malé polomery na smerových oblúkoch na miestnych komunikáciách;
- na MK so slepým zakončením vybudovať otočky;
- odstrániť závary na pozdĺžnom a priečnom profile miestnych komunikácií a peších chodníkov;
- Navrhnuť chýbajúce prechody pre chodcov;
- doriešiť odvodnenie MK v kritických monitorovaných polohách;

Vytvoriť územnopriestorovú rezervu pre realizáciu rozvojového zámeru - Rýchlostná cesta R7 (Úsek Zemné - Nové Zámky).

g) Rozvoj technickej infraštruktúry

- vytvoriť koncepčné a územnotechnické predpoklady pre rozšírenie vodovodu a kanalizácie v rozvojových lokalitách;
- rešpektovať jestvujúce trasy nadradených vodárenských, plynovodných a telekomunikačných, elektroenergetických sústav technickej infraštruktúry;
- vytvoriť predpoklady pre rozšírenie zberného dvora ;

f) Ekológia a životné prostredie:

- v súlade s MÚSES a ekologickou únosnosťou realizovať navrhované opatrenia v presne zadefinovaných polohách;
- rešpektovať integrovaný systém ekologickej stability v rozsahu celého riešeného územia.

7. Základné demografické údaje a prognózy

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavné stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Kapitola je spracovaná na základe podkladov Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre, Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku a online databáz Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Vývoj počtu obyvateľov obce

K základným rozvojovým potenciálom každej obce patrí ľudský potenciál. Demografická situácia v obci je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja. Počet obyvateľov v obci podľa aktualizácie dát k 30.06.2018 je 4343. Hustota obyvateľstva obce je 84,668 osôb na km², čo je výrazne nižšia hustota ako celoslovenský priemer 111,23 obyvateľov na km².

Obec Palárikovo patrí medzi veľké obce. Počet obyvateľov k 31.12. od roku 2005 do roku 2006 klesol o 0,43 %. Od roku 2007 počet obyvateľov vykazoval klesajúci charakter. K 31.12.2014 bolo v obci 4 378 obyvateľov.

Tab.1 Vývoj počtu obyvateľov obce Palárikovo v rokoch 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži	2142	2148	2178	2088	2231	2054	2192	2136	2222	2205
Ženy	2290	2265	2263	2355	2195	2350	2140	2253	2144	2173
Spolu	4432	4413	4441	4443	4426	4404	4332	4389	4366	4378

Zdroj: Štatistický úrad SR.

Tab.2 Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Palárikovo v rokoch 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Živonarodení	41	39	44	42	38	59	54	48	38	43
Zomretí	54	56	54	57	61	51	60	49	47	61
Demografické saldo	-13	-17	-10	-15	-23	8	-6	-1	-9	-18
Pristahovaní	65	70	98	75	48	46	55	59	37	52
Vystahovaní	41	72	60	58	42	66	63	59	50	59

Migračné saldo	24	-2	38	17	6	-20	-8	0	-13	-7
Celkový prírastok (úbytok)	11	-19	28	2	-17	12	-14	-1	-22	-25

Zdroj: Štatistický úrad SR.

Celkový prírastok (súčet demografického a migračného salda) v obci vykazuje nerovnomerný trend. K miernym prírastkom došlo v rokoch 2007 a 2008. Najvyšší úbytok bol v roku 2014. Treba upozorniť na trvalé záporné demografické saldo negatívny prirodzený prírastok, ktorý je výrazne ovplyvnený aj vekovým zložením obyvateľstva (trend starnutia obyvateľstva).

Národnostná štruktúra v obci je homogénna. Väčšina obyvateľov žijúcich na území obce je slovenskej národnosti. 90 obyvateľov sa hlási k maďarskej národnosti

Tabuľka č. 3 - Národnostná štruktúra v obci Palárikovo

Národnosť	Počet obyv.	Podiel %
Slovenská	4241	96,9%
Maďarská	90	2,1%
Česká	27	0,6%
Nemecká	2	0,0%
Nezistená	18	0,4%
Spolu	4378	100%

Zdroj: Ocú Palárikovo r. 2014

Náboženská štruktúra je podobná ako národnostná štruktúra. To znamená, že obec je nábožensky jednoliata, väčšina obyvateľov obce sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Pomerne veľké percento respondentov neuviedlo náboženské vierovyznanie.

Tabuľka č. 4 - Náboženská štruktúra v obci Palárikovo

Náboženské vyznanie /cirkev	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	3270	74,7
Gréckokatolícka cirkev	4	0,1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	9	0,2
Evanjelická cirkev metodistická	0	0
Bez vyznania	0	0
Nezistené	1095	25,0
Spolu	4378	100

Zdroj: Ocú Palárikovo r. 2014

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Z celkového počtu obyvateľov 49,55% tvorí ekonomicky aktívne obyvateľstvo. 38,79% z celkového obyvateľstva sú pracujúci obyvatelia (okrem pracujúcich dôchodcov). Veľkú skupinu tvoria dôchodcovia, a to až 21,42%. Nezamestnaní tvoria 8,82 % z celkového počtu obyvateľov.

Bývanie – zhodnotenie súčasného stavu a trendy rozvoja

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno, dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovia). Zdravotný stav objektov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Zóna bývania je tvorená len individuálnou bytovou výstavbou (IBV). Jedná sa o vidiecky ráz osídlenia.

V obci sa vyskytujú aj objekty hromadnej bytovej výstavby (HBV). Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

Existencia príležitostí na bývanie, stav domového a bytového fondu sú určujúce faktory, ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce a naplňajúce jej obytnú funkciu.

Na základe výsledkov zo Sčítania ľudu 2011 možno skonštatovať, že v roku 2011 celkový domový fond v obci Palárikovo tvoril 1470 domov, z čoho 94,08 % (1372) bolo trvale obývaných a 98 neobývaných. Z celkového počtu obývaných domov až 97,14 % (1428) tvorili rodinné domy. V obci sa nachádza 42 bytových domov.

Obec počíta s nárastom počtu obyvateľov a tým zabezpečenie stavebných pozemkov pre bytovú individuálnu výstavbu.

Vybavenosť domov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou na internetovú sieť.

Najväčšia časť práceschopného obyvateľstva odchádza za prácou do okresných miest Nové Zámky, Šaľa. Ďalšia podpora IBV môže povzbudiť populačný rast, priviesť nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Hospodárska základňa

Základné rozvojové ciele v demografickom a socioekonomickom vývoji ako východiská pre územný rozvoj obce

Základným cieľom v celkovom vývoji obyvateľstva obce je vytváranie podmienok pre priaznivý demografický vývoj a ďalší postupný nárast a kvalitu štruktúry zástavby obce.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s nárastom tak, aby sídelná veľkosť obce bola v horizonte návrhového obdobia vo veľkostnej kategórii, ktorá umožní riešiť komplex kvalitnej občianskej vybavenosti tak, aby bol v obci zabezpečený komfortný život vidieckeho sídla bez dennej potreby dochádzania za vybavenosťou do mesta.

Vzhľadom na pretrvávajúci trend migrácie obyvateľstva z miest do obcí sa v závere výhľadového obdobia počíta s optimistickou alternatívou, teda s nárastom počtu obyvateľov.

Nárast obyvateľstva obce je možné dosiahnuť ťažiskovo zo zdrojov z dosťahovania obyvateľov do obce, a to v rámci vnútroregionálnej migrácie predovšetkým z mestských centier /Nové Zámky, Šurany, Šaľa / za zdrojom práce, resp. kvalitným vidieckym bývaním.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Spätné možnosti bytovej výstavby pozitívne ovplyvnia migráciu obyvateľstva. Tým, že v mestách dochádza k stagnácii bytovej výstavby, dochádza v obciach postupným zabezpečovaním vhodných plôch k stabilizácii vidieckeho obyvateľstva.

Nakoľko pri trvalej migrácii prevládajú mladšie vekové kategórie obyvateľstva, (do 40 rokov), dosídľovanie môže mať priaznivý vplyv na demografický vývoj a vekové zloženie obyvateľstva obce v budúcnosti.

Vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce a pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce je jedným zo základných cieľov rozvoja.

V súvislosti s úvahami o dosídľovaní obyvateľov do obce z okolitých mestských centier, resp. iných regiónov Slovenska, je potrebné zohľadniť skutočnosť sociálnej a ekonomickej štrukturalizácie obyvateľstva, diferenciáciu ekonomických či záujmových vzťahov.

Pri rozvoji a profilovaní hospodárskych činností vytvárať územné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít výrobného charakteru na báze remeselnej výroby, pri využití miestnych špecifických územno-technických daností.

Vývoj zamestnanosti v zariadeniach verejných služieb bude v obci podmienený predovšetkým demografickým rastom a štruktúrou obyvateľstva.

Pri lokalizácii aktivít výrobného charakteru je potrebné ťažiskovo využívať jestvujúce areály formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu.

Základné rozvojové ciele

Stanovené rozvojové plochy bývania podľa pôvodného ÚPN obce Palárikovo už nie sú postačujúce.

Pri rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územných podmienok bytovej výstavby:

- v návrhovom období vytvoriť podmienky predovšetkým pre realizáciu nových bytov v rodinnej zástavbe vidieckeho sídla - IBV;
- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastný rodinný dom;
- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať) ambície bývať vo vidieckom prostredí;
- požiadavky /resp. trend/ obyvateľov z miest /Nové Zámky, Komárno/ na kúpu stavebných pozemkov v obci Palárikovo.
- V oblasti širšieho centra obce riešiť komerčné priestory aj rekreáciu, oddych s možnosťou zváženia primeranej urbanizácie;

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň trvalého a rekreačného bývania.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Využitie polohového faktora obce , ktorá leží v dotyku s hodnotným prírodným prostredím s naznačujúcimi predpokladmi poskytovania možností pre „bývanie v pokojnom vidieckom prostredí“ a služieb v primeranej dostupnosti k mestu Nové Zámky a významným rekreačným areálom /Tvrdosovce, THERMÁL NESVADY/.
2. Zhodnotenie potenciálnych možností pre novú výstavbu.
3. Zhodnotiť vnútorné rezervy – disponibilný bytový fond pre prestavbu a rekonštrukciu.
4. Dobudovanie zariadení občianskej vybavenosti hlavne v oblasti služieb, obchodu, športu, školstva a kultúry.
5. Dobudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry (kanalizačná sieť, vodovodná sieť, systém odpadového hospodárstva) ako nevyhnutného predpokladu pre rozvoj obce.

8. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce. Objekty pamiatkového fondu.

V návrhovej časti územného plánu rešpektovať kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu kompozičných osí a referenčného uzla. V závislosti na globálnej urbanistickej kompozícii organizovať umiestnenie vyšších funkcií. Uplatniť princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce. Novú výstavbu odporúčame limitovať jedno poschodovými stavbami s využitím podkrovia a v kompozične opodstatnených polohách výnimočne povoliť stavbu o jedno podlažie vyššie s tradičným typom striech, tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov. Snažiť sa o návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýraznia špecifický charakter obce. Pri rozvoji obce rešpektovať nasledovné pamiatkovo hodnotné objekty.

Územie obce Palárikovo je tvorené jedným katstrálnym územím . Podľa kategorizácie pôdorysných typov sa jedná o hromadný cestný typ.

V návrhu vytvoriť predpoklady vzájomného funkčného a dopravného prepojenia jednotlivých častí obce. Vytvárať vybavenostné uzly v polohách referenčných uzlov.

Funkčné členenie

V obci sú zložky základnej občianskej vybavenosti. V tesnej blízkosti stredu obce – v najstaršej časti osídlenia je sústredená občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru. Prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčené na asanáciu. Zastavaným územím obce prechádzajú cesty III. triedy III/1497 a III/1498. Štefánikova ul. je zároveň hlavnou kompozičnou osou sídla.

Objekty pamiatkového fondu

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Palárikovo **eviduje** v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len ÚZPF) nasledovné nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- **Kaštieľ** (Károlyiovský), parc. číslo 1/2, číslo ÚZPF 363/1, pôvodne barokový z polovice 18. storočia, prestavaný v roku 1866 v klasicistickom slohu.
- **Park**, parc. č. 2/2, 3/1,4,5, 3/9-15, 3/21, 3/23-25, 3/28-34, číslo ÚZPF 363/2, prírodne - krajinársky.
- **Vodáreň**, parc. č. 3/1, číslo ÚZPF 363/3, novorenesancia.
- **Sýpka**, parc. č. 38/2, číslo ÚZPF 363/4, historizmus.
- **Kostol sv. Jána Nepomuckého**, parc. č. 1, číslo ÚZPF 364, barok neskorý.

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je pozemok (§ 27 ods. 2 pamiatkového zákona).

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a situácií je potrebné zapracovať do záväznej časti ÚPD nasledovné podmienky:

- A. Ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené pamiatkovým zákonom, sa vyžaduje záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.
- B. V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchrany archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na území stavby rozhodne o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania v samostatnom rozhodnutí podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad.
- C. V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť to krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je nálezca povinný urobiť najneskôr na druhý pracovný deň po nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Nález, ktorý je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru.
- D. Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona v prípade, ak k nálezu nedošlo počas pamiatkového výskumu alebo počas nepovolennej činnosti, má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Podľa § 40 ods. 11 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezcovi nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.
- E. Osídľovanie dnešného katastra obce Palárikovo sa začalo pravdepodobne už v období mladšej a neskorej doby kamennej. V severnej časti obce, v polohe Kopcová remíza bola zistená mohyla z mladšej doby bronzovej a tiež zvyšky sídliska a pochovávania z mladšej doby železnej. V polohe Dolný Keresztúr (Křížovaný) asi 1,5 km juhozápadne od predošlého náleziská bolo skúmané pohrebisko z mladšej doby železnej. Svedčí to o významnej keltskej aglomerácii v priestore cca. v rokoch 400-0 pred našim letopočtom. Vzhľadom k tomu, že v Tvrdošovciach bolo pred nedávnym zistených niekoľko rímskych importov, dá sa predpokladať, že z juhu na sever prechádzala územím Palárikova obchodná komunikácia už v dobe rímskej. O hustote včasno až vrcholno-stredovekých sídlisk svedčia samotné zachované toponymie: maďarský názov obce Tótmegyer, značí usídlenie staromaďarského kmeňa Megyer, pričom názvy polôh Jur (Svätý Juraj), Čiky (staré Csikiegyháza), Křížovaný (Keresztúr) označujú zrejme stredoveké usadlosti s kostolmi a cintorínmi. Presne sa podarilo archeologickým výskumom a georadarom lokalizovať zatiaľ iba zaniknutý kostol s cintorínom južne od obce, v polohe Čontoška, ktoré je v blízkosti polohy Jur, preto sa predpokladá, že išlo o kostol sv. Juraja. Počiatkom

novoveku stredoveké osídlenia pravdepodobne zanikli v dôsledku tureckých nájazdov. Na prvom vojenskom mapovaní je vyznačených len niekoľko ciest, na druhom vojenskom mapovaní je už vyznačených viacej ciest v mieste centra neskoršej obce.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Pri komponovaní rozvoja obce vychádzať z historicky sa formujúcej urbanistickej štruktúry obce.*
2. *Stanoviť hlavné, doplnkové a neprípustné funkcie v území. Pri zástavbe prelúk rešpektovať výškové zónovanie, hmotovú skladbu a použité materiály jestvujúcej zástavby.*
3. *Riešiť rozvojové disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a mimo zastavaného územia a určiť plochy pre podrobné rozpracovanie priestorových a funkčných regulatívov do úrovne zóny. Je potrebné určiť a chrániť dominantné výhľady obce, panorámu a hodnotné priehľady.*
4. *Rešpektovať a zachovať funkciu zelene v uličnom profile, pri stavbách občianskej vybavenosti, pozdĺž tokov a poľných ciest.*
5. *Riešiť funkčné a kompozičné závady, riešiť humanizáciu plôch v okolí bytových domov a odstrániť prípadne zmierniť kolízne strety funkčných plôch.*
6. *Zachovať harmonický, organický charakter sídla a potvrdiť jednoznačnú polohu centra a regulačne formovať jeho ďalší vývoj.*
7. *Rešpektovať a chrániť pamätihodnosti, objekty s kultúrohistorickou hodnotou a významné archeologické lokality.*
9. *Požiadavky Krajského pamiatkového úradu zapracovať do záväznej časti ÚPN obce Palárikovo.*

9. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné. Z terénneho prieskumu vyplýva že kvalita objektov je rôzna, zastúpené sú objekty nové a obnovené, objekty dobré, objekty určené na rekonštrukciu – reprofiláciu a tiež objekty určené na odstránenie.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

Organizáciu a regulovanie štrukturálnej prestavby širšieho centra zabezpečovať v súlade s architektonicko-urbanistickou regulačnou štúdiou centrálnej časti obce. V rámci ÚPN- obce definovať funkčno-priestorové riešenie celkovej koncepcie rozvoja sídla k návrhovému obdobiu. Nové ulice formovať v zmysle optimálnej prepravnej šírky bez dopravných závad, t.j. musia byť prejazdné a spĺňať všetky kritériá na požadovaný dopravný parameter, realizáciu inžinierskych sietí, odstavné plochy, v rámci uličných priestorov riešiť aj koridor pre peší pohyb a zeleň. Pre zabezpečenie optimálneho rozvoja jednotlivých častí sídla vytvoriť regulačné podklady (napr. vo forme spracovania urbanisticko-architektonických štúdií, zastavovacích štúdií a pod.) a vytvárať predpoklady pre realizačné zámery.

- snaha zvyšovať dynamiku vývoja počtu populácie musí byť opretá jednoznačne o pracovné príležitosti;

- je potrebné iniciovať formovanie centra ako hlavného referenčného uzla sídelného útvaru, predovšetkým však na disponibilných parcelách;
- formovať sídlo ako kompaktný celok v rámci zastavaného územia s prirodzenou gradáciou k centru;
- z hľadiska územno-technického riešiť a organizovať systém nových RD a výstavbu HBV tak, aby bolo možné uspokojiť jednak žiadateľov z titulu prirodzeného prírastku, jednak žiadateľov z okolia;
- podporovať vznik pracovných príležitostí ako základného predpokladu fungovania rodiny a spoločnosti;
- iniciovať rekonštrukčný proces hlavne v polohách, kde bol monitorovaný horší stav objektov rodinných domov, v súlade s rozborom stavebno-technického stavu objektov.

- dobudovanie novej HBV v rámci centra obce a v ostatných opodstatnených polohách;
- nevytvárať ďalšie nové satelitné sídelné celky v k.ú., ale formovať obec ako kompaktný urbanistický organizmus, ktorý je súčasťou ťažiska osídlenia na Novozámocko – Šalianskej dopravné - sídelnej osi druhého stupňa;

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Vyhodnotiť a navrhnuť na prestavbu len tie územia, ktoré svojou súčasnou kvalitou a stavom nevyhovujú terajším požiadavkám na kvalitu života, nie sú predmetom ochrany, nie je možné ich dotvoriť ani vhodne reštrukturalizovať, prípadne sú limitom pre realizáciu zámeru verejného záujmu;
2. Riešiť a regulačne definovať formovanie referenčných uzlov a urbanistických osí;
3. Riešiť prestavbu- kvalitatívnu úpravu a dobudovanie peších a cestných komunikácií podľa súčasných štandardov a kritérií;
4. Riešiť organické začlenenie nových navrhovaných zón do hmotovo-priestorovej štruktúry obce.
5. Asanovať iba schátralé a neobývané stavby, resp. tie, ktoré sú určené na reprofiláciu;

10. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia

Cestná doprava

Z hľadiska širších dopravných vzťahov dopravnú polohu obce určujú nasledovné komunikácie:

- cesta prvej triedy I/75 v trase - Galanta - Nové Zámky;
- cesta druhej triedy II/580 v trase - križ. s I/75 Palárikovo -Šurany;
- cesta tretej triedy III/1497 v trase - Selice - križ. s I/75 a II/580 Palárikovo;
- cesta tretej triedy III/1498 v trase - žel. st. Palárikovo - križ. s III/1497 Palárikovo.

Cesta tretej triedy III/1497 tvorí spolu s uličným priestorom dopravnú – distribučnú kostru obce Palárikovo. Riešeného územia obce sa však dotýkajú aj rozsiahle v neurbanizovanej oblasti a preto obe uvedené cesty tretej triedy majú pre obec strategický- základný význam.

Cesty III. triedy III/1497 a III/1498 slúžia ako obslužné a prístupové komunikácie a sú v správe VÚC NSK. Z ciest III. triedy vychádza niekoľko vjazdov na poľnohospodársku pozemky, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárskou výrobou. Po oboch cestách III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava.

Miestne komunikácie

Sú to cesty IV. triedy.

Stav niektorých miestnych komunikácií je nevyhovujúci, komunikácie v zlom stavebnotechnickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice komunikácií a povrch vozoviek). Komunikácie s poškodenými krajnicami a poškodeným povrchom sú určené na rekonštrukciu. Sieť miestnych komunikácií je v obci umiestnená paralelne alebo v kolmom smere na cesty III. triedy. Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky, Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3.

Miestne komunikácie sú obslužné komunikácie, miestneho významu, prevažne spevnené s asfaltovým povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie komunikácie mimo zastavaného územia.

Účelové komunikácie

Sieť ciest III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a areálov poľnohospodárskej výroby. Povrch účelových komunikácií je z väčšej časti spevnený a z časti nespevnený.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cesty III. triedy, účelové alebo miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie komunikácie a priestranstvá

Takmer v celej dĺžke prieťahu cesty III triedy III/ 1497 je vybudovný jednostranný chodník, oddelený od vozovky pásom zelene . Chodník chýba pozdĺž cesty III/1498 . Šírka chodníka je v úsekoch medzi napojeniami miestnych komunikácií premenlivá 1,5 m. až 1 m., čo nezodpovedá STN 73 6110. V trasách miestnych komunikácií sú chodníky vybudované na 50 % a to väčšinou v nenormovanej šírke. Konštrukcia chodníkov je prevažne zámková dlažba a betónová.

Z hľadiska pešej dopravy je v návrhu ÚPD potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri určených miestnych komunikáciách a rekonštruovať poškodené časti chodníka aj popri cestách III. triedy . V požadovaných úsekoch cesty III / 1497 vybudovať peší chodník aj pre druhú stranu ulice. Je potrebné vytvoriť realizačné predpoklady pre chodník pozdĺž cesty III. triedy III/ 1498, ktorý spolu s návrhom cyklodopravnej trasy zabezpečí spojenie obce so železničnou stanicou aj pre tieto druhy dopravy.

Statická doprava

Obec nemá vybudované dostatočné parkovisko pri kostole, obecnom úrade, futbalovom ihrisku . Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov.

Dopravné služby a zariadenia

V obci sa nachádza niekoľko autoservisov a pneu- servisov . Ostatné verejné dopravné zariadenia sa nachádzajú v meste Nové Zámky a Šurany.

Cestná hromadná doprava

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl, za nákupmi a službami. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Prímestskú dopravu zabezpečuje spoločnosť Arriva a.s. s odchodmi v pravidelných intervaloch na trasách: Nové Zámky, Šurany, Šaľa. Doprava prebieha po ceste I. triedy I/76 a oboch cestách III. triedy. V záujmovom území sa nachádza 11 autobusových zastávok.

Dopravné závady :

Bodové závady

- nedostatok parkovacích miest v centre obce a v tesnom dotyku s občianskou vybavenosťou;
- malé polomery na smerových oblúkoch miestnych komunikáciách;
- na MK so slepým zakončením chýba otočka;
- chýbajúce autobusové vybočiská;
- chýbajúce prechody pre chodcov;

Líniové závady

- závady na pozdĺžnom a priečnom profile miestnych komunikácií;
- závady na pozdĺžnom a priečnom profile miestnych chodníkov.

Ochranné pásma cestných dopravných trás

- Rýchlostná cesta R1(vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	100 m
- cesta I. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	50 m
- cesta III. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	20 m
a v zastavanom území ako komunikácia triedy B3	15m

Na vozovky miestnych komunikácií sa ochranné pásmo nevzťahuje

Cyklistická doprava

V súčasnosti cyklistické trasy v obci nie sú vybudované.

V návrhu ÚPN je potrebné riešiť a navrhnuť cyklotrasy v smere :Šurany, priemyselný park, Zemné, pozdĺž Dlhého kanála.

Letecká doprava

Podľa Dopravného úradu, ako príslušného orgánu štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (**letecký zákon**) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa odporúča pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť:

V katastrálnom území Šurany sa nachádza vnútroštátne neverejné Letisko Šurany, ktorého prekážkové roviny a plochy, definované predpisom L14 LETISKÁ, I. zväzok, Navrhovanie a prevádzka letísk, vydaného Úpravou č. 21/2006 Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky zo dňa 24.10.2006, zasahujú aj do katastrálneho územia Palárikovo, a to v rozsahu vnútornej vodorovnej roviny a kužeľovej plochy.

Letisko Šurany nemá Dopravným úradom určené ochranné pásma podľa ustanovenia § 29 ods. 1 a 2 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Prekážkové roviny a plochy vymedzujú vzdušný priestor v okolí letiska, ktorý musí byť udržiavaný bez prekážok stanovením maximálnych výšok objektov (stavby, zariadenia nestavebnej povahy /vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov/, porasty a pod.) tak, aby mohla byť letecká prevádzka vykonávaná bezpečne, a aby sa zabránilo vytváraniu prekážok, v dôsledku ktorých by sa stalo letisko nepoužiteľným. Pre zachovanie prevádzkyschopnosti tohto letiska, odporúčame tieto prekážkové roviny a plochy pri návrhu funkčného usporiadania a priestorového využitia územia rešpektovať.

Prekážkové roviny a plochy Letiska Šurany sú súčasťou grafickej časti Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja, pričom v jeho smernej textovej časti je uvedená nutnosť rešpektovať obmedzenia vyplývajúce z platných predpisov o letiskách pre zachovanie činnosti predmetného letiska.

Bližšie informácie o presných parametroch prekážkových rovín a plôch a požiadavkách, ktoré majú zaistiť prevádzkyschopnosť Letiska Šurany, Vám poskytne jeho prevádzkovateľ - Letecký klub Šurany, Kopec 3646/5A, 942 01 Šurany, nakoľko územnú ochranu pri letisku bez určených ochranných pásiem si vykonáva samotný prevádzkovateľ a nie Dopravný úrad.

V zmysle ustanovenia § 28 ods. 2 a 3 leteckého zákona je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v územnom konaní pri stavbách letísk a osobitných letísk, stavbách v územných obvodoch letísk, stavbách leteckých pozemných zariadení a pri stavbách uvedených v ustanovení § 30 leteckého zákona, pričom súhlas Dopravného úradu sa vyžaduje pre nasledovné stavby a zariadenia nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky:

- stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom /§ 30 ods. 1 písm. a) leteckého zákona/,
- stavby alebo zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods. 1 písm. b) leteckého zákona/,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia WN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice /§ 30 ods. 1 písm. c) leteckého zákona/,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods. 1 písm. d) leteckého zákona/.

Toto stanovisko je vydané len z hľadiska záujmov civilného letectva (nie z hľadiska záujmov dopravy na dráhach a vnútrozemskej plavby).

Železničná doprava

Cez k.ú. Palárikovo prechádza železničná trať Bratislava – Vajnory – Štúrovo štátna hranica a úsek Palárikovo- Šurany- Levice- Žarnovica. V obci sa nachádza železničná stanica Palárikovo a žel. zastávka Ľudovítov.

A. z hľadiska územného rozvoja GR ŽSR žiada rezervovať územie pre:

1. modernizáciu železničnej trate Bratislava-Vajnory - Štúrovo štátna hranica na rýchlosť 200 km/h,
2. modernizáciu ŽST Palárikovo a železničnej zastávky Ľudovítov,
3. vybudovanie parkoviska pre individuálnu automobilovú dopravu pri ŽST Palárikovo a pri železničnej zastávke Ľudovítov,
4. zdvojnásobenie úseku Palárikovo - Šurany - Levice - Žarnovica,
5. zvýšenie najvyššej traťovej rýchlosti na trati Palárikovo - Hronská Dúbrava na rýchlosť 120 km/h.
6. „Predĺženie širokorozchodnej železničnej trate na území Slovenska s prepojením na územie Rakúska“ na ktoré je spracovaný Zámer, vrátane Terminálu Nové Zámky.

B. Vzhľadom na skutočnosť, že cez územie obce Palárikovo prechádzajú železničné trate, ŽSR, ako dotknutý orgán žiada v územnom pláne obce Palárikovo uviesť nasledovné body:

1. Upozorňujeme, že miesta výstavby nachádzajúce sa v ochrannom pásme dráhy, prípadne v blízkosti dráhy, môžu byť ohrozené negatívnymi vplyvmi a obmedzeniami (hluk, vibrácie, vplyv prevádzky trakcie) spôsobenými bežnou železničnou prevádzkou.

2. To znamená že súčasťou akejkoľvek výstavby v blízkosti železničnej trate, prípadne v ochrannom pásme dráhy, musia byť navrhnuté aj opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií v zmysle zákona č 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. na navrhovanú výstavbu. Pri navrhovaní týchto opatrení je potrebné vychádzať z maximálnej prevádzkovej kapacity železničnej trate. Náklady na realizáciu týchto opatrení hradí investor navrhovanej výstavby, a to aj v prípade, že predmetné opatrenia budú musieť byť vykonané priamo na zariadeniach železničnej trate. Počas realizácie stavby nebude investor vyžadovať od ŽSR ďalšie zmierňujúce a kompenzačné opatrenia na zmiernenie, či elimináciu negatívnych vplyvov. Po realizácii stavby v uvedenom území jej vlastníci nebudú môcť voči prevádzkovateľovi železničnej trate uplatňovať akékoľvek požiadavky na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky, a to ani v prípade, že pred navrhovanou výstavbou nebolo potrebné v zmysle projektovej dokumentácie realizovať takéto opatrenia, pretože negatívne vplyvy železničnej dopravy v čase realizácie predmetnej navrhovanej výstavby boli známe.
3. Všetky jestvujúce úrovňové kríženia komunikácií so železničnou traťou žiadame v územnom pláne navrhnuť ako mimoúrovňové.
4. Všetky novobudované kríženia komunikácií s traťou riešiť ako mimoúrovňové.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. V obci sa nachádzajú cesty I. triedy I/75, II/580, III/1497 a cesta III/1498 .
Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete požadujeme:
 - rešpektovať nadradenú ÚPD Nitrianskeho kraja;
 - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101 a TP;
 - v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii MZ14/60, vo funkčnej triede B1 v zmysle STN 73 6110;
 - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101 a TP;
 - v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii MZ 8,5/50 a MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110;
2. V textovej a grafickej časti ÚPN vyznačiť a rešpektovať existujúce trasy ciest a ich šírkové usporiadanie.
3. Navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110 ;
4. Spracovať samostatný výkres riešenia dopravy s vyznačením dopravných trás, zariadení a ich parametrov v zmysle uvedených požiadaviek.
5. Dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty a miestne komunikácie vyššieho dopravného významu, v súlade s platnými STN a TP.
6. Cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších súvislostiach k príslušnému územiu. Ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110.
7. Vyznačiť body navrhovaného dopravného napojenia schematicky (bez určenia typu a tvaru križovatky).
8. Vyznačiť hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce označeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov (účinnosť od 02.01.2015).
9. Pri návrhu nových lokalít HBV, IBV, OV v blízkosti ciest III. triedy posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a

vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov.

10. *Hranice navrhovaného zastavaného územia musia rešpektovať ochranné pásma ciest a pásma prípustných hladín hluku. Umiestnenie zástavby v ochranných pásmach ciest III. triedy a v pásmach s prekročenou prípustnou hladinou hluku je neprípustné.*

11. *Vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.*

12. *Navrhnuť umiestnenie zastávok hromadnej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.*

13. *V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. je na zámer Rýchlostnej cesty R7 Dunajská Streda - Nové Zámky, ktorá prechádza záujmovým územím obce Palárikovo vydané Záverečné stanovisko MŽP SR, preto sa požaduje do doby stabilizácie trasovania, a to vydaním územného rozhodnutia na umiestnenie líniovej stavby, chrániť a rešpektovať záväzný koridor nadradenej dopravnej infraštruktúry Rýchlostnej cesty R7 Zemné - Nové Zámky.*

Hydrológia – vodohospodárske pomery

Povrchové vody

Katastrálnym územím obce Palárikovo pretekajú spravované vodohospodársky významné vodné toky Dlhý kanál a Komočský kanál a drobné vodné toky Dolnokrižoviansky kanál, Hornokrižoviansky kanál, Nededský kanál, Žofiiin kanál, Palárikovský kanál, Gazdovský kanál, Breštácky kanál, Zemné-Palárikovo, Palárikovský potok Stará hrádza a Ciky s ich bezmennými prítokmi. Upozorňujeme, že viaceré vodné toky sú v správe Hydromeliorácie, š.p., resp. LESY SR, preto je potrebné vyžiadať stanovisko od týchto inštitúcií.

Podzemné vody

Kolektorom podzemných vôd v záujmovom území sú kvartérne štrkopiesčité aluviálne sedimenty a s nimi spojené najmladšie neogénne sedimenty a sú charakterizované vysokým stupňom zvodnenia. Využiteľné množstvo podzemných vôd v rajóne je v intervale 1 - 2 l.s⁻¹.km². Doplnovanie zásob najvrchnejších horizontov podzemných vôd je striedavé - vodami z povrchových tokov a z atmosférických zrážok. Územie je v zóne dostatku vlastných vodných zdrojov.

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Na území obce sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Požiadavky a ciele riešenia:

V rámci navrhovaného územného rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného žiadame vodné toky rešpektovať a pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

1. *Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov, Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov" a pod.*

2. Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.
3. Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.
4. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
5. Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.
6. Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.
7. Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
8. V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.
9. Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady.

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie vodou

Cez záujmové územie obce Palárikovo vedie trasa existujúceho diaľkového vodovodného potrubia DN 500 Jelka - Galanta - Nitra (J-G-N).

Uvedený diaľkový vodovod je nadregionálneho významu, je zaradený do 1. kategórie ako „diaľkové nadradené vedenie“ a má strategický význam v zásobovaní obyvateľstva širšej oblasti pitnou vodou.

Vzhľadom na veľkosť profilu vodovodného potrubia môže počas prevádzky diaľkovodu dôjsť k rozsiahlym haváriám, poruchám s následným značným rozmočením okolitého terénu a tým k porušeniu stability, poškodeniu, resp. zatopeniu objektov, budovaných v jeho blízkosti a preto odporúčame v ÚPN obce rešpektovať túto skutočnosť a ponechať pozdĺž potrubia voľne prístupný manipulačný priestor minimálne 7 m od osi vodovodného potrubia na obe strany tak, aby bol umožnený bezproblémový prístup ťažkých mechanizmov na práce spojené s jeho rekonštrukciou, resp. s opravou potrubia v prípade poruchy.

V obci je v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod, ktorý je súčasťou tohto skupinového vodovodu. Prevádzkovateľom vodovodu je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nové Zámky.

Z existujúceho diaľkového vodovodného potrubia DN 500 Jelka - Galanta - Nitra (J-G-N).

je cez armatúrnú šachtu vybudovaný prívod pre Palárikovo a Tvrdosovce o DN 300 mm. Samostatným výtlačným potrubím DN 100 je pripojená časť Ľudovítov.

Jestvujúci objem akumulácie, ktorý predstavuje vodojem VDJ 2 x 1000 m³ /120,67m.n.m./ vyhovuje aj pre výhľadovú potrebu vody ($60 \% \text{ z } Q_m = 0,6 \times 2795,755 = 1677,45 \text{ m}^3$).

V návrhovom období je potrebné dobudovať obecný vodovod aj do rozvojových území.

Zavlažovanie

Zavlažované územia predstavujú vlastne územia poľnohospodárskej pôdy, na ktorých sú vybudované zavlažovacie systémy (závlahy). Ide najmä o oblasti s nižšou intenzitou zrážok, na pôdach málo zadržujúcich vodu, umožňujú reguláciu využívania vody v poľnohospodárskej krajine za účelom zvyšovania produkcie v poľnohospodárstve. V závislosti od prírodných podmienok - zdrojov vody v krajine (podzemných i povrchových), zvýšený tlak na využívanie vody môže mať aj negatívne dôsledky ako napr. vodnú eróziu, salinizáciu alebo kontamináciu podzemných vôd splavenými minerálmi hnojivami či pesticídami. Na druhej strane dosahovanie lepších výsledkov v poľnohospodárstve vytvára tlak na využívanie prírodných zdrojov, najmä vody. Pri dostatočných zásobách vody a jeho vysokom potenciáli využiteľnosti, sa samotný tlak na využívanie vody môže pohybovať v intenciách trvalej udržateľnosti.

Po preverení dostupných mapových podkladov Vám oznamujeme, že v k.ú. Palárikovo sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.:

- „ZP Palárikovo - Žofia“ (evid.č. 5207 217), ktorá bola daná do užívania v r. 1989 s celkovou výmerou 78 ha;
- kanál Gubai (evid.č. 5207 029 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1902 o celkovej dĺžke 3,200 km v rámci stavby „OP Gubai - Palárikovo“
- kanál Palárikovský, hlavný (evid.č. 5207 030 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1920 o celkovej dĺžke 7,620 km v rámci stavby „OP Palárikovský, hlavný“;
- kanál Žofia (evid.č.: 5207 031 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1938 o celkovej dĺžke 1,320 km v rámci stavby „OP Žofia - Palárikovo“
- kanál Dolný Kerestúr (evid.č. 5207 028 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1955 o celkovej dĺžke 5,650 km v rámci stavby „OP Kerestúr - Palárikovo“
- kanál Čike (evid.č. 5207 045 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1913 o celkovej dĺžke 6,250 km v rámci stavby „OP Čike - Tvrdošovce“
- kanál Horný Kerestúr (evid. č. 5207 027 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1963 o celkovej dĺžke 4,075 km v rámci stavby „OP Horný Kerestúr - Palárikovo“
- kanál Zemné - Palárikovo (evid.č. 5207 034 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1913 o celkovej dĺžke 1,243 km v rámci stavby „OP Zemné - Palárikovo“.

Závlahová stavba pozostáva zo záujmového územia závlahy, závlahovej čerpacej stanice a podzemných rozvodov závlahovej vody, ktoré sú rôznych profilov (DN 150, DN 200, DN 250) a z rôznych materiálov (PVC, AZC, oceľ). Na povrch sú vyvedené hydranty, vzdušníky, kalníky, ktoré sú chránené betónovými skružami. V rámci závlahovej stavby „ZP Palárikovo - Žofia“ (evid.č. 5207 217) bola v r. 1989 vybudovaná ČS st.časť - Palárikovo- Žofia (evid.č. 5207 217 003).

Závlahovú stavbu - podzemné závlahové potrubie žiadame pri návrhu územného plánu a realizácii stavieb rešpektovať.

S umiestnením stavieb trvalého a dočasného charakteru na závlahovom potrubí a v jeho ochrannom pásme nesúhlasíme.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č.220/2004 Z.z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, žiadame správny orgán, aby v rozhodnutí zaviazal vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultovať návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a

prevádzky HMZ, ktorý na základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v bodoch a/, b/, c/

a/ v prípade, že sa preukáže odborným posúdením možnosť zrušenia časti potrubia bez náhrady novým potrubím (toto preukazuje žiadateľ a následne schvaľuje Hydromeliorácie, š.p.), zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania majetkovoprávne vysporiadať so správcom vodnej stavby príslušnú časť rúrovej siete (podzemného závlahového potrubia). Postupovať sa bude podľa § 45a ods. 1 a 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov v súlade so Smernicou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu. Podmienkou je, že uzatvorenie a odpredaj časti rúrovej siete nesmie mať za následok znefunkčnenie zostávajúcej časti rúrovej siete,

b/ v prípade, že sa preukáže odborným posúdením nutnosť preložky časti podzemnej rúrovej siete tak, aby vodná stavba zostala naďalej využiteľná, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebných prác zrealizovať preložku potrubia podľa schválenej PD, ktorú predkladá stavebník. Náklady na vykonanie preložky budú hradené v plnej výške stavebníkom. Odovzdanie a prevzatie realizovanej preložky potrubia bude vykonané za účasti zástupcu Hydromeliorácie, š.p. Vybudovaná preložka bude správcovi vodnej stavby odovzdaná bezodplatne po jej kolaudácii,

c/ ak nebude možné zrušenie, resp. preložka časti rúrovej siete, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov o rešpektovanie jestvujúceho závlahového potrubia vodnej stavby a dodržanie ochranného pásma od osi závlahového potrubia, ktoré bude stanovené správcom vodnej stavby. V ochrannom pásme neumiestňovať stavby trvalého charakteru, ani vysádzať stromy a kríky. Zároveň požadujeme zaviazat' vlastníka pozemkov k právu prístupu k vodnej stavbe za účelom vykonávania prevádzkových činností a nevyhnutných opráv (Zákon o vodách č. 364/2004). Všetky inžinierske siete realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“. V prípade poškodenia majetku štátu, ku ktorému má Hydromeliorácie, š.p. právo hospodárenia, jeho uvedenie do pôvodného stavu na náklady žiadateľa - stavebníka. Majiteľ pozemku si nebude uplatňovať u správcu závlahy náhradu za škody na majetku, spôsobené prípadnou poruchou na závlahovom potrubí a pri jej odstraňovaní,

d/ Predložiť projektovú dokumentáciu k stavebnému povoleniu na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p.

Taktiež odvodňovacie kanále žiadame pri návrhu územného plánu a realizácii stavieb rešpektovať, vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanála.

Prípadné križovanie inžinierskych sietí a komunikácií s kanálmi žiadame navrhnuť v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“ z r. 1983.

Prípadné vypúšťanie akýchkoľvek odpadových vôd do kanálov je nutné konzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ nášho š.p.

Ďalšie stupne územnoplánovacej dokumentácie, vrátane zakresu hydromelioračných zariadení v správe Hydromeliorácie, š.p. zaslať na vyjadrenie na Hydromeliorácie, š.p.

Kanalizácia

Účelom verejnej kanalizácie je ochraňovať prírodné a životné prostredie a chrániť vodné zdroje pred kontamináciou splaškovými vodami. V obci je vybudovaná kanalizácia v rozsahu 60% zastavaného územia. Odpadové vody sú odvádzané do ČOV Nové Zámky. Obecnú kanalizáciu spravuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť Nitra, závod Nové Zámky. V koncepcii rozvoja verejných kanalizácií ZsVAK a.s. uvažuje s odkanalizovaním obcí Tvrdošovce, Jatov, Rastislavice cez stokovú sieť obce Palárikovo do ČOV Nové Zámky.

Odtok dažďových vôd v území je riešený systémom spevnených alebo zatrávnených rigolov. Prevádzkovanie verejnej vodovodnej siete a verejnej kanalizácie, povinnosti prevádzkovateľa siete a ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie upravuje zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách č. 442/2002 Z.z. a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach.

Podľa §19 zákona č.442/2002 o pásmach ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií sú ochranné pásma vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

- a) 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- b) 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

V pásme ochrany je zakázané:

- a) vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby, konštrukcie alebo iné podobné zariadenia alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu alebo verejnej kanalizácii alebo ktoré by mohli ohroziť ich technický stav;
- b) vysádzať trvalé porasty;
- c) umiestňovať skládky;
- d) vykonávať terénne úpravy.

Úlohou ÚPN obce je zrevidovať pôvodnú dokumentáciu obecnej kanalizácie a doplniť ju o kanalizačné vetvy navrhovaných rozvojových území.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre realizáciu vodovodu, kanalizácie v obci, vo všetkých rozvojových lokalitách a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.

2. Rešpektovať PHO vodných zdrojov, vodárenské zariadenia a ich ochranné pásma.

3. Vytvoriť územno-technických podmienky pre lokalizáciu stavieb, objektov a opatrení protipovodňovej ochrany obce/suchý polder za Duklianskou ul.. Rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v území ohrozovanom povodňami. Vlastnú výstavbu situovať nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody, mimo zistené inundačné územie.

4. Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z., Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.

13. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami.

14. V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 žiadame rešpektovať a zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov Dlhý kanál a Komčský kanál v šírke min. 6 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze a ochranné pásmo drobných vodných tokov v šírke min. 4 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.

15. V ochrannom pásme, ktoré požadujeme ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

16. Osadenie stavieb, oploenie samotného pozemku, resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodným tokom požadujeme umiestňovať za hranicou ochranného pásma.
 17. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
 18. Upozorňujeme Vás, že pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.z.) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od drahú opevnenia brehu a drahú vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.
 19. Na pobrežných pozemkoch neumiestňovať hnojiská, stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré obsahujú škodlivé látky a nevykonávať činnosti, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody a zhoršiť odtok povrchových vôd.
5. Rešpektovať potrubné vedenia a ochranné pásma v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z.
 6. Rešpektovať „Plán managementu povodňových rizík“, preto je potrebné rozvojové aktivity v príslušnom území navrhovať v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.
 7. V rámci rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného, rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z a príslušné platné normy STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“ a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
 8. Zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:
 - pre prirodzené meandrovanie vodných tokov;
 - pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia;
 - dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky;
 - návrh odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd;
 - komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody;
 - vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaných území miest a obcí;
 - stavby protipovodňovej ochrany zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby;
 - v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich;
 - všetky prípadné križovania a súbehy inžinierskych sietí a komunikácií s vodnými tokmi požadujeme navrhnúť a technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovania a súbehy komunikácií a vedení s vodnými tokmi“.
 -

- Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasíť s organizáciou SVP š.p.;
- stavby na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.
- parkovacie plochy, budovať v zmysle platných STN, zabezpečiť nepriepustnou vrstvou odolnou voči pôsobeniu ropných produktov;
- rešpektovať pásma hygienickej ochrany vodárenských vodných zdrojov a ochranné pásma pobrežných pozemkov;
- rozšírenie jestvujúcej vodovodnej siete a odkanalizovanie obce riešiť v súlade s Plánom rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Nitrianskeho kraja.
- Doriešiť zabezpečenie vykonania preventívnych opatrení pred povodňami, ako sú opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia, akumuláciu vody v lokalitách na to vhodných a ktoré chránia od zaplavenia územia vodou z povrchového odtoku, ako aj zaplavenia vodou z vodného toku.
- Pri umiestňovaní stavieb brať do úvahy inundačné územia, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia) a pobrežné pozemky vodných tokov.
- Pri schvaľovaní nových investičných zámerov brať do úvahy ich budúci možný vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd, ako aj ich celkový vplyv na životné prostredie;

9. V návrhu je potrebné rešpektovať zákon MŽP SR č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. V zmysle § 22 (5) Ak má žiadateľ o pripojenie na verejný vodovod alebo odberateľ požiadavky na čas dodávky vody, množstvo, tlak alebo odlišnú kvalitu vody, ktoré presahujú možnosti dodávky vody verejným vodovodom, vlastník verejného vodovodu môže odmietnuť splnenie týchto požiadaviek. Ak to technické podmienky verejného vodovodu umožňujú, so súhlasom vlastníka verejného vodovodu si žiadateľ o pripojenie na verejný vodovod alebo odberateľ môže splnenie týchto požiadaviek zabezpečiť vlastnými zariadeniami na vlastné náklady.

10. Prevádzkovateľ vodovodu sa riadi zákonom MŽP SR č. 442/2002 Z.z, ktorý je nadradený nad STN 73 0873 - Požiarne vodovody, a preto požiarnu vodu, v zmysle požiadaviek Vyhlášky č. 699/2004 O zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov negarantuje.

11. V katastrálnom území obce Palárikovo sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.. Jedná sa o zavlažovacie a odvodňovacie systémy, ktoré plnia dôležité funkcie v riešenom území a z daného dôvodu požadujeme rešpektovať predmetné zariadenia v danej lokalite.

12. Odvedenie splaškových vôd z rozvojového územia požaduje správca toku realizovať napojením na verejnú kanalizačnú sieť obce v súlade s bodom č. 2 §36 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v poslednom znení. Upozorňujeme, že odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žump považuje správca toku za dočasné riešenie, do doby dobudovania verejnej splaškovej kanalizácie v predmetnej lokalite v zmysle §36 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách. Pri nakladaní s odpadovými vodami akumulovanými vo vodotesnej žumpe sa postupuje podľa osobitného predpisu § 4 ods.3 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, pričom tieto musia byť zneškodňované v čistiarni odpadových vôd. Žumpa, ako dočasné riešenie, musí byť realizovaná a prevádzkovaná v zmysle platnej normy STN 73 6781 „Žumpy“. Musí byť vodotesná, vyberateľná a vybavená

signalizačným zariadením proti preplneniu a musí byť zabezpečený pravidelný vývoz jej odpadu v súlade s §36 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov. Skúšky nepriepustnosti musia byť v súlade s uvedenou normou. Počas prevádzky žumpy nesmie prísť k úniku znečisťujúcich látok, alebo k znečisteniu povrchových vôd a podzemných vôd.

13. Budúcou realizáciou rozvojovej aktivity a rozvoja obce Palárikovo nesmie dôjsť k zhoršeniu (znečisteniu) kvality povrchových vôd a podzemných vôd v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách.

14. V prípade situovania akýchkoľvek investičných zámerov navrhovaných v blízkosti vodných tokov jednotlivé stavebné objekty umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu Q100 (obytné územie, výrobné územie, významné líniové stavby, rekreačné zariadenia trvalého charakteru a pod.), resp. Q50 (chaty a rekreačné zariadenia na krátkodobé využívanie) a osádzať s úrovňou prízemí min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

20. V zmysle § 20, ods. 9, zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov v lokalite pri neohrádzovanom vodnom toku, v ktorej nie je určené inundačné územie alebo nie je vyhotovená mapa povodňového ohrozenia, podkladmi pre posudzovanie návrhu na umiestnenie stavby, objektu a zariadenia alebo pre posudzovanie žiadosti o povolenie činnosti, ktorá je v inundačnom území zakázaná, sú pravdepodobný priebeh záplavovej čiary povodne vo vodnom toku, ktorej maximálny prietok sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov alebo priebeh záplavovej čiary v čase kulminácie hladiny vody pri doteraz najväčšej známej povodni. Na základe vyššie uvedeného bude potrebné vypracovať hydrotechnický výpočet zameraný na stanovenie kapacity koryta toku a určenie rozsahu inundačného územia pri prietoku Q100.

21. Na základe určeného rozsahu inundačného územia správca vodného toku v zmysle § 20, ods. 5 a ods. 6 zákona č. 7/2010 Z.z. posúdi návrh umiestnenia stavieb, objektov alebo zariadení v inundačnom území.

22. Určenie záplavového územia bude potrebné predložiť pre celý rozsah navrhovanej rozvojovej plochy pred vydaním stavebného povolenia.

23. Pre napojenie plánovaných lokalít požadujeme navrhnúť maximálne jedno premostenie pre celú rozvojovú lokalitu.

24. Prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje.

25. Všetky prípadné križovania s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikací svodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“, žiadna časť navrhovaných objektov nesmie zasahovať do prietokového profilu vodného toku.

Plynofikácia

1. Úvod

1.1. Dôvody na vypracovanie PaR

Prieskumy a rozbor (PaR) plynárenských zariadení (PZ) boli vypracované pre návrh územného plánu obce (ÚPN-O) Palárikovo. PaR rieši kat. úz. Palárikovo.

1.2. Podklady použité na vypracovanie PaR

Na vypracovanie PaR PZ boli použité tieto podklady:

- údaje poskytnuté od fy SPP – distribúcia, a.s., od OcÚ Palárikovo a od spracovateľa ÚPN-O
- mapové podklady územia riešenej obce
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike

2. Odberatelia zemného plynu

Zemný plyn (ZP) sa v obci Palárikovo v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora / dopravcu ZP resp. prevádzkovateľa plynovodnej distribučnej siete (DS).

2.1. Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V obci sa môžu v zmysle nachádzať štyri kategórie odberateľov ZP. Prvou kategóriou odberateľov (ročný odber ZP do 6,5 tis.m3) je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou odberateľov (ročný odber do 60 tis.m3) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (ročný odber od 60 tis.m3 do 400 tis.m3) je kategória strednoodberateľov (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 400 tis.m3) je kategória veľkoodberateľov (V).

Stav odberateľov nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Palárikovo podľa jednotlivých kategórií je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

stav odberateľov ZP k 12/2021:

Kategória	počet
D	1328
M	52
S	1
V	0

3. Stav plynárenských zariadení v obci

Obec Palárikovo je celoplošne plynifikovaná. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie v predmetnej obci je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je ZP dodávaný VTL a STL plynovodnou DS tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodné DS v katastrálnom území obce v súčasnosti prevádzkuje fa SPP – distribúcia, a.s. (distribútor / dopravca ZP).

3.1. Opis plynárenských zariadení

Katastrom obce Palárikovo prechádza VTL plynovod (PL) Šaľa – Nové Zámky PN25 DN200.

Primárnym zdrojom ZP obce Palárikovo sú VTL prípojka (PR) Palárikovo 1. PN25 DN100 a VTL/STL1 regulačná stanica (RS) 2400 Palárikovo. V obci sa nachádza aj priemyselný park, v ktorom sú primárnym zdrojom ZP VTL PR Palárikovo P. park PN25 DN80 a VTL/STL2 RS 4500 Palárikovo P. park.

Sekundárnymi zdrojmi ZP v obci Palárikovo je STL1 plynovodná DS Palárikovo a v priemyselnom parku je to STL2 plynovodná DS Palárikovo P. park. Ide o tzv. miestne siete (MS). MS sú tvorené úsekmi PL a PR z PE a ocele. MS zabezpečujú v území plošnú distribúciu a dodávku ZP.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) jednotlivých odberateľov v obci je ZP dodávaný plynovodnými prípojkami. Doreguláciu ZP a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

3.2. Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Palárikovo podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

distribučné diaľkové VTL PL a PR:

Názov	Konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia
PL Šaľa – Nové Zámky	PN25	do 2,5 MPa	DN200
PR Palárikovo			DN100
PR Palárikovo P. park			DN80

distribučné VTL RS:

Názov	regulácia	výkon v m ³ /h
RS Palárikovo	2,5 MPa / 100 kPa	2400
RS Palárikovo P. park	2,5 MPa / 300 kPa	4500

distribučné STL plynovodné MS:

Názov	Konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	materiál
MS Palárikovo	PN4	do 100 kPa	oceľ / PE
MS Palárikovo P. park		do 300 kPa	PE

distribučné zariadenia KAO:

Názov	SKAO	anódové uzemnenie
KAO Ľudovítov	Ľudovítov	koľajnicové

3.3. Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení

Ochranné pásma nachádzajúcich sa PZ:

- VTL PL PN25 DN200 4 m od osi
- VTL PR PN25 DN100 a DN80 4 m od osi
- STL PL a PR v extraviláne 4 m od osi
- VTL RS 8 m od pôdorysu
- STL PL a PR v intraviláne 1 m od osi
- KAO anódové uzemnenie 8 m od zariadenia

Bezpečnostné pásma nachádzajúcich sa PZ:

- VTL PL PN25 DN200 20 m od osi
- VTL PR PN25 DN100 a DN80 20 m od osi
- VTL RS 50 m od pôdorysu
- STL PL a PR v extraviláne 10 m od osi
- STL PL a PR v intraviláne (2+0,5xD) m od osi
- KAO anódové uzemnenie 40 m od zariadenia

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre plynofikáciu všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.
2. V ÚPD je potrebné rešpektovať všetky plynárenské línie, zariadenia a ich ochranné a bezpečnostné pásma (ďalej len „BP a OP“) existujúcich, navrhovaných prípadne i prekladaných PZ tak, ako ich ustanovujú § 79 a § 80 Zákona NR SR.
3. Plynofikáciu riešených území riešiť koncepčne zriadením distribučných plynárenských zariadení (ďalej len „PZ“) v zmysle Zákona č. 50/1976 Z.z. a Zákona NR SR č. 251/2012 Z.z..

Elektrifikácia

Obec Palárikovo a jej záujmové územie je zásobovaná elektrickou energiou z prípojok vzdušného vedenia 22kV, ktoré sú napojené na hlavné 22kV linky vzdušného vedenia, ktoré vychádzajú z transformovne Nové Zámky. Prípojky vedú k jednotlivým stožiarovým, stĺpovým a kioskovým trafostaniciam. Elektrizačnú sieť v obci spravuje ZSD, prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc je ZSD, niektoré sú súkromné. Energetický kód obce je 0040. Cez katastrálne územie obce prechádzajú severojužným smerom aj vzdušné 110kV linky č. 8865, č.8868, č.8772;

v zmysle požiadavky ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja je potrebné rezervovať územie pre elektrické vedenie dvojlinka 2x400 kV V479/480 Gabčíkovo - Veľký Ďur a do elektrickej stanice Gonyú (HU) v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, ktoré je navrhované cez k.ú. Palárikovo.

Sekundárny rozvod v obci je riešený ako vzdušný na betónových stožiaroch. Súčasný napäťový pomery na sekundárnej strane, aj na koncoch odbočiek, sú dobré.

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zkabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Elektrické rozvody v obci sú prevedené vodičmi AlFe 25 mm² až AlFe 70 mm² na nadzemných podperách. Elektrické vzdušné rozvody sú v pomerne dobrom stave. V prípade plánovanej investičnej - bytovej výstavby, podnikateľských a výrobných areálov, bude vybudovaná nová sieť trafostaníc s uložením káblových rozvodov do zeme (prípadne napojenie na existujúce trafostanice). V kontexte rozvoja budú zároveň riešené rozvody pre verejné osvetlenie iba zemnými káblami a osadením svietidiel na oceľové estetické stožiare.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča .

Táto vzdialenosť je :

- 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS.
- V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m

- c) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti do 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - e) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
- Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
- Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre napojenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.
2. V ÚPD je potrebné rešpektovať všetky elektroenergetické siete a zariadenia a ich ochranné pásma.
3. Kabelizovať všetky určené 22 kV vzdušné elektrické vedenia tak, aby sa odblokovali rozvojové územia obce.
4. v zmysle požiadavky ÚPN regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja je potrebné rezervovať územie pre elektrické vedenie: dvojlinka 2x400 kV V479/480 Gabčíkovo - Veľký Ďur a do elektrickej stanice Gonyú (HU) v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, ktoré je navrhované cez k.ú. Palárikovo.

Telekomunikácie

Na nadradenú telekomunikačnú sústavu je obec Palárikovo pripojená jestvujúcim telekomunikačným vedením /jestvujúca trasa HDPE rúr Slovak Telekom/, ktoré je vedené pozdĺž ochrannej hrádze Dlhého kanála odkiaľ odbočuje do budovy pošty v centre obce. Digitálna ATÚ obce je v budove pošty. Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami na stožiaroch vedených vedľa miestnych komunikácií. Aj okrajové časti a osady Jur a Ľudovítov sú napojené z hlavného vedenia. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov –optickej siete FTTH pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN a podľa schválenej dokumentácie :INS FTTH NZAM 07 Palárikovo. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov pre navrhovanú IBV,HBV,OV a pre rozvoj novej výroby. Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti operátori mobilných sietí. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Obec má dobré pokrytie signálom mobilných operátorov.

V obci sa nachádza prevádzka Slovenskej pošty, a.s..

Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci.

V zmysle zákona č.610/2003 podľa § 67 o elektronických komunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete (VTS) chránené ochranným pásomom.

Ochranné pásmo VTS je široké 1 m od osi jeho trasy. Hĺbka a výška OP je 2 m od úrovne zeme pri podzemných vedeniach a v okruhu 2 m pri nadzemných vedeniach.

V ochrannom pásme nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

Verejné osvetlenie

Osvetľovacia sústava bola zastaraná a opotrebovaná úmerne jej veku. V obci z pohľadu spotrebovanej energie prevládali ortuťové výbojky. Predchádzajúca sústava verejného osvetlenia nebola schopná plniť svoju funkciu a zjavne neposkytovala platnou normou požadované parametre osvetlenia a náležitý stupeň bezpečnosti. V rámci rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia boli použité svietidlá a svetelné zdroje, ktoré vyhovujú prísnyim kritériám a normám kladeným na moderné verejné osvetlenie. Základným predpokladom dosiahnutia tohto stavu bolo použitie takých prvkov osvetľovacej sústavy, ktoré rešpektujú aj požiadavky na odstránenie nežiadúcich emisií. V rámci rekonštrukcie boli pôvodné svetelné zdroje v plnom rozsahu nahradené novými s technológiu LED .

Obecný rozhlas

Vedenie obecného rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne samonosným káblom na betónových stĺpoch NN vo výške 1m pod úrovňou vedenia NN a VO vedení. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7,5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Ďalším zdrojom TV signálu je Satelitné vysielanie.

Záver

V ochrannom pásme telekomunikačných zariadení a sietí nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie;
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre napojenie telekomunikačných sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.
2. V ÚPD je potrebné rešpektovať všetky telekomunikačné siete a zariadenia.

3. Vytvoriť predpoklady ,aby každá budova v územnom pláne obce bola v budúcnosti pripojiteľná k verejnej elektronickej komunikačnej sieti. To znamená, že ku každej novej budove v zmysle § 67e ods.1. vrátane odseku 2 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení musí byť v územnom pláne zakreslená trasa vedenia elektronickej komunikačnej siete. Vedenie elektronickej komunikačnej siete je podľa § 2 ods. 14 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách ako aj podľa § 139a ods. 10 písm. e) stavebného zákona verejným technickým vybavením územia.

11. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia

Chránené územia prírody

Ochranu prírody a krajiny upravuje najmä osobitný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa na území SR rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň ochrany sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány štátnej správy, v oblasti ochrany drevín je orgánom ochrany prírody obec.

Pre celkové zlepšenie ekologickej kvality a stability posudzovaného územia je dôležité chápať navrhované opatrenia ako integrované opatrenia všeobecnej, územnej a druhovej ochrany prírody a krajiny.

V súvislostiach so všeobecnou ochranou prírody a krajiny sú dôležité najmä nasledovné ustanovenia zákona:

- *významný krajinný prvok* možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologicko-stabilizačnej funkcie (§ 4, ods. 2).
- vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu (§ 4, ods. 3).
- podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia (§ 4, ods. 4).
- udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme (§ 5, ods. 4).

- vlastník (správca, nájomca) pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny v navrhovanom území európskeho významu a území medzinárodného významu je povinný pri jeho bežnom obhospodarovaní zabezpečovať priaznivý stav časti krajiny (§ 5, ods. 5).
- ak udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny podľa odseku 5 nemožno zabezpečiť bežným obhospodarovaním, možno vlastníčkovi (správckovi, nájomckovi) dotknutých pozemkov poskytnúť finančný príspevok (§ 5, ods. 6).
- ak vlastník (správca, nájomca) dotknutých pozemkov nezabezpečí ani po predchádzajúcom upozornení priaznivý stav časti krajiny alebo ak je zabezpečenie priaznivého stavu časti krajiny potrebné z dôvodu jej bezprostredného ohrozenia, môže tak urobiť organizácia ochrany prírody a krajiny zriadená podľa § 65 ods. 1 písm. k) na vlastné náklady (§5, ods.7).
- každý, kto zamýšľa zasiahnuť do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým možno biotop poškodiť alebo zničiť je povinný vyžiadať si súhlas obvodného úradu životného prostredia. Ak zásahom dôjde k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu je žiadateľ povinný uskutočniť primerané náhradné revitalizačné opatrenia vyplývajúce najmä z dokumentácie ochrany prírody a krajiny; táto povinnosť neplatí, ak ide o bežné obhospodarovanie poľnohospodárskych kultúr alebo lesných kultúr. Ak nemožno uskutočniť náhradné revitalizačné opatrenia, je povinný uhradiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu (§ 95). Finančná náhrada je príjmom štátneho rozpočtu (§ 6, ods. 1).
- vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku spôsobmi podľa odseku 7 a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu (§ 7, ods. 3).

Prírodné zdroje

Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- **hospodárske lesy** (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

Lesy spadajú pod LHC (lesný hospodársky celok) Podhájska, do lesnej oblasti Podunajská rovina.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody.

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Levice.

Kategórie lesa: „O“- ochranné lesy

„H“- hospodárske lesy

„U“- lesy osobitného určenia

Funkčné typy lesa: A - produkčný les - sprášové hrabové dúbavy

AB - produkčný protierózny les - vápencové dúbavy

F - protideflačný les - sprašové hrabové dúbravy

CA - vodohospodársky produkčný les - hrabové lužné jaseňiny - tvrdé luhy

V záujmovom území k.ú. Palárikovo sa vyskytujú nasledovné typy lesov.

Lužné lesy vrbovo-topoľové (zväz *Salicion albae* Soó 1930)

Pravidelne zaplavované miesta v nivách väčších riek na nívnych pôdach bohatých na živiny sa vyformovali mäkké lužné lesy. Kedysi v rôzne širokých pásoch lemovali Dunaj, Hron, Váh, Ipel' a niektoré ich prítoky. Miestami sa tento typ lesa vyformoval aj na silne podmáčaných miestach ďalej od vodných tokov. Ekologické podmienky vyhovujú len niekoľkým drevinám – vrba biela, vrba krehká, vrba trojtyčinková, topoľ biely, topoľ čierny, jaseň štíhly.. Spoločenstvo bolo výrazne redukované najmä v dôsledku regulácie riek (napriamanie, ohrádzovanie, odvodnenie) a následne premenou na lúky, neskôr na ornú pôdu alebo zastavaním. Ďalšou ranou pre tieto lesy bola ich postupná ale systematická premena na plantáže šľachtených topoľov. Zmena ekologických podmienok – hlavne absencia záplav – zapríčinila v posledných 30 – 40 rokoch výrazný prienik viacerých rýchlo sa šíriacich invázných drevín a bylín. Aj to sú dôvody prečo sa tieto lesy zachovali v nivách väčších riek len výnimočne, viac lokalít je v alúviu menších tokov či na silne podmáčaných miestach. Podľa databáz je ich súčasná rozloha cca 111 ha, roztrúsene sa na malých plochách vyskytujú viac menej v celom riešenom území. Ich skutočná rozloha však bude ešte podstatne nižšia vzhľadom na výrazný výskyt invázných druhov a zaradenie porastov s vysokým zastúpením jeľše lepkavej do tejto jednotky. Najzachovalejšie ukážky nájdeme v SKUEV0820 Dolný tok Hrona, SKUEV0393 a SKUEV2393 Dunaj, v PP Potok Chrenovka, Palárikovskej bažantnici a blízkom okolí.

Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (zväz *Alnenion incanae* Pawlowski et al. 1928, podzväz *Ulmenion* Oberd. 1953)

V minulosti vyplňali lesy tohto typu rozsiahle plochy v údolných častiach Podunajskej roviny, Nitrianskej, Žitavskej, Ipel'skej a v menšej miere aj Hronskej pahorkatiny. Ich polohy už tak výrazne neovplyvňovali záplavy, avšak ešte stále boli v ich dosahu alebo dosahu sezónneho pomáčania. Preto boli viazané na najnižšie polohy reliéfu, kde poväčšine plynule nadväzovali na mäkké lužné lesy. Typickými drevinami týchto lesov sú dub letný, jaseň štíhly, topoľ čierny, topoľ biely, brest hrabolistý, brest väzový, lipa malolistá či čerešňa vtáčia. Takmer všetky tieto plochy bolo premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. Dodnes sa zachovalo iba málo ukážka tohto spoločenstva a to v katastroch obcí Nové Zámky, Palárikovo, Komjatice, Lipová, Moyzesovo, Šurany, Úľany nad Žitavou, Hul, Dvory nad Žitavou, Mužla, Sikenička a Bíňa, najkrajšie ukážky sú zahrnuté v SKUEV0820 Dolný tok Hrona, SKUEV0094 Veľký les, SKUEV0085 Dolný háj, bažantnica Palárikovo. Podľa databáz bolo identifikovaných viac ako 302 ha dubobo-brestovo-jaseňových lužných lesov, čo predstavuje cca 3 % z výmery lesných porastov okresu.

Ochrana pôdy

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy sa uplatňuje zákon č. 220/2004 Z.Z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku ako aj sankcie za porušenie povinností ustanovených zákonom.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V konaniach o zmene

poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka (BPEJ) je ustanovená zákonom ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013, ktorá mení a dopĺňa vyhlášku č. 508/2004 Z.z. sa vykonáva § 27 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. v prílohe č. 2 ustanovuje Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu BPEJ. Tento kód zaraďuje poľnohospodársku pôdu do 9 skupín, pričom najkvalitnejšie patria do 1. bonitnej skupiny a najmenej kvalitné do 9. bonitnej skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa § 12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Na štruktúre pôdnej pokrývky Palárikova sa podieľajú viaceré druhy a typy pôd. V Palárikove nájdeme pôdy ílovito - hlinité, ktoré sa viažu predovšetkým na zrnitostne ťažšie riečne uloženiny, na sprašové hliny. Palárikovo má černoziemné, lužné pôdy a slaniská. Z hľadiska využitia pôdneho fondu poľnohospodárska pôda v Palárikove zaberá 4053,84 ha, z toho orná pôda 3784,78 ha a vinice necelých 19 ha. Z nepoľnohospodárskej pôdy zaberajú lesné pozemky

236,83 ha, zastavané plochy a nádvoria 365,61 ha. Celková výmera pôdy predstavuje 5129,39 ha.

Pri stanovovaní plôch na rozvoj sídelného útvaru sa budú uprednostňovať ako vnútorné rozvojové lokality plochy poľnohospodársky neobrábané a problematické. Pri rozširovaní zastavaného územia obce a stanovovaní vonkajších rozvojových plôch sa budú uprednostňovať v prvom kroku pôdy menej produkčné.

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Kontaminácia pôd prichádza do úvahy pozdĺž cesty III. triedy, v poľnohospodárstve pri manipulácii s ropnými produktami, hnojivami, pesticídmi. Kontaminácia pôd vplyvom dopravy sa rieši na celoštátnej úrovni zavedením bezolovnatých benzínov a katalyzátorov. Manipuláciu s rizikovými látkami upravujú rôzne predpisy.

Ochrana vodných zdrojov

Podľa záväzného plánovacieho dokumentu Vodného plánu Slovenska (2009) je ustanovený Register chránených území, ktorý obsahuje zoznam chránených území, ktoré sú definované v § 5 zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z.z. vrátane území určených na ochranu biotopov alebo druhov rastlín a živočíchov, pre ktorých ochranu je dôležitým faktorom udržanie alebo zlepšenie stavu vôd. Súčasťou registra je odkaz na príslušnú legislatívu na národnej i medzinárodnej úrovni, ktorá bola podkladom pri ich vymedzovaní.

Register chránených území obsahuje päť chránených oblastí. Pre účely spracovania dokumentácie ÚSES sú dôležité nasledujúce dve oblasti registra:

- chránené oblasti určené na odber pitnej vody (ochranné pásma vodárenských zdrojov, povodia vodárenských zdrojov, chránené vodohospodárske oblasti),
- chránené oblasti citlivé na živiny
- ochranné pásma vodárenských zdrojov

V zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a vyhlášky č. 398/2002 Z.z. § 32 Zákona o vodách sú určené rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy na základe záväzného posudku orgánu na ochranu zdravia s cieľom zabezpečiť ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vo vodárenskom zdroji.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd, alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

V k.ú. obce Palárikovo sa vodárenský zdroj nenachádza.

- povodia vodárenských tokov

V SR je vyhlásených 102 vodárenských vodných tokov, ktoré sú využívané alebo využiteľné ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Do záujmového územia obce Palárikovo nezasahuje žiadne povodie vodárenského toku.

- chránené vodohospodárske oblasti (CHVO)

V SR je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzené v zmysle § 31 zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z.z.. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Do záujmového územia obce Palárikovo nezasahuje žiadna CHVO.

- vodohospodársky významné toky

V SR je vyhlásených 586 vodohospodársky významných vodných tokov. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

V k.ú. obce Palárikovo sa nachádzajú dva vodohospodársky významné toky: Dlhý kanál a Komočský kanál

- chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti)

V SR sú určené dva druhy oblastí citlivých na živiny, a to *citlivé oblasti* a *zraniteľné oblasti*.

Citlivé oblasti - citlivou oblasťou sú vodné útvary povrchových vôd na celom území SR.

Zraniteľné oblasti - sú poľnohospodársky využívané pozemky v katastrálnych územiach obcí, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, ktoré sa odvodňujú do povrchových vôd alebo podzemných vôd, pričom koncentrácia dusičnanov v podzemných vodách je vyššia ako 50 mg.l⁻¹, alebo by táto hodnota mohla byť prekročená, ak by sa neurobili potrebné opatrenia na zamedzenie tohto trendu.

Pre záujmové územie obce Palárikovo sa za zraniteľné oblasti ustanovujú poľnohospodársky využívané pozemky.

Ochrana zdrojov nerastných surovín

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č.

569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Chránené ložiskové územie (CHLÚ)

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska. Banský zákon vymedzuje rozdelenie nerastov na vyhradené ložiská, ktoré tvoria nerastné bohatstvo vo vlastníctve štátu a ložiská nevýhradných nerastov, ktoré sú súčasťou pozemku.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v katastrálnom území **neevidujú**:

- objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín;
- staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988;
- prieskumné územie pre vyhradený nerast;
- zaregistrované svahové deformácie a zosuvy;
- výhradné ložiská DP;
- výhradné ložiská CHLU;
- výhradné ložiská OVL;
- ložiská nevyhradeného nerastu;

Ochrana kúpeľných a liečebných zdrojov

Na území katastra obce Palárikovo nie je Inšpektorátom kúpeľov a žriediel a Štátnou kúpeľnou komisiou uznané žiadne ochranné pásmo a tiež žiadne uznané prírodné liečivé zdroje.

Ochrana dochovaných genofondových zdrojov

Ochranu lesného reprodukčného materiálu ustanovuje zákon NR SR č. 138/2010 Z.z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení zákona č. 49/2011 Z.z. a zákona č. 73/2013. Ochranu zveri, rýb a včiel a činnosti s nimi spojené - poľovníctvo, rybárstvo a včelárstvo upravuje najmä zákon NR SR č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve v znení zákona NR SR č. 115/2013 Z.z., zákon NR SR č. 216/2018 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov a ďalšie právne predpisy.

Pre účely ÚSES zaraďujeme k tejto téme:

- samostatné zverníky, samostatné bažantnice a uznané pľovné revíry, pre ktoré zákon o poľovníctve stanovuje podmienky na ochranu a zachovanie genofondu zveri;
V k.ú. obce sa nachádza uznaný samostatný zverník, samostatná bažantnica(samostatný poľovný revír) a uznaný poľovný revír Palárikovo, ktorého užívateľom je Poľovnícke združenie Palárikovo.

- chránené rybárske oblasti, ktoré sa vyhlasujú na základe výsledkov ichtyologického prieskumu v záujme ochrany genofondu rýb a skvalitňovania stavu pôvodných druhov rýb.

V k.ú. obce sa nenachádza žiadna chránená rybárska oblasť.

Výkon poľovníctva upravuje legislatíva:

MPH SR č. 407/2002 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o poľovníctve v znení neskorších predpisov, MPH SR č. 230/2001 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri v znení vyhlášky č. 231/1997 Z.z.

MPH SR č. 229/2001 Z.z. o spôsobe kontroly ulovenej zveri, MPH SR č. 222/2001 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 171/1975 Zb., ktorou sa mení výpočet zveri.

Výkon rybárstva upravuje legislatíva:

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle prílohy č. 4 je evidovaných 18 druhov rýb,
- zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.
- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia obce. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov.

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba tepla. V okrese Nové Zámky sa nachádza 189 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 17radíme k veľkým zdrojom. V riešenom území – k. ú. Palárikovo sa nenachádza žiadny z týchto veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov je zabezpečená zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, jeho vykonávacou vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 a novelizovanou vyhláškou MŽP SR č. 492/2006, zákonom č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi v znení neskorších predpisov, vyhláškou MŽP SR č. 110/2005 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 15/2005 Z.z..

Rastlinstvo

Fytogeograficky patrí územie do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerotermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina. Pre tento fytogeografický okres je typické takmer výlučné zastúpenie teplomilných prvkov flóry. Z hľadiska fytogeograficko - vegetačného členenia (Plesník, 2002) ide o dubovú oblasť, nížinná podzóna, rovinná oblasť. Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocký, 2002) sa v nive rieky Nitry a blízkom okolí nachádzajú potenciálne vrbovo - topoľové lužné lesy v záplavových územiach veľkých riek (mäkké lužné lesy), zväzu *Salicion albae*. Mimo tejto zóny sa v danej oblasti potenciálne nachádzajú jaseňovo - brestovo - dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy). Rastlinstvo je rozmanité, ale svoj pôvodný charakter si zachovalo len miestami. Väčšina územia je premenená na kultúrnu step. V súvislosti s tým možno spomenúť mimoriadne kvalitné pôdy, pričom najvýznamnejších pôdnym typom oblasti je černoze, ktorá sa poľnohospodársky intenzívne využíva a tvorí dobrý substrát pre rastlinstvo. Ostrovčeky človekom menej obrobených častí prírody majú najväčší význam z hľadiska zachovania jednotlivých biotopov a vzácných druhov rastlín, ktoré sú hodnotené ako jedna zo zložiek lokalizačných predpokladov rekreačného potenciálu krajiny. Lužné lesy sa zachovali najmä pozdĺž riek, pričom lemujú aj brehy menších tokov. Sú tvorené najmä vrbovo - topoľovými porastmi, ďalej jelšami a dubmi.

Psamofilná vegetácia je zastúpená typickými pieskomilnými druhmi: ploščicosemä lesklé (*Corispermum nitidum*), horčičník konárstý (*Eryssimum diffusum*), gypsomilka metlinatá (*Gypsophila paniculata*), syrenia sivá (*Syrenia cana*), ostropleva strapcovitá (*Tragus racemosus*). V iníciaľných štádiách sú časté druhy portulaka zeleninová (*Portulaca oleracea*) a kotvičník zemný (*Tribulus terrestris*) na suchých medziach aj stavikrv piesočný (*Polygonum arenarium*). Lokalita sa vyznačuje veľmi cenným spoločenstvom rovnokrídlovcov (*Orthoptera*). Napr. druhy *Sphingonotus caeruleus* a *Acrida ungarica* vyskytujúce sa veľmi hojne (nad 1000 a 50 jedincov) boli zistené prakticky len na tejto lokalite. Okrem spoločenstiev závislých na klimatickom charaktere, je krajina typická prítomnosťou azonálnych typov. Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii je výrazne pozmenený. Pôvodná vegetácia bola z rôznych dôvodov odstránená a nahradená sekundárnymi spoločenstvami, prevažne premenená na poľnohospodársky intenzívne využívané plochy. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len v refúgiách.

Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia (Jedlička et Kalivodová, 2002) územie patrí v rámci terestrického biocyklu do provincie stepí - panónsky úsek. Súčasný zastúpenie druhov fauny širšieho riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, výraznou prevahou technickej, urbanizovanej a poľnohospodárskej krajiny, je súčasná fauna z hľadiska diverzity pomerne chudobná.

Z európsky významných druhov cicavcov sa už pravidelne vyskytuje vydra riečna (*Lutra lutra*), bobor vodný / európsky (*Castor fiber*). V agrecenózach a na hrádzach riek sa vyskytuje i škrečok poľný (*Cricetus cricetus*), hraboš severský panónsky (*Microtus oeconomus* ssp. *Méhelyi*), netopier vodný (*Myotis daubentoni*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), netopier pískavý (*Pipistrellus pygmaeus*), netopier hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*). **Z chránených druhov cicavcov národného významu** sa v k.ú. vyskytuje veverica lesná (*Sciurus vulgaris*).

Z európsky významných druhov vtákov hniezdia v pobrežných lužných porastoch napr. druhy: tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), penica jarabá (*Sylvia atricapilla*).

Z európsky významných druhov obojživelníkov a plazov sa v k.ú. obce vyskytujú pravidelne 2 druhy: mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*) a kunka červenobruchá (*Bombina*

bombina), pričom sa v území aj rozmnožujú, napr. v inundačných územiach s lokálnymi inundačnými mokraďami - tok riek Nitra a mokradné depresie obklopené ornou pôdou v k.ú. obce. **Z druhov obojživelníkov a plazov národného významu** tu majú zastúpenie: skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), tzv. "zelené skokany" - *Rana kl. esculenta*, rosníčka zelená (*Hyla arborea*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), z plazov napr. pravidelný výskyt užovka obojková (*Natrix natrix*) a jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*).

Z európsky významných druhov rýb sa vyskytujú: čík európsky (*Misgurnus fossilis*), slíž severný (*Barbatula barbatula*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus*), boleň dravý (*Aspius aspius*).

Z hľadiska výskytu vzácných druhov hmyzu sú významné najmä východné časti katastra obce - prevažne agátom a dubom zalesnené piesčité pôdy a pieskové duny, ako aj lokálne sa vyskytujúce lesostepi. Na týchto miestach je evidovaný výskyt napr. vzácného chrústa mramorového (*Polyphylla fullo*) a na duboch v lesných porastoch roháča obyčajného (*Lucanus cervus*) - **druh európskeho významu**.

Ekologicky významné segmenty krajiny a územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

Do návrhu ÚPN zapracovať a rešpektovať všetky prvky ÚSES, ktoré do k.ú. zasahujú v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN Nitrianskeho kraja, (2012) - časti krajinná štruktúra, R - ÚSESu okresu Nové Zámky.

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkovanou stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinnéj štruktúry v riešenom katastrálnom území. Výpočet KES je možný viacerými spôsobmi (napr. *Tekeľ, 2002; Reháčková, Paudítšová, 2007*).

Pre výpočet KES bol použitý vzťah:

$$KES = (\sum S_i \times P_i) / P_z$$

kde:

P_i - plocha jednotlivého druhu pozemku (plocha všetkých prvkov krajinnéj štruktúry s rovnakým stupňom biotickej stability),

S_i - stupeň stability jednotlivého druhu pozemku,

P_z - plocha hodnotenej ZUJ (hranice obce).

Výsledkom je hodnotenie ekologickej stability riešeného územia obce Palárikovo koeficientom ekologickej stability (KES) **1,41 - krajina s veľmi nízkou ekologickou stabilitou**. V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídle a najvyššia v oblastiach s

lesmi. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinskej štruktúry v celom priestore katastrálneho územia. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinskej štruktúry ...).

Chránené územia a prvky ÚSES

Chránené územia:

V k.ú. obce platí stupeň ochrany 1 - voľná krajina.

V k.ú. obce sa nachádzajú maloplošné chránené územia.

Natura 2000 je európska sústava chránených území, ktorú členské štáty Európskej únie vyhlasujú pre zachovanie najcennejších a ohrozených druhov a biotopov Európy. Pozostáva z chránených vtáčích území vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva a z území európskeho významu vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov. V záujmovom území - k.ú. obce Palárikovo sa rozprestiera:

Chránené vtáčie územie SKCHVU005 Dolné Považie

Bolo vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 593/2006 Z.z.. Celková výmera územia je 31 195,5 ha. Územie je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov krakľa belasá (*Coracias garrulus*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), strakoš kolesár (*Lanius minor*) a ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), pipíška chochlatá (*Galerida cristata*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), pŕhľaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*) a sokol červenonohý (*Falco vespertinus*).

SKUEV0097 Palárikovské lúky

Územie o rozlohe 16,931 ha situované v k. ú Palárikovo. Správcom územia je CHKO Dunajské luhy. Stupeň ochrany 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 1340* Vnútrozemské slaniská a slané lúky
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*) a kunka červenobruchá (*Bombina bombina*).

PR Palárikovské lúky (EČ 1194) o výmere 16,93 ha. PR bola vyhlásená v roku 2011

Vyhláškou KÚŽP Nitra č. 1/2011 zo 14. januára 2011 - účinnosť od 1. 2. 2011. Predmetom ochrany sú zachovalé biotopy európskeho významu: Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340) a druhy európskeho významu: pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*) a kunka červenobruchá (*Bombina bombina*). PR je zaradená v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP – SR -CHKO Dunajské luhy. PR sa nachádza v katastri obce Palárikovo.

CHA Palárikovský park (EČ 967) o výmere 50,88 ha. CHA bol vyhlásený v roku 1984 Uznesením Rady ONV v Nových Zámkoch č. 500/041284 zo dňa 4. 12. 1984. Predmetom ochrany je historický park v obci Palárikovo. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany a patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. CHA sa nachádza v katastri obce Palárikovo.

Ostatné ekostabilizačné prvky:

prevažujú ekosystémy s relatívne vyššou ekologickou stabilitou. Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny (Löw et al. 1995). Podľa metodických pokynov (Bohálová et al., 2014) sú EVSK z metodologického hľadiska základom pre návrh jednotlivých prvkov ÚSES, stávajú sa základom pre vymedzenie biocentier, príp. môžu mať vplyv na trasovanie biokoridorov. Ide o vzácne prirodzené a prírode blízke biotopy z hľadiska ochrany genofondu, ako aj územia, ktoré plnia vyrovnávajúcu funkciu (tlmia neagatívne dôsledky ľudskej činnosti).

• **GL7 Palárikovské lúky (2 polygóny)**

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Palárikovo
- Krátka charakteristika: zvyšky slaniska a slaných močiarov
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky (SI1 – 1340*), Trstinové spoločenstvá brakických a alkalických vôd (Lk12).
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: *Artemisia santonicum* subsp. *patens*, *Carex melanostachya*, *Carex secalina*, *Cirsium brachycephallum*, *Plantago maritima*,
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: PR Palárikovské lúky
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: SKUEV0097 Palárikovské lúky

GL23 Palárikovský park a bažantnica

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Palárikovo
- Krátka charakteristika: zachovalejšia ukážka tvrdých lužných lesov
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (Ls1.1 – 91E0*), Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (Ls1.2 – 91F0)
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Lucanus cervus*, *Dendrocopos medius*, *Dendrocopos minor*, *Ficedula albicollis*
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: časť tvorí CHA Palárikovský park
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL54 Palárikovo – depresie nad železničnou stanicou

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Nitrianský Hrádok, Dolný Ohaj
- Krátka charakteristika: Periodicky zaplavované poľné depresie.
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Tringa totanus*, *Vanellus vanellus*, *Charadrius dubius*, *Motacilla flava*, *Alauda arvensis*, *Saxicola torquata*, *Bombina bombina*, *Pelobates fuscus*, *Pseudepidalea viridis*, *Hyla arborea*, *Rana kl.esculenta*
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: -
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL55 Palárikovo – Šándorské juh

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Palárikovo
- Krátka charakteristika: Periodicky zaplavované poľné depresie.
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Tringa totanus*, *Vanellus vanellus*, *Charadrius dubius*, *Motacilla flava*, *Alauda arvensis*, *Saxicola torquata*, *Bombina bombina*, *Pelobates fuscus*, *Pseudepidalea viridis*, *Hyla arborea*, *Rana kl.esculenta*
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: -
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL56 Palárikovo - Piková

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Palárikovo
- Krátka charakteristika: Periodicky zaplavované poľné depresie a mokrad'.
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Tringa totanus, Vanellus vanellus, Charadrius dubius, Anas platyrhynchos, Gallinula chloropus, Motacilla flava, Alauda arvensis, Saxicola torquata, Locustella luscinioides, Acrocephalus arundinaceus, Bombina bombina, Pelobates fuscus, Pseudepidalea viridis, Hyla arborea, Rana kl.esculenta*
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: -
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL57 Palárikovo železničná stanica

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Palárikovo
- Krátka charakteristika: Periodicky zaplavované poľné depresie a mokrad'.
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: *Cirsium brachycephalum*
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Himantopus himantopus, Tringa totanus, Vanellus vanellus, Charadrius dubius, Fulica atra, Gallinula chloropus, Cygnus olor, Anas platyrhynchos, Rallus aquaticus, Porzana porzana, Porzana parva, Motacilla flava, Alauda arvensis, Saxicola torquata, Acrocephalus palustris, A. arundinaceus, A.schoenobaenus, Locustella luscinioides, Miliaria calandra, Emberiza schoeniclus, Bombina bombina, Pelobates fuscus, Pseudepidalea viridis, Hyla arborea, Rana kl.esculenta*
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: -
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL58 Pri Bešeňovskej ceste (Nové Zámky)

- Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Palárikovo
- Krátka charakteristika: Periodicky zaplavované poľné depresie.
- Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: -
- Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Recurvirostra avosetta, Himantopus himantopus, Tringa totanus, Vanellus vanellus, Charadrius dubius, Motacilla flava, Alauda arvensis, Saxicola torquata, Bombina bombina, Pelobates fuscus, Pseudepidalea viridis, Hyla arborea, Rana kl.esculenta*
- Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -
- Príslušnosť k MCHÚ: -
- Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

Chránené stromy

Chránené stromy sú stromy s osobitnou legislatívnou ochranou, rozptýlené v krajine na najrozmanitejších miestach, tam kde im prírodné podmienky a starostlivosť ľudských generácií umožnili rásť a dožiť sa súčasnosti. Sú súčasťou poľnohospodárskej krajiny, lesných komplexov

ale aj ľudských sídiel, historických záhrad a parkov. Sú to buď jednotlivé exempláre, menej alebo viacpočetné skupiny ale aj rozsiahle stromoradia, náhodne rastúce alebo zámerne vysadené človekom (www.sopsr.sk).

Ochranu drevín upravuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa evidencie v rámci Katalógu chránených stromov sa v záujmovom území nachádza 10 lokalít s chránenými stromami.

Duby v bažantnici (EČ S 488). 11 exemplárov - duba letného (*Quercus robur*) nezisteného veku, rastúcich v k. ú. Palárikovo. Kultúrny význam, stromy patria medzi najrozmernejšie jedince v okrese, v správe CHKO Dunajské luhy, 2. stupeň ochrany.

Prvky M-ÚSES:

Miestny územný systém ekologickej stability MÚSES tvoria plošné a líniové prvky v krajine s hodnotným ekologickým významom miestneho charakteru.

Súčasťou miestneho územného systému ekologickej stability sú *interakčné prvky*, ktoré predstavujú skupinu ekosystémov, nadväzujúcich na biocentrá a biokoridory, so schopnosťou zabezpečiť alebo posilniť priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny. Sú nimi maloplošné lesíky, vysokokmenné sady, lúky, cintorín, areály vyhradenej zelene, medze s líniovou vysokou zeleňou.

Minimálne nutné parametre biocentier a biokoridorov na úrovni M - ÚSES:

- biocentrum: pre vegetačný stupeň dubový a lužné lesy: 30 -10 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá: 3 ha
- biokoridor: pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Približná minimálna doba na dosiahnutie plnej funkčnej spôsobilosti biocentra a biokoridora miestneho významu je pre:

- vodné spoločenstvá: 10 rokov
- mokrade: 10 rokov
- lúky: 20 rokov
- les s prirodzenou prevahou duba: 400 rokov
- les s prirodzenou prevahou drevín mäkkého luhu – 60 rokov

Navrhované opatrenia RÚSES okresu Nové Zámky (2018)

1 Vybrané opatrenia pre záujmové k.ú. obce Palárikovo

Ekostabilizačné opatrenia:

- E2 Zvyšovať podiel nelesnej drevinnej vegetácie
- E22 Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie
- E27 Zosúladiť rekreačné aktivity s ochranou prírody
- E28 Zabezpečiť výsadbu vetrolamov

Protierózne a protipovodňové opatrenia:

- P2 Zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch

Manažmentové opatrenia pre existujúce a navrhované prvky ÚSES:

- MO1 skupina opatrení pre všetky biocentrá:

- Uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lesoch - vylúčenie holorubov
- Na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvanlivosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty)
- Maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa
- Postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov
- V porastoch ponechávať stromy na dozretie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálne možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa
- Minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok
- Optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete
- Systematickou údržbou lesných ciest minimalizovať vodnú eróziu
- Využívať šetrné technológie ťažby a približovania dreva
- Vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy
- Podporiť, resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) - kosenie, pastva
- Vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia
- Cieľene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy
- Nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry
- Ťažba v mimohniezdnom období
- Regulované rozširovanie turistických a poľovníckych chodníkov

MO2 skupina opatrení pre všetky biokoridory:

- Zachovať či dosiahnuť optimálny stav, zabezpečujúci genofond rastlinných a živočíšnych druhov vyskytujúcich sa v danom priestore
- Nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry
- Minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok
- Regulovať zarybňovanie nepôvodnými druhmi, snažiť sa o obnovu druhového spektra ichtyofauny
- Minimalizovanie regulácie toku - zachovanie vhodných podmienok pre mnohé vzácne živočíšne aj rastlinné druhy, napr. vydra riečna
- Vyvinúť úsilie na spriechodnenie bariér v toku
- Tam, kde to je možné rozšíriť plochy brehových a sprievodných porastov
- Vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia
- Cieľene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy

2. Manažmentové opatrenia pre prvky RÚSES všeobecne platné pre územie okresu.

A. Diferencovaná starostlivosť o osobitne chránené územia a územia ÚEV a CHVÚ

A2 Dodržiavať manažmentové opatrenia ÚEV na základe Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (tzv. Smernica o biotopoch), ako aj manažmentových opatrení stanovených Štátnou ochranou prírody a krajiny, potrebných pre zachovanie priaznivého stavu druhu v daných územiach.

A3 Dodržiavať manažmentové opatrenia CHVÚ na základe Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (tzv. Smernica o vtákoch), ako aj manažmentových opatrení stanovených štátnou ochranou prírody a krajiny, potrebných pre zachovanie priaznivého stavu území za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

B. Diferencovaná starostlivosť o významné biotopy európskeho významu a genofondové lokality

B1 Starostlivosť o komplexy lesných biotopov európskeho významu na základe programov starostlivosti o lesné biotopy, lokality vyčlenené mimo hraníc ÚEV a CHVÚ zapracovať do PSL.

B2 Starostlivosť o komplexy nelesných biotopov európskeho výza

B6 Ochrana hniezdísk dravých vtákov pomocou monitoringu a následných ochranných opatrení a spoluprácou s poľovníckymi združeniami eliminovať negatívne vplyvy pôsobiace na voľne žijúce dravé vtáky.

C. Starostlivosť a ochrana prírodných zdrojov, významných krajinných prvkov a kultúrno-historicky hodnotných javov

C1 Zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov - rešpektovať funkcie ochranných lesov podľa platného PSL

D. Ochrana súčasného stavu krajiny

D1 Ponechať voľné plochy pre prirodzenú sukcesiu ako potenciálnych priestorov pre následné prepojenie štruktúr ÚSES.

D2 Chrániť prirodzené nerestiská rýbso zreteľom na ochranu častí tokov s výskytom vzácných druhov rýb.

D3 Vylúčiť výrubu v brehových porastoch s výnimkou odstraňovania drevín zasahujúcich do toku s dôrazom na zabránenie zužovania biokoridorov, najmä na väčších tokoch.

D4 Pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov a v ich inundačných územiach.

D5 Obnoviť obhospodarovanie (kosenie, pasenie), zabrániť zarastaniu drevinami, čím sa má podporiť zachovanie cenných mozaikových štruktúr v krajine.

D6 Udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu - mozaiku trávnatých plôch, krovín avyšších drevín pre potreby zachovania priestorovej i druhovej biodiverzity v krajine.

D7 Vylúčiť výsadbu nepôvodných drevín najmä v priestoroch genofondových lokalít, ekologicky významných segmentoch krajiny, v chránených územiach a ich blízkosti.

E. Zvyšovanie ekologickej stability poľnohospodárskej a lesnej krajiny

E2 Zvýšiť zastúpenie podielu NDV v poľnohospodárskej krajine, realizovať výsadbu alejí a remízok a týmito opatreniami podporiť zvýšenie krajinoekologickej stability.

E3 Realizovať protierózne opatrenia na ornej pôde (vrstevnicové obrábanie, protierózne pásy).

E4 Realizovať protierózne opatrenia pozdĺž vodných tokov (napr. protierózne pásy).

E5 Realizovať ochranné zatrávnenie, resp. bezorebné pestovanie na plochách s extrémnou eróziou.

E6 Uplatniť v lesných porastoch sústavu hospodárenia v sústave FSC (FSC podporuje environmentálne vhodné, sociálne prínosné a ekonomicky životaschopné obhospodarovanie lesov) a ich začlenenie a využitie v rámci PSL, najmä v biocentrách, ktoré nemajú vyšší stupeň ochrany.

E7 Rešpektovať funkcie vyšších úrovní územného systému ekologickej stability. Ide o územia, kde prvky miestneho územného systému ekologickej stability pretínajú hierarchicky vyššie prvky regionálneho významu.

E8 Územia s deficitom prvkov ÚSES regionálnej úrovne riešiť na miestnej úrovni ÚSES v rámci ÚPD (dokument krajinoekologického plánu) ako nástroja na špecifikáciu prvkov ÚSES a následne i krajinoekologických limitov a opatrení pre optimálne funkčné usporiadanie územia a krajiny. Je potrebné zamerať sa v krajine na plochy, kde je výrazný podiel veľkoblukovej ornej pôdy s deficitom týchto krajinných prvkov.

F. Eliminácia stresových faktorov

- F1 Zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody.
- F3 Eliminovať aktivity poškodzujúce biotopy (motokros, cyklokros, skútre, štvorkolky)
- F4 Realizovať účinné opatrenia na odstránenie kolízií veľkých cicavcov v územiach križovania sa biokoridorov a dopravných koridorov.
- F5 Zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení pre priechodnosť a funkčnosť biokoridorov (podchody, navádzacie zábrany, odstraňovanie bariér) najmä v lokalitách, kde dochádza ku križovaniu a prekryvu prvkov RÚSES s dopravnými koridormi.
- F6 Odstrániť, resp. spriechodniť existujúce migračné bariéry na vodných tokoch.
- F7 Revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov.
- F8 Odstraňovať a monitorovať environmentálne záťaž.
- F9 Dôsledne rešpektovať zákaz ťažby štrku v riečišti mimo vyhradených ťažobných priestorov.

G. Komplexná starostlivosť o kvalitu životného prostredia v sídlach

- G2 Znižovať úroveň znečistenia.
- G3 Znižovať hlukovú záťaž.
- G4 Zvyšovať zastúpenie a starostlivosť o plochy verejnej, účelovej a ochrannej zelene.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Pri funkčnom rozvoji obce rešpektovať regionálne a miestne biokoridory.
2. Pri funkčnom rozvoji obce rešpektovať Územie európskeho významu Palárikovské lúky.
3. Pri funkčnom rozvoji obce rešpektovať miestne biocentrá a miestne biokoridory.
4. Rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability a zvýšiť podiel ekostabilizačných prvkov v poľnohospodárskej krajine – dotvoriť prvky kostry MÚSES – biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.
5. Stanoviť plochy s obmedzeným funkčným využívaním z dôvodu verejného záujmu – zachovanie ekologickej stability a biologickej diverzity, dodržiavanie zásad trvalo udržateľného rozvoja mimo zastavaného územia obce.
6. Navrhnuť dobudovanie vegetačného doproduktu pozdĺž poľných ciest tak, aby plnili funkciu migrácie v systéme ekologickej stability a ozelenenia krajiny.
7. Rešpektovať a chrániť pamiatkové objekty a objekty s kultúrohistorickou hodnotou.
8. Požiadavky na riešenie z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny:
 - Stanoviť súčasný stupeň ekologickej stability (SES) katastrálneho územia obce, vrátane zastavaného a mimo zastavaného územia obce.
 - Zmonitorovať a vyhodnotiť koeficient ekologickej stability (KES) a SES. Stupne uvádzať pri každej zmene a doplnku územného plánu obce podľa najnovších údajov.
 - Vo výkresovej Časti územného plánu obce obsiahnuť Krajinne ekologický plán (KEP) ochrany prírody a krajiny.
 - Zaviesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu.
 - Riešiť otázku verejnej zelene (súčasný stav a návrh) tak, aby bol dodržiavaný princíp zachovania rozlohy, t. j. koľko plochy verejnej zelene zanikne, minimálne toľko plochy verejnej zelene musí vzniknúť. Rovnakým princípom riešiť všetky dreviny rastúce na pozemkoch vo vlastníctve obce, teda každú vyrúbanú drevinu nahradiť výsadbou novej dreviny.
 - Zadeklarovať potrebu zaobstarania všeobecne záväzného nariadenia (VZN), ktorým sa ustanovia podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene (§ 69 ods. 2 zákona), a takisto sa ustanoví, že pri výsadbách drevín (najmä stromov) je nevyhnutné brať na zreteľ ich možnú alergénnosť, šírku koruny, uloženie koreňového

systému, výšku, vzdialenosť od susedného pozemku, aby sa v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov, potrebu zohľadňovať minimálnu vzdialenosť 2,5 m od inžinierskych sietí, a taktiež dodržiavanie STN 83 7010 u prác v blízkosti stromovej vegetácie.

- Zadeklarovať potrebu vypracovania sadových úprav ako samostatného stavebného objektu ku každej významnejšej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia, resp. stavebné konanie.
- Podporovať vytváranie priestorových rezerv na umiestňovanie uličnej drevinovej zelene v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí.
- Vypracovať Dokument starostlivosti o dreviny (DSoD) a miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä:
 - a. určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie,
 - b. vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví,
 - c. posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany, obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín,
 - d. určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,
 - e. poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,
 - f. určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je v kompetencii obce - § 69 ods. 1 písm. i) zákona.

9. V územnom pláne vymedziť priestor na vytvorenie polyfunkčnej krajinej zelene (dobudovanie ostatných prvkov ÚSES, vetrolamov, sprievodnej zelene poľných ciest a cestných komunikácií).

10. Vytypovať drobnejšie vodné toky s možnosťou revitalizácie krajiny aj formou budovania vodozádržných prehrádzok na vodných tokoch a obmedzením zvyšovania podielu lesnej cestnej siete. V prípade údržby vodných tokov a kanálov zachovať brehovú porasty aspoň z jednej strany vodného toku resp. postupne doplniť brehovú vegetáciu a vytvárať podmienky pre rozvoj vodnej a litorálnej vegetácie

11. Podporovať budovanie lesných protipožiarnych nádrží vo všetkých typoch lesov bez rozdielu.

12. Zinventarizovať lokality s výskytom invázných druhov rastlín, ktoré sa dosť často prekrývajú aj so živelnými nelegálnymi skládkami odpadov. V prílohe č. 2 vyhlášky č. 24/2003 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov, sú uvedené druhy invázných druhov rastlín, pri ktorých sú uvedené aj metódy ich odstraňovania.

13. Prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby splňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚP.

14. Územnoplánovacia dokumentáciu je potrebné spracovávať v súlade s ustanoveniami legislatívy na úseku ochrany prírody, zákona o ochrane prírody a krajiny, a súvisiacich predpisov.

15. Prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚPD obce.

16. Pre verejnú a areálovú zeleň zabezpečiť odbornú starostlivosť v zmysle STN 83 7010.

17. V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenia navrhnuť a požadovať ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. všetky zastávky MHD.

18. V rámci novo navrhovaných obytných alebo rekreačných zón, ako i iných funkčných priestorov v rámci služieb, obchodu a výroby, vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi. V prípade výstavby resp. zvyšovania podielu parkovacích stojísk v rámci jednotlivých plôch uplatňovať STN 73 60 10, ktorá stanovuje na každé 4 parkovacie miesta umiestnenie 1 ks vzrastlého stromu.

19. V prípade rušenia verejnej a inej zelene v prospech IBV požadujeme kompenzovať úbytok verejnej zelene úpravou maximálne prípustného koeficientu zastavanosti v rámci IBV na 0,6. Stanoviť minimálny podiel zelene (vrátane hospodársky využívaných záhrad) v rámci nezastavaných častí stavebných pozemkov na 30% z celkovej plochy stavebného pozemku.

20. Neumiestňovať reklamné pútače tzv. Bilboardy popri líniiach regionálnych a lokálnych biokoridorov.

21. Vyšpecifikovať maticu určovania tzv. náhradnej výsadby, zaradená do VZN obce. Pri výruboch výmena drevina za drevinu nie je postačujúce z hľadiska zabezpečenia biologickej diverzity.

22. Riešené územie posúdiť z hľadiska realizácie opatrení na zmiernenie vplyvov na životné prostredie súvisiacich so zmenami klímy. Rešpektovať Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy.

23. Upravené skládky odpadov dostatočne rešpektovať v ďalšom stupni ÚPD.

24. Pri prácach v blízkosti stromovej vegetácie dodržiavať STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie; ak nie je možnosť obísť koreňový priestor dreviny, výkopové práce sa musia v tomto priestore vykonávať ručne a nesmú sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa stromu; vzdialenosť uloženia inžinierskych sietí od drevín musí byť podľa platných STN z dôvodu predchádzania negatívnych zásahov do zelene počas údržby zariadení.

12. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia

V návrhu územného plánu rešpektovať všetky významné línie a zariadenia: elektroenergetické, telekomunikačné, plynárenské, vodohospodárske objekty a línie, rešpektovať ich ochranné a bezpečnostné pásma a prekládky týchto sietí pripravovať len v súčinnosti s príslušným správcom.

Cez riešené územie prechádzajú nasledovné dôležité technické a dopravné trasy, ktoré je potrebné rešpektovať a dodržiavať ich ochranné pásma :

- a) cesta I. triedy I/75 v trase Galanta Nové Zámky, cesta II. triedy II/580 v trase križovatka s I/75 Palárikovo – Šurany, cesty III. triedy: III/1497 a III/1498 rešpektovať ochranné pásmo;

- b) v zmysle požiadavky ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja rezervovať územie pre elektrické vedenie dvojlinka 2x400 kV V479/480 Gabčíkovo - Veľký Ďur do elektrickej stanice Gonyú (HU) v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie.
- c) Cez katastrálne územie obce prechádzajú severojužným smerom aj vzdušné 110kV elektrické linky č.8865, č.8868, č.8772;
- d) trasy optických diaľkových káblov;
- e) Katastrom obce Palárikovo prechádza VTL plynovod (PL) Šaľa – Nové Zámky PN25 DN200.
- f) rešpektovať pásмо hygienickej ochrany vodných tokov a vodných zdrojov;
- g) V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. je na zámer Rýchlostnej cesty R7 Dunajská Streda - Nové Zámky, ktorá prechádza záujmovým územím obce Palárikovo vydané Záverečné stanovisko MŽP SR, preto sa požaduje do doby stabilizácie trasovania, a to vydaním územného rozhodnutia na umiestnenie líniovej stavby, chrániť a rešpektovať záväzný koridor nadradenej dopravnej infraštruktúry Rýchlostnej cesty R7 Zemné - Nové Zámky.

13. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva

Pri vzniku mimoriadnych udalostí sa činnosť v teritóriu obce Palárikovo riadi v zmysle základných ustanovení Prehľadu činnosti Obecného úradu po vyhlásení stupňov pohotovosti :

1. stupeň pohotovosti - situácia nebezpečenstva
2. stupeň pohotovosti - stav ohrozenia

Právo vyhlasovania predbežných opatrení a stupňov pohotovosti má Bezpečnostná rada štátu. Materiál podrobne charakterizuje realizáciu opatrení pri prvom stupni pohotovosti – situácia nebezpečenstva a pri vyššom stupni pohotovosti – stave ohrozenia. Ďalej sú presne určené opatrenia príslušných ústredných orgánov, o ktorých rozhodla BR SR a spôsob ich nevyhnutnej realizácie. Dôležité je zabezpečenie spojenia. Spojenie Obecného úradu sa organizuje tak, aby bol zabezpečený styk s určenými organizáciami na teritóriu obce s nadriadenými orgánmi okresu Nové Zámky a so súčinnosťnými organizáciami pre odborné zabezpečenie činnosti Obecného úradu. Využívajú sa všetky dostupné technické prostriedky (telefón, fax,...). Plán činnosti Obecného úradu po vyhlásení stupňov pohotovosti musí mať starosta obce a členovia štábu obrany už v období mieru. Z hľadiska územno-technického je dôležité nezablokovať automobilové komunikácie a udržiavať v prejazdnom stave hlavnú evakuačnú trasu – cestu III. triedy III/1497 a železničnú trať Bratislava -Štúrovo;

Ohrozenie územia povodňami

Ochrana pred povodňami zahŕňa:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádzí
- a) kombináciu opatrení a) + b)

V území okresu Nové Zámky sú na vodohospodársky významných tokoch odtokové pomery z väčšej časti vysporiadané a toky sú upravené s kapacitou v zastavanom území na Q_{100} , v extravilánoch od Q_{20} do Q_{100} .

Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava menších vodných tokov a drobných prítokov v území.

Medzi ochranu pred povodňami zaraďujeme najmä: povodňové plány, povodňové prehliadky, predpovedná, hlásna a varovná povodňová služba, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z.z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

Civilná ochrana

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

a) V zmysle § 2 Vyhlášky MV SR č.297/1994 Z.z. O stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov, ukrytie obyvateľstva zabezpečovať :

- v odolnom kryte v objekte samosprávy pre zamestnancov, ktorí budú v prípade vzniku mimoriadnej udalosti zabezpečovať riadenie alebo vykonanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác;
- v plynutesných alebo jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v bytových domoch;
- v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v rodinných domoch;

Obec má vypracovaný "Úkrytový plán obce Palárikovo". Dokumentácia týkajúca sa plánu ukrytia obyvateľstva obce je spracovaná v zmysle Vyhlášky MV SR č. 532/2006 o ochrane obyvateľstva.

b) Zberné komunikácie šírkoivo dimenzovať s rezervou aj z hľadiska možnosti evakuácie obyvateľstva z predmetného územia;

Požiadavky a podmienky civilnej ochrany stanovuje zákon NRSR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, v znení neskorších predpisov - úplné znenie zákona NRSR č.444/2006 Z.z.

Pri funkčnom využití územia obce a následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie, pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť citovaným zákonom.

Podmienky pre zariadenia CO ustanovuje vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany je potrebné rešpektovať na príslušnom stupni územnej prípravy a investičnej činnosti.

1. Stavebno-technické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany sú požiadavky na územnotechnické, urbanistické , stavebno-technické a dispozičné riešenie a technické vybavenie stavieb z hľadiska potrieb civilnej ochrany. Uplatňujú sa v rámci obstarávania , navrhovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie

2. Stavebno-technické požiadavky podľa odseku 1 sa uplatňujú tak, že ochranné stavby
a/ sa budujú v podzemných podlažiach , alebo úpravou nadzemných podlaží stavebných objektov, alebo ako samostatne stojace stavby,
b/ tvoria prevádzkovo uzatvorený celok a nesmú ním viesť tranzitné inžinierske siete, ktoré s nim nesúvisia,
c/ sa navrhujú do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti najviac do 500m,

- d/ sa umiestňujú najmenej 100m od zásobníkov prchavých látok a plynov s toxickými účinkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť ukryvaných osôb,
- e/ sa umiestňujú tak , aby prístupové komunikácie umožňovali prístup k objektu pre ukryvané osoby,
- f/ sa navrhujú s kapacitou 150 a viac ukryvaných osôb podľa prílohy č. 1 štvrtej časti písmena A (Kapacita ochrannej stavby je súčet miest na sedenie a ležanie ukryvaných osôb, pričom miest na ležanie musí byť 20% až 30% z navrhovaného počtu miest),
- g/ majú zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky,
- h/ spĺňajú ochranné vlastnosti vyjadrené ochranným súčiniteľom stavby K_0 .

3. Stavebno-technické požiadavky na ochranné stavby podľa ods. č. 1 sa vypracúvajú v územnoplánovacej dokumentácii v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia v územných obvodoch takto:

- a/ v budovách zabezpečujúcich úkrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti ,
- b/ v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch všetkých typoch škôl, bankách , divadlách , kinách , poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich úkrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,
- c/ v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,
- d/ v budovách štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

4. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

V zmysle nariadenia vlády 565/2004 Z.z. /ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 166/1994 Z.z. o kategorizácii územia Slovenskej republiky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 25/1997 Z.z. / čl. I. , Zaradenie územia do jednotlivých kategórií podľa územných obvodov obvodných úradov Slovenskej republiky sa zaraďuje územný obvod do kategórie IV. Následne sa budovanie ochranných stavieb vykonáva:

- a/ na území kategórie IV. V plynosťných úkrytoch alebo v jednotlivých úkrytoch budovaných svojpomocne,
- b/ na území kategórií I. – IV. V bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukryvaných osôb v plynosťných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne a v bytových domoch s kapacitou nad 50 ukryvaných osôb v plynosťných úkrytoch.

Podrobné podmienky pre uplatnenie citovaného zákona a vyhlášky ustanovuje príslušný orgán ochrany a obec.

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

Požiarňa ochrana

Riešenie požiarnej ochrany vychádza zo zákona NR SR č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov s citáciou § 2, §4 - §7.

Z hľadiska požiarnej ochrany obec má vybudovanú požiarnu zbrojnicu.V obci je zriadený DHZ/dobrovoľný hasičský zbor/. V prípade požiaru zasahuje Hasičský záchranný zbor Nové Zámky. V prípade väčšieho požiaru a pre vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách, slúži zásahová jednotka v okresnom meste Nové Zámky a krajskom meste Nitra. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné vodovodné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňmi hydrantmi. Zásobovanie navrhovaných rozvojových

zámerov požiarou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete - vybudovaných uličných rozvodov. Ak nie sú zriadené odberné miesta (nadzemný, podzemný hydrant alebo výtokový stojan), zriadiť:

- hydranty vo vzájomnej vzdialenosti 400 m pri stavbách na bývanie a 160 m pri ostatných stavbách,

- výtokový stojan vo vzájomnej vzdialenosti 600 m,

- plniace miesto vo vzdialenosti 6000 m,

- odberné miesta musia byť viditeľne označené v zmysle § 9 ods. 7, 8 a prílohy č. 2 cit. vyhlášky. Príjazd pre požiarne vozidlá je v obci zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Komunikácie sú dimenzované na zaťaženie min. 80 kN, reprezentujúce pôsobenie zaťaženej nápravy požiarneho vozidla.

- V ÚPN akceptovať ustanovenia vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a pre potrebu zabezpečenia množstva požiarnej vody je potrebné vychádzať z platnej STN 92 0400 Požiarne bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov.

- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Nových Zámkoch žiada v nových územiach, resp. v rámci rekonštrukcií existujúcich vodovodov v existujúcom území obce navrhovať a inštalovať na vodovodných radoch najmenej menovitej svetlosti DN 80 nadzemné hydranty pre plnenie cisterien oprávnených osôb. Podzemné hydranty je možné realizovať len vtedy, ak nie je možné navrhnuť nadzemný hydrant v súlade s § 8 ods. 6 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou

Vojenská správa nemá v riešenom území zvláštne územné požiadavky.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci riešeného územia obce Palárikovo
2. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivityv súlade so Zákom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami.
3. Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.
4. Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
5. V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.
6. Navrhovanú výstavbu realizovať bez podpivničenia, v dostatočnej vzdialenosti od vodného toku s umiestnením +/- 0,00 min. 30 cm nad Q50 (jednostranná zástavba) resp. Q100.
7. Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady.
8. V rozvojových plochách určených pre obytnú výstavbu riešiť ukrytie obyvateľstva v JÚBS, v zmysle príslušných predpisov:
 - zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,

- vyhlášky MV SR č. 533/2006 o ochrane obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulovaní s nebezpečnými látkami v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 297/199 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 314/98 Z.z. hospodárenie s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
 - vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany,
 - v objektoch určených pre funkciu bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských aktivít riešiť ochranu obyvateľstva ukrytím v JÚBS v zapustených, polozapustených priestoroch a v technickom prízemí domov v zmysle vyhlášky 532/2006.
9. Z hľadiska potrieb požiarnej ochrany je nutné:
 - pri realizácii rozvojových zámerov riešiť požiadavky na zabezpečenie požiarnej vody pre stavby v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
 - pri zmene funkčného využitia územia riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi a súvisiacimi predpismi,
 - zásobovanie požiarou vodou riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov, potrebu požiarnej vody stanoviť v zmysle STN 92 0400 PBS Zásobovanie vodou na hasenie požiarov, pričom uvedená potreba požiarnej vody bude zabezpečená z vonkajších podzemných hydrantov.
 10. Žiadame v dokumente akceptovať ustanovenia vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a pre potrebu zabezpečenia množstva požiarnej vody je potrebné vychádzať z platnej STN 92 0400:2005-07 Požiarna bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov.
 11. V nových územiach, resp. v rámci rekonštrukcií jestvujúcich vodovodov v jestvujúcom území obce navrhovať a inštalovať na vodovodných radoch najmenej menovitej svetlosti DN 80 nadzemné hydranty pre plnenie cisterien oprávnených osôb. Podzemné hydranty je možné realizovať len vtedy, ak nie je možné navrhnuť nadzemný hydrant v súlade s § 8 ods. 6 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.
 12. Pre zabezpečenie zásobovania obce požiarou vodou sa navrhujú a využívajú nadzemné hydranty, ktoré slúžia na plnenie cisterien oprávnených osôb v prípadoch požiarov v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.
 13. v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie spracovať návrh riešenia záujmov civilnej ochrany v zmysle § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany a to zabezpečenie druhu a rozsahu stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu, a ďalej:
 14. zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),

15. zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov), zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).
16. Z hľadiska formalizovanej štruktúry územného plánu obce tvorí „civilná ochrana obyvateľstva“ samostatnú časť, ktorá je zahrnutá v návrhu záväznej časti „Zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia“ vrátane jej grafického vypracovania vo forme výkresov grafickej časti územného plánu obce (§11 ods. 5 písm. f) a § 139a ods. 10 písm. m) zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov).
17. Pri spracovaní návrhu je potrebné, vychádzať predovšetkým z už existujúcej dokumentácie obce na úseku civilnej ochrany podľa § 15 zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
V rámci navrhovaného územného rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného žiadame vodné toky rešpektovať a pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:
18. Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov, Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
19. Navrhované križovanie inžinierskych sietí s vodnými tokmi žiadame technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“.
V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z.(Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 , zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku Dlhý kanál, Komočský kanál v šírke min.6 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne. U ostatných drobných tokov v šírke min.6 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.
20. V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súběžných inžinierskych sietí. V tomto území nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň. Pobrežný pozemok sa stanovuje z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu k údržbe koryta toku a z dôvodu povodňovej prevencie.
21. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

Uvedené rešpektovať a zapracovať do textovej (Smerná a Záväzná časť) i grafickej časti ÚPN kap. „Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území“ a ďalších príslušných kapitol.

22. *Vlastnú výstavbu navrhovanú v blízkosti vodných tokov situovať nad hladinu Q100 , mimo záplavové územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty a pod.,).*
V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami - uvedené je potrebné zapracovať i do časti „Ochrana pred povodňami“.
23. *Zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti.*
24. *Vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.*
25. *Pri návrhu koncepcie nakladania s dažďovými vodami z plánovaných rozvojových lokalít požadujeme v maximálnej miere zadržať vodu v území a využiť disponibilnú infiltračnú schopnosť miestneho horninového prostredia (vodné plochy, retenčné priestory resp. infiltračné nádrže). Pri výpočtoch objemu z návrhovej zrážky pre budovanie retenčných prvkov v území požadujeme použiť minimálne 5-ročnú návrhovú zrážku v trvaní 15 min ($q=180,0 \text{ l.s}^{-1} \cdot \text{ha}^{-1}$) a vyšší súčiniteľ odtoku zo striech a spevnených plôch (blízky 1), aby nebol podhodnotený potrebný záchytný objem pre prívalovú zrážku. Povolensý priebežný odtok z retencie do recipientov požadujeme zachovať na úrovni 5% z 2-ročnej zrážky trvajúcej 15 minút ($142,0 \text{ l.s}^{-1} \cdot \text{ha}^{-1}$). Nakladanie s dažďovými vodami požadujeme vyriešiť tak, aby nedochádzalo k ich odtekaníu na cudzie pozemky*
26. *Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.*
27. *Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.*
28. *Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.*
29. *Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.*
30. *Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.*
31. *Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.*
32. *V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.*
33. *Navrhovanú výstavbu realizovať bez podpivničenia, v dostatočnej vzdialenosti od vodného toku s umiestnením $\pm 0,00 \text{ min.} 50 \text{ cm}$ nad Q50 (jednostranná zástavba) resp. Q100.*

34. Upozorňujeme Vás, že potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady.
35. Budúcou realizáciou rozvojovej aktivity obce Palárikovo nesmie dôjsť k zhoršeniu (znečisteniu) kvality povrchových vôd a podzemných vôd v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách.
36. Odvedenie splaškových vôd z rozvojového územia požaduje správca toku realizovať napojením na verejnú kanalizačnú sieť obce v súlade s bodom č. 2 §36 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v poslednom znení.
37. V prípade vybudovania parkoviska resp. parkovísk pre 5 a viac motorových vozidiel musia byť dažďové vody zaústené do odlučovača ropných látok, ktorý musí mať podľa nariadenia vlády č. 269/2010 Z. z. výstupnú hodnotu v ukazovateli NEL menšiu ako 0,1 mg/l.
38. Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť s organizáciou SVP š.p..
39. Rešpektovať skutočnosť že prevádzkovateľ vodovodu sa riadi zákonom MŽP SR č. 442/2002 Z.z, ktorý je nadradený nad STN 73 0873 - Požiarne vodovody, a preto požiaru vodu, v zmysle požiadaviek Vyhlášky č. 699/2004 O zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov negarantuje.

14. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

Formovanie funkčno-priestorovej kostry

Z vykonaných prieskumov a kompozičného výskumu obce vyplýva, že kompozičná kostra obce pozostáva z hlavnej kompozičnej osi, ktorú tvorí ul. Štefánikova /úsek o železnice po kaštieľ/ , sekundárnej osi, ktorú tvorí ul. Remeselnícka a časť ul. Štefánikovej po križovatku s ul. Krížnou, terciárnej osi, ktorú tvorí najstaršia časť obce –ul. Hlavná. Sú to zároveň historické sídelné línie. Na priesečníku osí sa nachádza primárny referenčný uzol, ktorého súčasťou je aj významný Palárikovský park. Na spomínaných osiach sa nachádza zástavba s vybavenosťou komerčného a nekomerčného charakteru. V návrhovom období je potrebné plánovito formovať hlavné kompozičné osi obce. Preto je logické, že budú nositeľkami najdôležitejších funkcií. Zároveň v centrálnej časti zastavaného územia je potrebné ako súčasť hlavného referenčného uzla jednoznačne formovať centrum obce ako :

- administratívno-správne,
- historicko-kultúrne,
- vybavenostné.

V obci možno identifikovať aj výraznú kvartálnu os, ktorú predstavuje línia vodného toku - Dlhého kanála. Všetky osi sú antropogénneho pôvodu.

Ostatná časť sídla je typická prevahou bývania a doplnkových funkcií. Na západnej časti v dotyku so zastavaným územím je dominantný poľnohospodársky výrobný areál - Konopnice. Z južnej strany sa obce dotýka areál bažantnice. Pre obec je charakteristický lesopark a park , ktorá sa dostáva až do samotného centre obce.

Na základe analýzy funkčno-priestorovej koncepcie obce sú evidentné tieto základné problémové okruhy:

- potvrdenie a formovanie základnej funkčno-priestorovej kostry obce,
- lokalizovanie a riešenie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania, výrobnopodnikateľských aktivít, rekreácie /agroturistika / a ich riešenie v zmysle kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Formovať sídlo ako kompaktný celok (v rámci zastavaného územia) s prirodzenou gradáciou k ťažisku sídla.*
2. *Riešiť výstavbu nových domov tak, aby bolo možné uspokojiť nielen žiadateľov z titulu prirodzeného prírastku, ale i žiadateľov z okolia.*
3. *Vytvoriť územnú rezervu pre IBV a HBV z titulu nepredvídateľných rozvojových tendencií (migrácia za pracovnými príležitosťami a pod.).*
4. *V rámci ÚPN obce definovať funkčno-priestorové riešenie celkovej koncepcie rozvoja sídla k návrhovému obdobiu, ako aj dlhodobý zámer územného rozvoja.*
5. *Nové ulice formovať v zmysle optimálnej šírky bez dopravných závad, t.j. musia byť prejazdné a spĺňať všetky kritériá, rozvoj inžinierskych sietí, odstavné plochy, účinná prepravná šírka. V rámci uličných priestorov riešiť aj koridor pre peší pohyb a cyklistickú dopravu zvlášť medzi obcou a rekreačnými areálmi a turistickými a pracovnými cieľmi.*
6. *Pre zabezpečenie optimálneho rozvoja jednotlivých častí sídla vytvoriť regulačné podklady (napr. vo forme spracovania urbanisticko-architektonických štúdií, zastavovacích štúdií a pod.) a vytvárať predpoklady pre realizačné zámery.*
7. *Pri novej výstavbe rešpektovať a nadväzovať na historicky vytvorenú sídelnú štruktúru s cieľom dosiahnuť vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifickosti tohto osídlenia.*
8. *Rešpektovať architektonické a prírodné hodnoty.*
9. *Navrhnuť spôsob rozčlenenia monoblokov ornej pôdy na menšie celky s cieľom obnoviť pôvodnú mozaikovitosť poľnohospodárskej krajiny a tým eliminovať rozkladné, deštruktívne a erózne procesy a zvýšiť tak ekologickú stabilitu a malebnosť krajiny.*
10. *Podporovať a uprednostniť také technické riešenia , ktoré sprístupnia verejné priestranstvá a budovy aj osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu.*

15. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby

Rozvoj bývania

Pre ďalšie vývojové obdobie obce navrhnuť v ÚPN príslušný rozvoj obytnej funkcie

- kombinovanými formami rodinnej zástavby s tvorbou ucelených uličných celkov, ktoré sú charakteristické pre vidiecke sídlo:
- vhodnou kompozičnou dostavbou súboru bytových domov (hromadnej bytovej výstavby) v určenej polohe zástavby obce. Táto forma je pre obec tiež typická a má svoje opodstatnenie.

Riešiť rozvoj individuálnej bytovej výstavby na nových plochách v rozšírenom zastavanom území obce, zástavbou nevyužitých prelúk a ponukou možnosti výstavby vo väčších záhradách v rámci zástavby sídla, resp. na plochách v priamom napojení na súčasnú zástavbu.

Pritom bude nutné rešpektovať priestorové obmedzenia rozvoja, ktoré je viazané na dodržanie sledovanej kompozičnej tvorby zachovania a obnovy pôvodnej architektonickej štruktúry v centrálnej časti obce a v priľahlých uliciach.

§ Využiť súčasnú disponibilitu zástavby obce, skvalitniť stavebno-technický stav pôvodných domov. Vo vhodných polohách ponechať resp. rozvíjať prevádzku dvorných traktov pre bývanie, pre drobnú hospodársku činnosť a vývojovo aj pre rekreačný pobyt.

Navrhnuť účinné regulatívne opatrenia na skvalitnenie verejných uličných priestorov, dvorných traktov a záhrad v záujme zlepšenia architektonicko-stavebného a krajínno-estetického vzhľadu obce.

Využiť dosiaľ nezastavané plochy prelúk uličnej zástavby na bývanie so zachovaním charakteristickej miestnej parcelácie pozemkov.

Formou regulatívu stanoviť podmienky pre možný rozvoj bývania aj v súčasných rozľahlých záhradách rodinnej zástavby.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s optimistickým demografickým vývojom.

V návrhovom období sa počíta s nárastom počtu nových bytov v rodinnej zástavbe a vhodných bytových domov.

- predpoklad 1 rodinný dom = 1 byt,

Zhodnotiť námet rozvojových plôch z urbanistického rozboru pre riešenie funkcie bývania:

– námety na rozvojové plochy pre funkciu bývania.

Riešiť súbor pre kombinovanú funkciu bývania a výrobných služieb, miestnej remeselnej malovýroby na vlastných pozemkoch, ktorý bude situovaný bez rušivých vzťahov k obytnej zástavbe obce, s veľkosťou pozemkov podľa individuálnej potreby. Zhodnotiť námet na lokalizáciu z urbanistického rozboru:

– námet na rozvojovú plochu pre kombinované funkcie výrobných služieb, komunálnej a remeselnej malovýroby a bývania.

V rozvojových plochách bývania riešiť aj plochy verejnej sídelnej zelene s drobnou architektúrou, detskými ihriskami podľa urbanistických ukazovateľov.

V zástavbe medzi rodinnými domami nepovoľovať prevádzky priemyselného a poľnohospodárskeho charakteru.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *Rozvoj bývania a bytovej výstavby orientovať prioritne do území, ktoré tvoria vnútorné rozvojové rezervy a k ďalším lokalitám pristupovať až po ich vyčerpaní.*
2. *Návrh obytných objektov orientovať výlučne do lokalít, ktoré spĺňajú súčasné hygienické požiadavky a ktoré nebudú ovplyvnené hlukom, prachom, pachom a vibráciami.*

Rozvoj občianskej vybavenosti

Riešiť optimálnu štruktúru kompletovania základnej a vyššej občianskej vybavenosti podľa urbanistických štandardov, aby zodpovedala stanovenej funkčnosti sídla, výhľadovému počtu obyvateľov a aj sledovanému rozvoju obce a katastra k návrhovému obdobiu.

Návrhom vybavenosti zabezpečiť podmienky pre komfortný život obyvateľov obce, bez vynútenej potreby dochádzania za potrebnou základnou občianskou vybavenosťou do okolitých sídiel.

Ťažisko občianskej vybavenosti maloobchodnej siete a služieb umiestniť v navrhovanom centrálnom priestore obce. K tomu využiť veľkú vnútornú priestorovú rezervu, ktorá je v súčasnosti bez funkčného využitia. Ďalšiu občiansku vybavenosť obce riešiť s využitím vhodných objektov a priestorov v rámci súčasnej uličnej zástavby na distribučnom okruhu. Tu

realizovať objekty na atraktívne zariadenia občianskej vybavenosti obce – malé obchodíky, služby, stravovacie zariadenia, občerstvenie, a pod.

Súčasná maloobchodná sieť je dostatočne rozvinutá, hlavne v oblasti predaja potravinových tovarov. Vo veľkej miere sa jedná o malé súkromné predajne. Nepotravinové predajne pokrývajú nároky obyvateľov obce. Zvýšenie počtu obyvateľov a predpokladaná návštevnosť obce hlavne v turistickej sezóne môžu priniesť nároky na zväčšenie plôch maloobchodných zariadení. Pokrytie súčasných a výhľadových potrieb bude realizované na báze súkromného podnikania v samostatných objektoch, predvážne vlastných rodinných domoch.

Školstvo a výchova

Predškolské zariadenia

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola, ktorá poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou.

Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola je rozdelená do 5 tried /kapacita 110detí/.

Školské zariadenia

Základná škola s materskou školou K. Strmeňa je plnoorganizované školské zariadenie, ktorého súčasťou sú základná škola, materská škola, školský klub a školská jedáleň. V škole je desať ročníkov a 16 tried. Škola je samostatná budova, jej súčasťou je materská škola. Škola prešla v roku 2007 renováciou, prebehlo zatepľovanie, výmena okien, vybudovanie sedlovej strechy, opravy fasády, výmena PVC podlahy v triedach.

Žiaci sa učia v 16 triedach, okrem nich sú zriadené a využívajú sa tieto odborné učebne: fyziky, chémie, biológie, matematiky, 2 učebne výpočtovej techniky, jazyková učebňa, veľká a malá telocvičňa, spoločenská miestnosť – miestnosť využívame na besedy, stretnutia s rodičmi, súťaže, na premietanie filmov a DVD, učebňa s interaktívnou tabuľou, pamätná izba K. Strmeňa, relaxačná miestnosť. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Škola má vo svojom areáli k dispozícii átrium, školský pozemok s náučným chodníkom, dopravné ihrisko, multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom, bežeckú dráhu a futbalové ihrisko.

Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

V obci sa nachádza aj špeciálna základná škola.

Kultúra a osвета

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom, ktorého kapacita je 450 sedadiel.

Kultúrny dom má viacúčelovú sálu a dve konferenčné miestnosti, taktiež vlastnú knižnicu.

Kultúrny dom disponuje javiskovým sedením, kuchynkou, šatňou, vlastným funkčným ozvučením a osvetlením. Využitie kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí prezentujúcich miestnych tradícií a zvykov miestnych obyvateľov, ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty a diskotéky pre mládež. V kultúrnom dome sa aktivizujú a svoju bohatú činnosť vykonávajú tieto spolky a

krúžky: hudobný krúžok, krúžok šikovných rúk, 2 výtvarné, 2 spevácke, 2 jazykové, 2 divadelné a 3 tanečné krúžky. Obec disponuje vlastnými novinami vydávanými každé dva mesiace. Pri podpore rozvoja cestovného ruchu rekreácie a turizmu je nutné uvažovať aj s vytvorením podmienok pre budovanie klubových priestorov, ktoré môžu tvoriť súčasť rôznych zariadení spojených so službami v tejto oblasti.

Verejná knižnica.

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou bolo: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou.

K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie existujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov.

V obci Palárikovo je zriadených 16 mimovládnych organizácií. Všetky majú právnu formu občianskeho združenia.

- Obecná telovýchovná jednota Palárikovo
- Jednota dôchodcov na Slovensku , ZO Palárikovo
- Slovenský zväz zdravotne postihnutých , ZO v Palárikove
- Zväz športovej kynológie, MKK Pod strelnicou Palárikovo
- Základná organizácia chovateľov poštových holubov Palárikovo
- Základná organizácia Slov.zväzu záhradkárov Palárikovo
- Miestna organizácia SČK Palárikovo
- Miestna organizácia včelárov Palárikovo
- F1 PADDOCK KLUB Palárikovo
- Palárikovská ekologická spoločnosť
- KLUB AKTIV Palárikovo
- Poľovné združenie Bažant Palárikovo
- MO Matice slovenskej v Palárikove
- Združenie mariánskej mládeže v Palárikove
- Mládežnícky spevokol Palárikovo
- ZO dobrovoľného hasičského zboru Palárikovo

V riešení ÚPN budú určené konkrétne regulatívy na revitalizáciu, zachovanie, obnovu a sprístupnenie ďalších kultúrno-historických objektov v obci .

Šport a telesná výchova

Zo zariadení telovýchovy sa v obci nachádzajú športový areál (futbalové ihrisko), detské ihrisko.volejbalové ihrisko, tenisový kurt, ihrisko pre plážový volejbal, korčuliarska dráha /kolieskové korčule/ , skateboard - U rampy.

Škola má vo svojom areáli k dispozícii školský pozemok s náučným chodníkom, dopravné ihrisko, multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom, bežeckú dráhu a futbalové ihrisko. V záujmovom území obce sa rozprestiera poľovnícky revír ktorý spravuje poľovnícke združenie.

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné zariadenia. Ďalší rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie - budovanie a údržba turistických chodníkov, cykloturistických trás nadväzujúcich na regionálne cyklotrasy.

Zdravotníctvo

Cieľom riešenia ÚPN bude vytvoriť podmienky pre zabezpečenie kvalitného komplexného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v dobrých prevádzkových podmienkach pre všetky skupiny obyvateľov .

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je riešená vo vyhovujúcich priestoroch v novom zdravotnom stredisku. V obci sa nachádza zdravotné stredisko s nasledujúcimi ambulanciami: dve samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých,

samostatná ambulancia praktického lekára pre deti a dorast a samostatná ambulancia praktického lekára stomatóloga. V obci je zriadená prevádzka lekárne. Obec má aj samostatného zubného technika. V obci sa nachádza aj lekáreň, ale chýba tu rehabilitačné zariadenie.

Potreba poskytovania zdravotníckej starostlivosti pre ťažko, alebo dlhodobo chorých sa navrhuje realizovať v rámci zariadení sídiel záujmového územia. Vo sfére základnej zdravotníckej starostlivosti sa hľadajú nové prístupy optimálnejšieho zabezpečenia služieb ošetrojúceho lekára a zdravotníckych zariadení, uvažuje sa i o možnosti zriadenia súkromných ordinácií, resp. rodinných lekárov. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností.

Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

V obci sa nachádza hospic sv. Františka z Assisi. Dom dôchodcov.

V návrhovom období sa počíta so zriadením zariadenia sociálnej starostlivosti – Domu sociálnych služieb- denný stacionár, komunitného centra.

Kapacitne menšie zariadenia sú z hľadiska prevádzky, ale najmä pohody užívateľov optimálnejšie. Umiestnenie zariadenia - penziónu pre dôchodcov sa navrhuje v širšom centre obce. Prípadne pre umožnenie občanom v poproduktívnom veku a postihnutým zostať v zažitom prostredí, alebo v kontakte s rodinou, sa navrhujú riešenia ako denné stacionáre, najmä pre geriatrických občanov. V rámci navrhovaného zariadenia sa odporúča vytvoriť kapacitné podmienky pre klubovú a záujmovú činnosť obyvateľov v poproduktívnom veku. Pre podporu sociálne slabších rodín, prípadne začínajúcich rodín sa navrhuje realizácia sociálneho bývania využitím neobývaných individuálnych obytných objektov alebo v rámci zóny bytovej výstavby v jadre obce.

§ V širšom centre obce vytvoriť územno-technické predpoklady pre lokalizáciu komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou, s tým, že tieto služby by boli aj pre ďalších dôchodcov obce - denné stravovanie dôchodcov, donáška stravy do bytov, pranie, regenerácia a pod.

Komerčná vybavenosť

Malooobchodná sieť a služby

V ÚPN bude riešené skvalitnenie súčasného obchodného vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na požadovanú veľkostnú úroveň.

Na rozvoj služieb, ktorý je podmienený najmä dopytom, bude mať vplyv spoločenský tlak obyvateľov a vývoj rastu obyvateľstva a jeho demografickej štruktúry. Výrazným rozvojovým stimulom bude sledovaný koncepčný cieľ vytvoriť ponuku kvalitnej vybavenosti v rámci centrálnej zóny obce.

Verejné stravovanie

V ÚPN bude riešené skvalitnenie súčasného stravovacieho vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na veľkostnú úroveň a plánovaný rozvoj sídla.

V návrhu vytvoriť predpoklady realizácie ďalších reštauračných zariadení.

Verejná správa a administratíva

Je zastúpená nasledovnými inštitúciami:

Obecný úrad – stav stavebno-technického zariadenia nie je dobrý, budova je pre danú funkciu stiesnená .

Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie

Jedným z programov ÚPN bude riešenie cestovného ruchu a turisticko-športových aktivít v obci. ÚPN obce ako nástroj pre reguláciu územia má za cieľ vytvárať podmienky a rezervovať územia nielen pre výrobnú sféru, ale podporovať a rozvíjať oblasť rekreácie a turizmu, s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj územia, ochranu prírody a vyzdvihnutie kultúrno-historických hodnôt v území. Rekrečný a turistický potenciál obce dáva predpoklady na saturáciu ľudských potrieb v území, za účelom oddychu a športu / športový rybolov, cykloturistika/. Medzi dôležité intervenčné kroky ÚPN obce je , podporovať miestne zrudzenia zamerané na chov včiel, podporovať rozvoj ovocinárstva , vinohradníctva s významom pre širšie okolie. Členstvo a partnerská spolupráca obce v rámci mikroregiónu ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti pešej turistiky, cykloturistiky, za účelom budovania prepojujúcich cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom.

Rozvoj vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

Katastrálne územie má potenciál pre rozvoj predovšetkým pešej turistiky a cykloturistiky. Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu sú nasledovné intervenčné kroky:

1. zvýšiť atraktivnosť obce Palárikovo pre cestovný ruch;
2. podpora rekreačno-športových aktivít, wellnes;
3. podpora rozvoj ovocinárstva a včelárstva za účelom edukácie širšej verejnosti;
4. prezentácia a propagácia miestnych kultúrno-historických pamiatok a zvyklostí;
5. tvorba propagačných materiálov o miestnych zaujímavostiach a pamiatkach;
6. zriadenie priestoru pre umiestnenie propagačných materiálov;
7. služby pre návštevníkov obce: miestna gastronómia , predaj miestnych špecialít;
8. vytvorenie informačno-orientačných tabúl;
9. vybudovanie a údržba značených turistických a cykloturistických trás;
10. podporovať revitalizáciu a rozvoj obecného športového areálu;
11. revitalizácia bývalých stajní a hosp. objektov - rozvoj jazdeckého športu, parkúr ;
12. podporovať rozvoj cykloturistiky a cyklo - dopravy v nadväznosti na dochádzkovú trasu v smere na Šurany, Zemné a pozdĺž Dlhého kanála.

Rozvoj výroby

Priemysel- výroba a skladové hospodárstvo

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného, občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú a poskytujú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce. Z hľadiska výroby dominantné postavenie v obci má poľnohospodárska výroba . Najvýznamnejší reprezentanti a zamestnávateľia sú spoločnosti :

- Poľnohospodárske družstvo v Palárikove
- PoľnoSME s.r.o.
- Italslova s.r.o.
- INDOPO s.r.o.
- Z.BullsAGRO s.r.o.
- Panna s.r.o.
- Agrodružstvo TP s.r.o.

V rámci spracovania ÚPN územne vymedziť ponukové rozvojové plochy pre miestnu priemyselnú a remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov životného prostredia k obytnej zástavby obce s predpokladom, že vývojovo do tejto polohy budú premiestnené aj kolízne prevádzky súčasnej obytnej zástavby.

Nové výrobné zámery ako rozvojové plochy, polohovo orientovať predovšetkým do plošne rozsiahlych poľnohospodárskych výrobných areálov, s prihliadaním na ochranu PPF. Tento rozvojový návrh je potrebné riešiť veľmi citlivo, so zreteľom na zachovanie charakteru poľnohospodárskej krajiny a tiež krajinnú - ekologickú hodnotu širšieho priestoru a ochranu obytných častí obce.

§ V rámci miestnej komunálnej výroby rozvíjať zberový dvor druhotných surovín s komerčnou linkou kompostárne biologického odpadu - spracovanie odpadu z rastlinnej výroby, činností v záhradách obce a z lesníckej prevádzky. Vyrobené organické hnojivo následne čiastočne využívať na komerčný odpredaj, čiastočne na zveľaďovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy, na skvalitňovanie verejnej zelene v obci.

§ Zhodnotiť návrh rozvojových plôch podľa námetu z komplexného urbanistického rozboru pre riešenie výroby.

Lesné hospodárstvo

Lesy spadajú pod LHC (lesný hospodársky celok) Podhájska,

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody.

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Levice.

Kategórie lesa: „O“- ochranné lesy

„H“- hospodárske lesy

„U“- lesy osobitného určenia

Funkčné typy lesa: A - produkčný les - sprašové hrabové duby

AB - produkčný protierózny les - vápencové duby

F - protideflačný les - sprašové hrabové duby

CA - vodohospodársky produkčný les - hrabové lužné jaseň - tvrdé luhy

Lesné typy: Vlhká brestová jaseň s hrabom

Žihľavová brestová jaseň s topoľom

Stoklasová hrabová dubina na spraši

Drieňová dubina s hrabom

V katastrálnom území obce Palárikovo sa nachádzajú lesy vo výmere 176,51 ha. Viac ako 35,58 % z celkovej výmery lesov tvorí drevina jaseň s rozlohou 62,80 ha.. Druhý najväčší podiel tvorí topoľ šľachtený s rozlohou 27,10 ha.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. podporovať rozvoj malého a stredného podnikania;
2. podporovať rozvoj výroby a podnikania lokality jednotlivých poľnohospodárskych produkčných areálov;
3. vytvoriť predpoklady pre zachovanie vinohradníctva , ovocinárstva, vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre chov včiel v súlade so zachovaním ekostabilizačných prvkov v krajine;
4. podporovať rozvoj rekreačnej turistiky, cykloturistiky v oblasti hrádzí Dlhého kanála, účelové cesty v smere na Zemné.

16. Požiadavky z hľadiska životného prostredia prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Prírodné stresové javy

Seizmicita

Riešené územie sa nachádza v oblasti mimo epicentier zemetrasnej činnosti /lokalita s možnosťou výskytu makroseizmickej intenzity o sile 7° MCS - zdroj: geo.enviroportal.sk

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa mapového portálu ŠGÚ Dionýza Štúra riešené územie spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom.

Geodynamické javy

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- *ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou* : strednou – silná až extrémna
/Zdroj: podnemapy.sk/

- *ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou*:

Celé katastrálne územie nie je náchylné na vodnú eróziu. Náchylnosť na eróziu v celom území je žiadna alebo nízka (odnos pôdy je menej ako 4 t/ha za rok.

/Zdroj: podnemapy.sk/

- *náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie* - nieje (Atlas krajiny SR, 2002)

Zosuvné procesy a výmoľová erózia

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v k. ú. zaregistrované zosuvy ani svahové deformácie. V k. ú. nie sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988 a nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly a kanály.

Protierózna ochrana

Veterná erózia predstavuje jeden z najvýznamnejších degradačných faktorov ohrozujúcich úrodnosť pôdy. Závažným degradačným faktorom je tiež zhutnenie pôdy ťažkými mechanizmami, úbytok a zhoršovanie kvality organickej hmoty v pôde.

Erózia ohrozenosť územia závisí hlavne od veľkosti pôdných častíc a ich vzájomného pomeru. Všeobecne sa erodovateľnosť pôdy zvyšuje so stúpajúcim obsahom jemného prachu a

znižuje sa so stúpajúcim podielom piesku, ílu a organickej hmoty v pôde. Najmenej odolnými k vodnej erózii sú nehumózne spraše, sprašové pokryvy a svahoviny. Najmenej náchylné sú piesčité pôdy s veľkou priepustnosťou pre vodu. Ílové pôdy sú odolné vplyvom značného obsahu koloidných častíc i keď sú najmenej priepustné.

Veterná erózia sa prejavuje predovšetkým na ľahkých pôdach, ktoré trpia rýchlym vysychaním pôdneho povrchu. Nie je obmedzená reliéfom terénu, vyskytuje sa ako v rovinách, tak i na svahoch. Zväčšovanie plôch v smere vetra sa zväčšuje i erózný účinok vetra (Stredňanský, 2000).

Prejavy vodnej erózie neboli v území počas terénnych prác zaznamenané. Aj vzhľadom na sklon reliéfu (0° - $3,9^{\circ}$) nie je predpoklad, že by vodná erózia predstavovala v území významný faktor (na svahoch so sklonom menším ako 3° sa neprejavujú účinky vodnej erózie).

Vo východnej časti k.ú. Palárikovo je aktuálna veterná erózia. Ide o degradačný proces, v dôsledku ktorého vznikajú škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe (odnos ornice, hnojív, osív, ničenie poľnohospodárskych plodín). Vytváraním návejov spôsobuje tiež zanášanie komunikácií, vodných tokov a znečisťuje ovzdušie. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia).

Základnými faktormi spôsobujúcimi veternú eróziu sú meteorologické a pôdne faktory. Z meteorologických sú to predovšetkým veterné pomery, zrážky a výpar, čiže rýchlosť vetra a pôdna vlhkosť. Z pôdných faktorov je to obsah neerodovateľných častíc ($>0,8$ mm) a obsah ílovitých častíc ($<0,01$ mm) v pôde (Ilavská a kol., 2005).

V praxi sa miera veternej erózie pôdy posudzuje podľa ročného odnosu pôdy v mm.rok^{-1} alebo $\text{t(m}^3\text{).ha}^{-1}\text{.rok}^{-1}$. Potrebu protieróznych opatrení indikuje prekročenie hodnôt tzv. tolerovateľného odnosu pôdy $40 \text{ t.ha}^{-1}\text{.rok}^{-1}$ podľa zákona č. 220/2004 Z. z.

Pre potreby ÚPN bola aplikovaná metodika stanovenia veternej erózie podľa STN 75 4501 (2000).

Metodika podľa STN 75 4501

Tab.5 Ochrana pôdy proti veternej erózii na poľnohospodárskej pôde

protierózne opatrenie	spôsob realizácie
Organizačné	§ výber pestovaných plodín § protierózne rozmiestnenie plodín § veľkosť, tvar a rozmiestnenie honov
Agrotechnické na ornej pôde	§ pôdoochranná agrotechnika a mulčovanie § úprava štruktúry pôdy § zvýšenie vlhkosti povrchu pôdy § úprava povrchu pôdy (stabilizácia a zdrsnenie)
Biologické	§ pásové pestovanie plodín § ochranné lesné pásy (vetrolamy)
Technické	§ prenosné zábrany

Za jedno zo základných organizačných opatrení môžeme považovať usporiadanie pozemkov (honov), teda ich veľkosť, tvar a rozmiestnenie. Opatrenie sa zakladá na skracovaní erózne účinnej dĺžky svahov, úprave tvaru a orientácie pozemkov. Predstavuje jeden z najúčinnějších a najstarších spôsobov ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Geotermálna energia

Geotermálna energia je najstaršou energiou na našej planéte. Je to energia, ktorú získala Zem pri svojom vzniku z materskej hmloviny, následnými zrážkami kozmických telies. V poslednej dobe je energia čiastočne generovaná rádioaktívnym rozpadom niektorých prvkov v zemskom

telese. Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá územie obce do vymedzenej oblasti s výskytom geotermálnych vôd. Najbližšie geotermálne vrty: GNZ-1 je v Nových Zámkoch, GN-1sa nachádza v Nesvadoch.

Sekundárne stresové javy a zdroje

Stresové javy a zdroje predstavujú sprievodné javy, ktoré vznikli ľudskou aktivitou a majú negatívny dosah na územie.

Znečistenie ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2003 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok

V obci sa veľké zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú. Najbližší veľký zdroj znečistenia sa nachádza v susednom katastri mesta Nové Zámky - tepelnoenergetická centrála.

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok.

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Povrchové vody v širšom dotknutom území patria do čiastkového povodia rieky Nitra a nadradeného povodia Dunaj. Sledované ukazovatele znečistenia povrchových vôd a zaradenie vodných tokov do jednotlivých tried kvality je hodnotené podľa kritérií, ktoré určuje STN 75 7211 „Klasifikácia povrchových vôd“. V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne odberné miesto sledovania kvality vodných tokov. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť údaje o kvalite vody v tunajších vodných tokoch a úrovni znečistenia povrchových vôd.

K najväčším znečisťovateľom vôd patria odpadové vody z priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a komunálne odpadové vody. Nakoľko merania kvality vôd toku Dlhý kanál sa pravidelne v okolí obce nerealizujú, možno predpokladať, že má vodu, väčšinou v II. až III. triede čistoty. Povrchové vody a vodné toky v riešenom území sú kontaminované predovšetkým splachmi humusu, pôdy (zeminy), hnojív, pesticídov vrátane vyvezených splachov z polí a záhrad. Vďaka starostlivosti a kontrole zo strany obecného úradu sú prípady hádzania domového odpadu, kovového šrotu, obalov do vodných tokov skôr ojedinelé a periodicky sa odstraňujú. Značný rozsah chemického znečistenia predstavujú poľnohospodárske závody a nelegálne skládky odpadov, z ktorých sú často vylúhované aj toxické látky znečisťujúce povrchové i podzemné vody.

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

V obci sa zachovalo množstvo studní, ktoré sa po vybudovaní využívajú zväčša na polievanie záhrad.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve.

V riešenom území v súčasnosti nie sú dostupné dostatočné údaje o nej, nakoľko nie je vybudovaný monitoring na jej sledovanie.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkovej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentraciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty

Zaťaženie prostredia hlukom

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty III. Triedy III/1497, ktorá obcou prechádza je zdrojom hluku a vibrácií.

Poškodenie bioty

Biota zahŕňa všetky živé organizmy vo vymedzenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov. V tejto časti sú uvedené najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine a ktoré poškodzujú najmä pôvodné druhy rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé sú predmetom ochrany prírody.

Medzi dôsledky hospodárskej činnosti človeka patrí aj napr. znižovanie plochy pôvodných a prirodzených biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli resp. sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedomé pestovanie poľnohospodárskych kultúr) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili resp. vytlačujú pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine až po vymiznutie niektorých druhov.

K poškodzovaniu bioty v súčasnosti dochádza aj sekundárnymi stresovými zdrojmi, ktoré sú spojené so zavádzaním intenzívnej poľnohospodárskej výroby, zakladaním nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby) a to znečisťovaním ovzdušia, pôdy a vody ako základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najrozsiahlejšiemu poškodzovaniu bioty došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia, následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor prirodzených lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahu elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedoch resp. pri rekonštrukcii existujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Pôvodná biota je poškodzovaná aj využívaním niektorých foriem hospodárenia napr. v lesnom hospodárstve je to holorubný spôsob obnovy, celoplošná príprava pôdy a pestovanie nepôvodných druhov drevín akými sú napr. agát biely a topoľ šľachtený.

Biota je poškodzovaná aj vplyvom používania rôznych chemických látok v poľnohospodárskej i lesohospodárskej činnosti, znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami, nelegálnymi skládkami.

Stresové prvky a javy sídelné a technické

Výrobné a poľnohospodárske areály

Ekonomická základňa obce je tvorená súkromným sektorom, ktorý v obci predstavujú predovšetkým podnikatelia - živnostníci. V obci má zastúpenie aj niekoľko malých firiem (do 25 zamestnancov). Priemyselná výroba, ktorá by ohrozovala kvalitu zložiek životného prostredia tu nie je. Potenciálnym zdrojom hluku, prachu ako aj znečisťovania ovzdušia pachom je poľnohospodársky chovateľský areál: Konopnice

Obytné areály a areály služieb

Kvalita životného prostredia je ohrozovaná najmä z bodových zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovanie tuhým palivom, nepovolené spaľovanie bioodpadu v záhrade), ohrozením kvality podzemnej vody, únikom odpadových vôd z netesných žump a šírením inváznych druhov rastlín v neudržiavaných priestoroch.

Dopravné línie a plochy

Cez k.ú. Palárikovo prechádza cesta I. triedy, ktorá je významnou dopravnou spojnícou obce s okresným mestom Nové Zámky. Cesty II. a III. triedy sú v správe VÚC NSK. Z ciest III. triedy vychádzajú vjazdy na poľnohospodárske pozemky, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárskou výrobou.

Elektrovedy

Cez k. ú. prechádzajú línie 110kV a 22 kV vzdušného elektrického vedenia. Vzdušné elektrické vedenia sú potenciálnym nebezpečenstvom pre vtáky a patria medzi pohľadovo krajinnootestické negatíva.

Produktovody

Cez riešené územie neprechádzajú produktovody a nezasahujú do neho ani ich ochranné pásma.

Telekomunikácie

Spoločnosť Slovak Telekom má v k. ú. trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti vrátane zariadení a objektov, ktoré je potrebné evidovať ako v textovej, tak i v grafickej časti ÚPN.

Čerpacia stanica pohonných hmôt

Verejné ČSPHM sa v obci nenachádzajú.

Skládky a smetiská

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komunálny odpad v obci je vyvážaný v pravidelných intervaloch na regionálnu skládku tuhého komunálneho odpadu .

V predmetnom území sú na základe registra skládok Štátneho geologického ústavu

Dionýza Štúra evidované 4 skládky /upravená/prekryté/.

V predmetnom území sú na základe výpisu Informačného systému environmentálnych záťaží Slovenskej republiky evidované environmentálne záťaže:

Názov EZ:	NZ (017)/ Palárikovo - skládka TKO
Názov lokality:	skládka TKO
Stupeň priority:	v registri nie je uvedené
Registrovaná ako:	C sanovaná/rekultivovaná EZ

- predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia;
- neevidujú prognózu zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm);
- neevidujú referenčné plochy radónového rizika

Ohrozenie prvkov ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability ohrozujú socioekonomické javy, ktoré sa prejavujú plošným, líniovým alebo bodovým zásahom, ohrozujú funkčnosť ÚSESu, ale aj samotnú existenciu jednotlivých prvkov ÚSES.

V riešenom území prvky ÚSES sú najviac ohrozované:

- *intenzívnou poľnohospodárskou výrobou*

Intenzívna poľnohospodárska činnosť je zdrojom *znečisťovanie zložiek ŽP, najmä pôdy a vody napr. vplyvom používaných agrochemikálií* (obzvlášť citlivé sú vodné ekosystémy). Veľkoplošný spôsob obhospodarovania ornej pôdy priniesol so sebou redukciu najmä plôch NSKV a TTP a potlačilo mozaikovitosť krajiny, jej rozmanitosť.

- *odpadovým hospodárstvom*

Nelegálne skládky sú potencionálnym zdrojom znečistenia podložia, pôdy a podzemných vôd (nelegálne skládky pri poľných cestách). Potencionálnou environmentálnou záťažou pre životné prostredie je aj nesprávna manipulácia a uskladňovanie odpadov, skladovanie rôznych materiálov resp. medziproduktov z výroby.

- *prvkami technickej a dopravnej infraštruktúry*

Najohrozenejšími prvkami v ekologickej sieti sú biokoridory vodných tokov - najviac sú ohrozené vodohospodárskymi úpravami (reguláciami) a ich križovaním s líniovými stavbami, ako aj znečisťovaním vôd odpadovými vodami zo žúmp .

Vzdušné elektrické vedenia, ktoré križujú poľnohospodársku krajinu, obmedzujú možnosť doplniť sieť ÚSES o nové prvky a zároveň sú hrozbou najmä pre vtáctvo.

Cesty sú bariérou pre migráciu menej pohyblivých živočíchov.

Pásma hygienickej ochrany

Pásma hygienickej ochrany (PHO) v okolí technických prvkov sa určujú s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami. Možno ich považovať za zóny negatívneho vplyvu daných objektov na okolité prostredie. Okrem pásiem hygienickej ochrany sa v okolí technických prvkov vyčleňujú tiež technické a bezpečnostné pásma, cieľom ktorých je ochrana technických objektov pred negatívnymi vplyvmi okolia.

Spoločnou črtou uvedených pásiem je limitujúci a obmedzujúci vzťah k rozvoju jednotlivých socioekonomických aktivít a z toho vyplývajúci obmedzujúci a limitujúci účinok využitia potenciálu územia.

Ochranné pásma všetkých druhov s potrebou uplatnenia v rámci ÚPN obce Palárikovo:

Ochranné pásmo miestneho cintorína

Ochranné pásmo pohrebiska bude riešené v súlade so zákonom č.398/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.131/2010 o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Ochranné pásma líniových stavieb

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich. Podľa zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. sú určené zvislými plochami vedenými po oboch stranách komunikácie a to vo vzdialenosti:

- Rýchlostná cesta R1(vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	100 m
- cesta I. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	50 m
- cesta III. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	20 m
a v zastavanom území ako komunikácia triedy B3	15m

Na vozovky miestnych komunikácií sa ochranné pásmo nevzťahuje

Ochranné pásmo železničnej trate

V prípade akejkoľvek stavebnej činnosti v ochrannom pásme železničnej trate je nutné dodržať ustanovenia zákona č. 513/2009 Z.z. §5 odsek 3 o dráhach, v znení neskorších predpisov.

- ochranné pásmo železničnej trate od osi krajnej koľaje po oboch stranách	60m
najmenej však 30m od vonkajšej hranice obvodu dráhy	
- ochranné pásmo železničnej vlečky od osi krajnej koľaje po oboch stranách	30m

Ochranné pásma elektrických zariadení

Rieši zákon č.656/2004 Z. z o energetike a o zmene niektorých zákonov.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblivé vedenie 1 m,

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

- a) s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- b) s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú §79 a § 80 zákona NR SR č.251/2012 Z. Z.. V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- A) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- B) 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- C) 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- D) 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- E) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 mpa,
- F) 8 m pre technologické objekty - RS plynu,
- G) 150 m pre sondy,
- H) 50 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až g).

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- A) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 mpa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- B) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 mpa do 4 mpa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- c) 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 mpa do 4 mpa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- d) 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 mpa s menovitou svetlosťou do 150 mm,

- E) 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 mpa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- F) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 mpa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- G) 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 mpa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- H) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
- I) 250 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až h).

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Pásma ochrany verejných vodovodov a kanalizácií

Rieši zákon 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách § 19 ods. 2

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany

- a) 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- b) 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásma pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1,5 m na obe strany od osi káblovej trasy.

Ochranné pásma vodného toku

V zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je nutné rešpektovať a zachovať ochranné pásma:

- pri vodohospodársky významnom toku 6 m od brehovej čiary
(resp. vzdušnej päty hrádze)
- pri drobných vodných tokoch 4 m od brehovej čiary
- pobrežný pozemok /vodohospodársky významný tok/ : 10 m od brehovej čiary
- pobrežný pozemok /drobný vodný tok/ : 5 m od brehovej čiary;
- pri ochrannej hrádzi vodného toku : do 10m od vzdušnej a návodnej päty hrádze;

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Zabezpečiť celoplošné napojenie obce na kanalizačnú sústavu.
2. Vypracovať plán a harmonogram rekultivácie divokých skládok odpadu na monitorovaných lokalitách.
3. V oblastiach so zvýšeným radónovým rizikom aplikovať pri výstavbe objektov individuálnej bytovej a hromadnej výstavby protiradónové opatrenia.
4. Rešpektovať pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov, pásma hygienickej ochrany poľnohospodárskych podnikov, ochranné pásma dopravných a technických zariadení.
5. V zmysle metodiky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja navrhnuť územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie obce Palárikovo a tiež na celé riešené územie obce v nasledovnom členení .
 - a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav;
 - b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc;
 - c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha;
 - d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok;
6. Ochranné pásma zapracovať do textov ej aj výkresovej časti územnoplánovacej dokumentácie ako regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce. Ochranné pásma majú byť zapracované do výkresu takej mierky, aby boli prehľadné a zrozumiteľné.

17. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu.

Definícia pôdy

Tak ako sa vyvíjala pôda, vyvíjali sa aj definície pôdy. Kron /1853/ definoval pôdu ako vrchnú vrstvu Zeme schopnú niesť rastlinný kryt. O tridsať rokov neskôr Dokučajev /1880/ vniesol do definície biotické a abiotické prvky. V každom prípade môžeme konštatovať, že pod vplyvom vedomostného rastu sa vždy jednalo o veľmi pragmatické vyjadrenia. V odporúčaní Rady Európy R-92-8 o ochrane pôdy je definícia pôdy uznávajúca širší rozsah jej významu s nasledovnými funkciami:

- a) produkcia biomasy
- b) filtrácia, pufrácia a transformácia látok v prírode
- c) ochrana diverzity druhov živých organizmov
- d) fyzikálne médium a priestorová základňa pre socio-ekonomické aktivity (poľnohospodárstvo, lesníctvo, priemysel a iné.)
- e) zdroj surovín, zásobáreň vody, ílu, piesku, kameňa, minerálov a i.
- f) kultúrne dedičstvo vrátane paleontologických a archeologických nálezov.

V úvode spomínané funkcie pôdy majú podľa Agendy 21(1992) rovnakú dôležitosť so zachovaním princípu, podľa ktorého pri konflikte medzi ekonomickými a ekologickými záujmami človeka k pôde sa musia uprednostniť záujmy ekologické. Môžeme konštatovať, že zvýšenie poľnohospodárskej výroby pre zabezpečenie potravín v našom kraji nie je možné riešiť zväčšením výmery poľnohospodársky využívannej pôdy. Podľa tzv. "carrying capacity" územia, súčasná výmera poľnohospodárskych pod SR je na hranici dostatočnosti (0,46 ha na 1 obyvateľa). Táto hranica pri súčasných široko využívaných technológiách je limitujúca a pokles pod túto hranicu znižuje potenciál pre uspokojenie výživy obyvateľstva.

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy.

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy na území Slovenskej Republiky má viac ako 50-ročnú históriu.

V roku 1992 nadobudol účinnosť zákon o ochrane poľnohospodárskej pôdy, zákon SNR č. 307/1992

Zb., a nariadenie vlády SR č. 19/1993 Z.z o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy. V roku 1996 bolo nar. vlády SR č. 19/1993 Z.z v znení nar. vlády SR č. 278/1994 Z.z. zrušené a nahradené novým nariadením vlády SR č. 152/1996 Z.z o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy. Dôvodom pre spracovanie a vydanie úplne nového zákona v roku 1992 bolo nové právne prostredie v SR po roku 1990.

V ustanoveniach zákona je pôda deklarovaná ako nenahraditeľný prírodný zdroj a nezastupiteľná zložka životného prostredia. Každý je povinný chrániť prirodzené funkcie poľnohospodárskej pôdy a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k jeho zhoršeniu.

Od 1.mája 2004 nadobudol účinnosť nový zákon NR SR č. 220/2004 O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Právne úpravy dali priestor pre uplatnenie zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy už pri územnoplánovacej činnosti, zvlášť pri spracovaní návrhov územnoplánovacej dokumentácie

Medzi základné zásady patria:

- čo najmenej narúšať funkciu PP a zabezpečovať jej poľnohospodárske využívanie;
- chrániť poľnohosp. pôdu najkvalitnejšiu a najproduktívnejšiu a v tomto zmysle už v územnoplánovacom procese zabezpečovať ochranu poľnohospodárskej pôdy;
- chrániť poľnohosp. pôdu 1-4-bonitnej triedy, prípadne ornú pôdu, na ktorej boli vybudované závlahy a odvodnenie;

- urbanistický rozvoj sídelných útvarov (obcí a miest) na PP pristúpiť len v prípade , ak možnosti dostavby, zástavby a prestavby boli zastavanom území vyčerpané;
- klásť dôraz na alternatívne riešenia, v prípade záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Vyhláška č. 508/2004 Z.z ustanovuje podrobnosti o spracúvaní bilancie a skryvky humusového horizontu, rekumulácii dočasne odňatej pôdy.

Ochrana pôdy

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy sa uplatňuje zákon č. 220/2004 Z.Z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku ako aj sankcie za porušenie povinností ustanovenej zákonom.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka (BPEJ) je ustanovená zákonom ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013, ktorá mení a dopĺňa vyhlášku č. 508/2004 Z.z. sa vykonáva § 27 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. v prílohe č. 2 ustanovuje Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu BPEJ. Tento kód zaraďuje poľnohospodársku pôdu do 9 skupín, pričom najkvalitnejšie patria do 1. bonitnej skupiny a najmenej kvalitné do 9. bonitnej skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa § 12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Podľa geologickej mapy Podunajskej nížiny – Nitrianskej pahorkatiny (Pristaš et al., 2000), základnej hydrogeologickej mapy listu 45 Nitra (Franko – Pospíšil, 1976) a archívnych hydrogeologických vrtov (Geologická a hydrogeologická preskúmanosť územia) sa na geologickej stavbe záujmového územia podieľajú sedimenty neogénu akvartéru. To má taktiež vplyv na seizmicitu územia. Podľa STN EN 1998

"Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť" sa záujmová oblasť nachádza v oblasti s možnosťou výskytu seizmických otrasov maximálne 7o stupnice MSK - 64. V základnom geochemickom type zastúpených hornín prevládajú ílovce. Z hľadiska vsakovania povrchových vôd do podlažia sú geologické pomery v danej lokalite nepriaznivé.

Neogén je zastúpený ílmi s vysokou plasticitou tr. F8, CH prevažne tuhej, menej pevnej konzistencie, ílmi so strednou a nízkou plasticitou tr. F6, Cl-CL prevažne tuhej, menej pevnej konzistencie, - ílmi piesčitými tr. F4, CS tuhej konzistencie, pieskami ílovitými tr. S5, SC stredne uľahnutými až uľahnutými, miestami diageneticky spevnenými.

V nadloží neogénu od hĺbky 4,0 - 5,6 m vystupujú kvartérne zeminy zastúpené od povrchu ornou mocnosťou 0,3 - 0,5 m miestami v podlaží s humusovitou hlinou mocnosťou 0,3 - 0,4 m.

Na štruktúre pôdnej pokrývky Palárikova sa podieľajú viaceré druhy a typy pôd. V Palárikove nájdeme pôdy ílovito - hlinité, ktoré sa viažu predovšetkým na zrnitosť ťažšie riečne uloženiny, na sprašové hliny. Palárikovo má černoziemné, lužné pôdy a slaniská. Z hľadiska využitia pôdneho fondu poľnohospodárska pôda v Palárikove zaberá 4053,84 ha, z toho orná pôda 3784,78 ha a vinice necelých 19 ha. Z nepoľnohospodárskej pôdy zaberajú lesné pozemky 236,83 ha, zastavané plochy a nádvoria 365,61 ha. Celková výmera pôdy predstavuje 5129,39 ha.

Údaje o katastrálnej ploche k.ú. Palárikovo

- Celková výmera katastrálneho územia je **5129,39 ha**, z toho:
- poľnohospodársky pôdny fond predstavuje **4 053,84 ha** – 79,03 %;
 - nepoľnohospodársky fond predstavuje **1075,55 ha** – 20,97 %.

Poľnohospodársky pôdny fond (PPF) má nasledovnú štruktúru:

- celkom rozloha PPF	4 053,84 ha – 79,03 %
z toho : - orná pôda	3784,78 ha (73,79 %)
- trvalé kultúry	169,38 ha (3,3 %)
- trvalé trávnaté porasty	99,68 ha (1,94 %)

Nepoľnohospodársky fond predstavuje rozlohu:

- celkom rozloha NPPF	1075,55 ha – 20,97 %.
z toho : - lesné pozemky	236,83 ha (4,62 %)
- vodné plochy	318,46 ha (6,21 %)
- zastavané plochy a nádvorá	365,61 ha (7,13 %)
- ostatné plochy	154,65 ha (3,01 %)

(zdroj: DataCube, 2015)

Z hore uvedeného vyplýva, že najväčšie percentuálne zastúpenie v katastrálnom území má orná pôda, a to 3784,78 ha.

Pri stanovovaní plôch na rozvoj sídelného útvaru sa budú uprednostňovať ako vnútorné rozvojové lokality plochy poľnohospodársky neobrábané a problematické. Pri rozširovaní zastavaného územia obce a stanovovaní vonkajších rozvojových plôch sa budú uprednostňovať v prvom kroku pôdy menej produkčné.

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážané rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Kontaminácia pôd prichádza do úvahy pozdĺž cesty III. triedy, v poľnohospodárstve pri manipulácii s ropnými produktmi, hnojivami, pesticídmi. Kontaminácia pôd vplyvom dopravy sa rieši na celoštátnej úrovni zavedením bezolovnatých benzínov a katalyzátorov. Manipuláciu s rizikovými látkami upravujú rôzne predpisy.

Kontaminácia pôdy

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentráciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnicu, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. V návrhu riešenia pri rozvoji obce a výrobnopodnikateľských zón uprednostniť polohy s horšou kvalitou pôdy- nižšou produkčnou schopnosťou.
2. Prehľad a zloženie poľnohospodárskej pôdy podľa BPEJ v k.ú je potrebné spracovať graficky na mape M 1: 10000.

3. Pri poľnohospodárskej pôde chrániť prvé štyri skupiny BPEJ v území podľa zákona č.220/2004 Z.z. a podľa neho realizovať rozvojové zámery v území ,rešpektovať celistvosť honov, rozvoj riešiť arondáciou;
4. Pri lesnej pôde - dbať na ochranu lesnej pôdy, dodržiavať LHP a rešpektovať ochranné pásmo lesa.

18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny.

Podrobnosť riešenia na úrovni územného plánu zóny sa nevyžaduje pre žiadnu lokalitu.

19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

V oblasti výroby a podnikateľských aktivít:

- navrhnuť a regulačne usmerniť lokalizáciu výrobných areálov, uprednostniť lokality s potenciálom pre výrobu a podnikanie v spádových územiach na danú funkciu potenciálne určených

V oblasti bývania:

- navrhnuť a regulačne usmerniť spôsob využitia rozvojových lokalít IBV a súčasnej IBV; navrhnuť a regulačne usmerniť spôsob využitia rozvojových lokalít HBV a súčasnej HBV;

V oblasti rekreácie a športu:

- navrhnuť a regulačne usmerniť rozvoj rekreačno-športových aktivít v lokalitách s potenciálom pre rozvoj turistiky, cykloturistiky, s cieľom zachovania prvkov ÚSES /turistické a cyklistické trasy v oblasti Dlhý kanál, Palárikovo- Šurany, Palárikovo- Zemné;

V oblasti poľnohospodárstva:

- navrhnuť a regulačne usmerniť plochy určené na poľnohospodársku produkciu v riešenom území. Regulačne usmerňovať výrobu - chovateľské poľnohospodárske areály a farmy, Konopnice, Bažantnica, Nová bažantnica, farma Šándor, farma Piková, Číky;

V oblasti odpadového hospodárstva

- regulačne usmerniť lokalitu, určenú pre zberný dvor.

Vo všetkých rozvojových lokalitách usmerňovať novú výstavbu prostredníctvom prípustných a neprípustných funkcií, doporučenej výšky zástavby, indexu podlažných plôch, koeficientu zastavanosti územia a stavebnej čiary /regulačných opatrení/. Stanoviť t.z.v. zelený index.

V chovateľských areáloch stanoviť maximálne prípustné kapacity chovu.

- rozčleniť územie obce na funkčné, priestorovo homogénne jednotky a k nim určiť prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky ich využitia.

20. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby

Medzi verejnoprospešné stavby obce budú v budúcnosti patriť nasledujúce dôležité stavby, ktoré sú pre chod obce a zabezpečenie životnej úrovne jej obyvateľstva mimoriadne

dôležité. Pre všetky tieto stavby je nevyhnutné rezervovať potrebné plochy a zabezpečiť, aby neboli zablokované žiadnym iným rozhodnutím:

- homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7,5/60;
- všetky nové a rekonštruované miestne automobilové komunikácie a autobusové výbočiská;
- všetky autobusové zastávky;
- všetky pešie chodníky a priestranstvá v obci;
- všetky plochy statickej automobilovej dopravy;
- všetky novovzniknuté účelové komunikácie;
- zberný dvor druhotných surovín;
- technická infraštruktúra potrebná pre rozvoj IBV, HBV;
- všetky elektroenergetické a plynárenské línie a zariadenia;
- všetky plánované cyklotrasy ako rozvojové zámery v území;
- protipovodňové opatrenia v obci Palárikovo a stavby spojené s protipovodňovými opatreniami na vodohospodársky významnom vodnom toku Žitava, Sta. rá Nitra, ktoré sú súčasťou spracovaného plánu manažmentu povodňového rizika pre túto geografickú oblasť.
- stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií, vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiare odpadových vôd....),
- stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje....)

21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu

Toto Zadanie bolo vypracované v zmysle zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Ďalšou etapou v procese spracovania ÚPN obce Palárikovo bude Koncept riešenia ÚPN, ktorý bude v zmysle zákona 50/1976 Zb., zákona 237/2000 Zb., zákona č. 416/2001 Z.z. a neskorších noviel, spracovaný a prerokovaný so všetkými dotknutými orgánmi štátnej správy, dotknutým samosprávnym krajom, susediacimi obcami, dotknutými právnickými osobami a verejnosťou.

Obsah konceptu územného plánu obce Palárikovo bude spracovaný v súlade s ustanovením § 12 vyhlášky č. 55/ 2001 Z.z. Koncept bude spracovaný alternatívne/dve alternatívy/.

Čistopis územného plánu obce Palárikovo bude spracovaný vo farebnom tlačovom vyhotovení a tiež v digitálnej forme vo formáte PDF v súlade so zmluvou o dielo.

1. Textová časť
2. Grafická časť (smerná a záväzná časť)
3. Dokladová časť

1. TEXTOVÁ ČASŤ

- A1 Základné údaje o úlohe a území
- A2 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši
- A3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce
- A4 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním a so súborným stanoviskom z prerokovania návrhu
- B Riešenie územného plánu obce
- B1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis
- B2 Väzby, vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu

- B3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce
- B4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy, dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia
- B5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania
- B6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania
- B7 Bývanie – návrh riešenia
- B8 Občianske vybavenie – sociálna infraštruktúra – návrh riešenia
- B9 Výroba a skladové hospodárstvo – návrh riešenia
- B10 Rekreácia - návrh riešenia
- B11 Vymedzenie zastavaného územia obce
- B12 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- B13 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany i ochrany pred povodňami
- B14 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení
- B15 Doprava a prepravné vzťahy
- B16 Rozvoj technickej infraštruktúry
- B16.1 Zásobovanie vodou
- B16.2 Kanalizácia
- B16.3 Plynofikácia
- B16.4 Elektrifikácia
- B16.5 Spoje a zariadenia spojov
- B17 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladania vplyvov na životné prostredie
- B18 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov
- B19 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie
- B20 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu na nepoľnohospodárske účely
- B21 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

2. GRAFICKÁ ČASŤ

Podkladom grafickej časti budú katastrálne mapy doplnené výškopisom z dôvodu členitosti terénu so zakreslením celého katastra obce.

1. Širšie vzťahy	M 1:50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Palárikovo s vyznačenou časťou riešenia k.ú. Palárikovo	M 1:10 000
3. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES	M 1:10 000
4. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, stresové javy	M 1:10 000
5. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia	M 1:2 880
6. Výkres organizácie a regulácie územia	M 1:2 880
7. Výkres verejnoprospešných stavieb	M 1:2 880
8. Výkres verejného dopravného vybavenia	M 1:2 880
9. Výkres verejného technického vybavenia- elektrifikácia, telekomunikácie	M 1:2 880
10. Výkres verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo	M 1:2 880
11. Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskych a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely	M 1:2 880

ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

- a) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia a funkčného využitia územia na funkčné a priestorovo homogénne jednotky;
- b) Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch vyjadrených vo všeobecne zrozumiteľnej legende;
- c) Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia;
- d) Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia územia;
- e) Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, vrátane plôch zelene;
- f) Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie;
- g) Vymedzenie zastavaného územia obce;
- h) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov;
- i) Plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny;
- j) Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny;
- k) Zoznam verejnoprospešných stavieb;
- l) Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

12/2021 NR

Vypracoval: Ing. Arch. Peter Mizia

22. Dokladová časť